

ZAKON
O JAVNIM NABAVKAMA

(Neslužbeni prečišćeni tekst „Službeni glasnik BiH“, br. 39/14 i 59/22¹)

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Zakona)

(1) Ovim zakonom uređuje se sistem javnih nabavki u Bosni i Hercegovini, utvrđuju pravila za postupke javnih nabavki, i to na način da se definiraju prava, dužnosti, odgovornosti i pravna zaštita učesnika u postupku javne nabavke, te nadležnosti Agencije za javne nabavke Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Agencija) i Ureda za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: URŽ).

(2) Postupak javne nabavke odnosi se na postupke nabavke robe, usluga ili radova koje provodi ugovorni organ ili sektorski ugovorni organ iz čl. 4. i 5. ovog zakona, u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskih akata.

(3) Izrazi koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

Član 2.
(Definicije pojmove)

(1) Pojedini pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

a) ugovor o javnoj nabavci je ugovor s finansijskim interesom koji se zaključuje u pisanoj formi između jednog ili više dobavljača i jednog ili više ugovornih organa i ima za cilj nabavku robe, usluga ili izvođenja radova u okviru značenja ovog zakona, i to:

1) ugovor o javnoj nabavci robe je ugovor čiji je predmet kupovina, lizing, najam ili kupovina na otplatu sa ili bez mogućnosti kupovine robe. Ugovor o javnoj nabavci robe može kao sporedni predmet obuhvatati poslove postavljanja i instalacije;

¹Ovaj neslužbeni prečišćeni tekst sadrži: Zakon o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH", broj 39/14); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH", broj 59/22) - označen podebljanim slovima.

Ovaj neslužbeni prečišćeni tekst predstavlja neslužbenu verziju i na njega se ne može pozivati prilikom službene upotrebe.

2) ugovor o javnoj nabavci usluga je ugovor čiji je predmet pružanje usluga, osim onih iz alineje 3) ove tačke;

3) ugovor o javnoj nabavci radova je ugovor čiji je predmet projektovanje i izvođenje radova ili izvođenje radova koji se odnose na jednu ili više djelatnosti utvrđenih u Aneksu I., koji je sastavni dio ovog zakona, ili radova ili izvođenje radova, bilo kojim sredstvima, koji odgovaraju zahtjevima koje je naveo ugovorni organ ili sektorski ugovorni organ. Pojam "radovi" podrazumijeva rezultat gradnje ili građevinskih radova uzet u cjelini, a koji je sam po sebi dovoljan za ispunjenje neke ekonomске ili tehničke funkcije.

4) oznaka je svaki dokument, potvrda ili certifikat kojim se potvrđuje da određeni radovi, proizvodi, usluge, procesi ili postupci zadovoljavaju određene zahtjeve;

5) zahtjevi za oznaku su zahtjevi koje određeni radovi, proizvodi, usluge, procesi ili postupci moraju ispuniti da bi dobili oznaku;

6) životni vijek podrazumijeva sve uzastopne i/ili međusobno povezane faze, uključujući potrebno istraživanje i razvoj, proizvodnju, trgovinu i njezine uslove, prijevoz, korištenje i održavanje tokom postojanja proizvoda ili radova ili pružanja usluge, od sticanja sirovina ili generisanja resursa do odlaganja, uklanjanja i završetka usluge ili upotrebe.

b) ugovorni organ u smislu ovog zakona je:

1) ugovorni organ iz člana 4. ovog zakona koji provodi postupak javne nabavke robe, usluga i/ili radova;

2) sektorski ugovorni organ iz člana 5. ovog zakona koji obavlja djelatnost u oblasti vodosnabdijevanja ili energetike ili prometa ili poštanskih usluga i koji provodi postupak javne nabavke robe, usluga i/ili radova;

c) privredni subjekat je pravno ili fizičko lice, ili grupa takvih lica, koji na tržištu nude robe, usluge i/ili radove, a registrirani su za obavljanje predmetne djelatnosti, te mogu učestvovati u postupku javne nabavke, kao:

1) ponuđač koji je dostavio ponudu;

2) kandidat koji je dostavio zahtjev za učešće u ograničenom, pregovaračkom postupku ili takmičarskom dijalogu;

3) grupa kandidata/ponuđača (dva ili više kandidata/ponuđača) koji su dostavili zajednički zahtjev za učešće ili zajedničku ponudu;

4) dobavljač kojem je nakon postupka javne nabavke dodijeljen ugovor o javnoj nabavci.

d) tenderska dokumentacija je dokumentacija koja sadrži minimum jasnih i odgovarajućih informacija u odnosu na izabrani postupak dodjele ugovora, a objavljuje je ili kandidatima/ponuđačima predstavlja ugovorni organ; ova dokumentacija uključuje obavještenje o nabavci, poziv za dostavu zahtjeva za učešće/ponuda (početnih i konačnih),

tehničke specifikacije, kriterije za kvalifikaciju i izbor najpovoljnije ponude, nacrt ili osnovne elemente ugovora i druge relevantne dokumente i objašnjenja;

e) otvoreni postupak je postupak u kojem svaki zainteresirani ponuđač može dostaviti ponudu;

f) zahtjev za učešće je pisani dokument koji privredni subjekat podnosi u prvoj fazi u ograničenom postupku, pregovaračkom postupku ili takmičarskom dijalogu;

g) pretkvalifikacija je faza postupka u kojoj ugovorni organ, na osnovu kvalifikacionih kriterija definiranih u tenderskoj dokumentaciji, vrši izbor kvalificiranih kandidata koji će se pozvati da dostave ponude u ograničenom postupku, pregovaračkom postupku ili takmičarskom dijalogu;

h) ograničeni postupak je postupak u kojem privredni subjekat može zahtijevati učešće i u kojem ugovorni organ nakon obavljenе kvalifikacije poziva sve kvalificirane kandidate da podnesu ponude;

i) pregovarački postupak je postupak u kojem ugovorni organ pregovara o uslovima ugovora s jednim ili više pozvanih ponuđača. Ovaj postupak može se provoditi sa ili bez prethodnog objavljivanja obavještenja o nabavci, isključivo prema uslovima utvrđenim u ovom zakonu;

j) takmičarski dijalog je postupak u kojem svaki zainteresirani privredni subjekat može zatražiti da učestvuje u postupku, pri čemu ugovorni organ s učesnicima pozvanim u taj postupak vodi dijalog s ciljem razvijanja jednog ili više odgovarajućih rješenja koja mogu ispuniti njegove zahtjeve, i na osnovu kojih su izabrani ponuđači pozvani da podnesu ponude;

k) konkurs za izradu idejnog rješenja je postupak koji ugovornom organu omogućava da osigura, u oblastima prostornog uređenja, urbanizma, arhitekture i građenja ili obrade podataka, plan ili rješenje koje bira konkursna komisija u postupku javnog nadmetanja sa ili bez dodjele nagrada;

I) Ponuda je dokument koji podnosi ponuđač, pri čemu nudi isporuku robe, pružanje usluge ili izvođenje radova, pod uslovima koje određuje ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji. Ponuda može biti:

1) prihvatljiva- koju je podnio ponuđač koji nije bio isključen u skladu sa članom 45. ovog zakona i koji ispunjava kriterije za izbor najpovoljnije ponude, te čija je ponuda u skladu sa tehničkim specifikacijama bez da je nepravilna ili neprihvatljiva;

2) neprihvatljiva - čija cijena prelazi planirana, odnosno osigurana novčana sredstva ugovornog organa za nabavku ili ponuda ponuđača koji ne ispunjava kriterije za kvalifikaciju privrednog subjekta;

3) nepravilna - koja nije u skladu sa tenderskom dokumentacijom ili je primljena izvan roka za dostavu ponuda ili postoje dokazi o tajnom sporazumu ili korupciji ili

nije rezultat tržišne konkurenčije ili je ugovorni organ utvrdio da je cijena ponude izuzetno niska;

m) alternativna ponuda je ponuda u kojoj se nude drugačije karakteristike predmeta ugovora u odnosu na one koje su navedene u tenderskoj dokumentaciji, pri čemu ta ponuda mora zadovoljiti minimalne uslove koje je postavio ugovorni organ;

n) okvirni sporazum je sporazum između jednog ili više ugovornih organa i **jednog ili** više dobavljača, zaključen u pisanom obliku, kojim se definiraju uslovi pod kojim se mogu dodijeliti ugovori tokom određenog perioda, u skladu s predviđenom cijenom i, gdje je moguće, predviđenim količinama;

o) ekskluzivno ili isključivo pravo je pravo na obavljanje djelatnosti iz člana 5. ovog zakona, koje nadležni organ u Bosni i Hercegovini posebnim zakonom, drugim propisom, ili odgovarajućim ugovorom dodijeli jednom ili više pravnih subjekata, što značajno utiče na mogućnost drugih subjekata da obavljaju te djelatnosti. Nosilac tog ekskluzivnog ili isključivog prava dužan je prilikom nabavke robe, usluga ili radova neophodnih za obavljanje tih djelatnosti, koje su dodijeljene kao ekskluzivno ili isključivo pravo, primjenjivati odredbe ovog zakona;

p) Jedinstveni rječnik javne nabavke (Common Procurement Vocabulary) referentna je nomenklatura koja se primjenjuje u postupku javne nabavke, a istovremeno osigurava usklađenost sa ostalim postojećim nomenklaturama;

r) elektronsko sredstvo odnosi se na korištenje elektronske opreme za obradu i arhiviranje podataka koji se šalju, prenose i primaju žičanom ili radiovezom, optičkim ili drugim elektromagnetskim sredstvima;

s) pisani ili u pisanoj formi podrazumijeva svaki izraz koji se sastoji od riječi ili brojeva koji se mogu pročitati, umnožiti i naknadno saopštiti, a također i informacije koje se prenose i arhiviraju uz pomoć elektronskih sredstava, pod uslovom da je sadržaj osiguran i da se potpis može identificirati;

t) lot (grupa) je dio predmeta nabavke nastao kao rezultat dijeljenja predmeta nabavke u posebne, srodne cjeline, koje se kao takve označavaju u tenderskoj dokumentaciji;

u) portal javnih nabavki je informacioni sistem koji omogućava elektronsku komunikaciju, objavu dokumenata i provođenje postupaka javne nabavke elektronskim putem;

v) dinamički sistem kupovine je sistem koji se uspostavlja i vodi kao potpuno elektronski proces, a koristi se za nabavku uobičajenih predmeta nabavke koji su opće dostupni na tržištu te je otvoren svim privrednim subjektima koji ispunjavaju kriterije za kvalitativni odabir tokom cijelog razdoblja njegova trajanja, odnosno dinamički sistem nabavke predstavlja stvaranje liste sposobnih ponuđača koja se za čitavo vrijeme trajanja dinamičkog sistema nabavke upotpunjava novim ponuđačima.

Član 3.
(Opći principi)

(1) Ugovorni organ dužan je da postupa transparentno, da se u postupku javne nabavke prema kandidatima/ponuđačima ponaša jednak i nediskriminirajuće, na način da osigura pravičnu i aktivnu konkureniju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.

(2) Opći principi obavezno se primjenjuju i poštuju i u postupku pravne zaštite.

Član 4.
(Ugovorni organ)

(1) Ugovorni organ, u smislu ovog zakona, je:

a) Svaka institucija vlasti u Bosni i Hercegovini, entitetima, Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, na nivou kantona, grada ili općine (u dalnjem tekstu: institucija vlasti na državnom, entetskom ili lokalnom nivou);

b) Pravno lice koje je osnovano za određenu svrhu s ciljem zadovoljavanja potreba od općeg interesa, a koje nema industrijski ili komercijalni karakter i ispunjava najmanje jedan od sljedećih uslova:

- 1) finansirano je, najvećim dijelom, iz javnih sredstava, ili
- 2) nadzor nad upravljanjem vrši ugoverni organ definiran u tač. a) i b) ovog stava, ili
- 3) više od polovine članova skupštine, upravnog ili nadzornog odbora su imenovani ili izabrani predstavnici ugovernih organa iz tač. a) i b) ovog stava;

c) Asocijacija koju su formirali jedna ili više institucija vlasti ili pravna lica definirani u tač. a) i b) ovog stava.

(2) Ugovorni organi mogu donijeti odluku da zajednički provode postupak javne nabavke ili osnovati centralni nabavni organ. Pravila provođenja zajedničke nabavke i osnivanja centralnog nabavnog organa propisuje podzakonskim aktom Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Vijeće ministara BiH).

(3) Agencija donosi pravilnik koji sadrži listu ugovernih organa po kategorijama koji su obavezni primjenjivati ovaj zakon. Svi ugoverni organi, koji su uvršteni u definiciju iz ovog člana, dužni su primjenjivati ovaj zakon i u slučaju kada nisu navedeni na listi ugovernih organa.

Član 4a.

(Nabavke koje uključuju ugovorne organe sa sjedištem u BiH i ugovorne organe iz država članica Evropske unije)

(1) Ugovorni organ može zajednički provesti postupak javne nabavke s jednim ili više ugovornih organa iz država članica Evropske unije na način propisan odredbama ovog člana i člana 4b. ovog zakona.

(2) Ugovorni organ može koristiti usluge obavljanja poslova centralizirane javne nabavke koje pružaju organi za centralizirane javne nabavke iz države članice Evropske unije.

(3) Pravo države članice Evropske unije u kojoj organ za centralizirane javne nabavke iz stava (2) ovog člana ima sjedište primjenjuje se na obavljanje poslova centraliziranih javnih nabavki ,na dodjelu ugovora na osnovu okvirnog sporazuma koji je zaključio organ za centralizirane javne nabavke i na dodjelu ugovora na osnovu dinamičkog sistema kupovine kojim upravlja organ za centralizirane javne nabavke.

(4) Ugovorni organi ne mogu da koriste mogućnosti iz st. (1) i (2) ovog člana s ciljem izbjegavanja primjene odredbi ovog zakona, drugih zakona i propisa u Bosni i Hercegovini .

(5) Odredbe ovog člana primjenjuju se od dana pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji.

Član 4b.

(Provodenje postupaka nabavke koji uključuje ugovorne organe iz različitih država članica Evropske unije)

(1) Ugovorni organ može s jednim ili više ugovornih organa iz država članica Evropske unije zajednički provesti postupak za dodjelu ugovora o javnoj nabavci, sklopiti okvirni sporazum, upravljati dinamičkim sistemom kupovine te dodijeliti ugovore na osnovu okvirnog sporazuma ili dinamičkog sistema kupovine.

(2) Osim ako su neophodni elementi zajedničke nabavke propisan međunarodnim sporazumom sklopljenim između Bosne i Hercegovine i država članica Evropske unije u kojima ugovorni organi imaju sjedište, ugovorni organi koji učestvuju u zajedničkoj nabavci obavezni su da sklope sporazum u kojem utvrđuju:

a) odgovornost stranaka i mjerodavno nacionalno pravo Bosne i Hercegovine ili jedne od država članica Evropske unije iz koje ugovorni organi dolaze;

b) unutrašnju organizaciju postupka nabavke, uključujući upravljanje postupkom, raspodjelu robe, radova ili usluga koje se nabavljaju te sklapanje ugovora.

(3) Prilikom utvrđivanja odgovornosti i mjerodavnog nacionalnog prava, u skladu sa stavom (2) ovog člana, ugovorni organi koji učestvuju u zajedničkoj nabavci mogu raspodijeliti određene odgovornosti među sobom te utvrditi da će se u postupku primjenjivati odredbe nacionalnog prava bilo koje države iz koje ugovorni organi dolaze.

(4) U obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji predmetnog postupka navode se raspodjela odgovornosti i mjerodavno nacionalno pravo.

(5) Odredbe ovog člana primjenjuju se od dana pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji .

Član 5.
(Sektorski ugovorni organ)

(1) Sektorski ugovorni organ je obveznik primjene ovog zakona ako obavlja djelatnosti u oblasti vodosnabdijevanja, energetike, prometa i poštanskih usluga, i to:

a) ugovorni organ iz člana 4. ovog zakona kada nabavlja robu, usluge ili radove za potrebe obavljanja djelatnosti navedenih u čl. 78. do 83. ovog zakona;

b) privredno društvo u kojem ugovorni organ ili više ugovornih organa ima ili može imati neposredan ili posredan prevladavajući uticaj na osnovu vlasništva, finansijskog udjela ili na osnovu propisa koji vrijede za društvo i koje obavlja jednu ili više djelatnosti navedenih u čl. 78. do 83. ovog zakona, kada nabavlja robu, usluge ili radove za potrebe obavljanja tih djelatnosti. Preovladavajući uticaj u smislu ove tačke postoji u slučaju kada ugovorni organ direktno ili indirektno;

1) ima natpolovičnu većinu osnovnog kapitala tog privrednog društva; ili

2) ima natpolovičnu većinu glasova koji su povezani s ulozima u tom privrednom društvu; ili

3) može imenovati više od polovine članova uprave, upravnog ili nadzornog odbora tog privrednog društva.

(2) Privredno društvo koje na osnovu posebnog ili isključivog prava obavlja jednu ili više djelatnosti navedenih u čl. 78. do 83. ovog zakona i kada nabavlja robu, usluge ili radove za potrebe obavljanja tih djelatnosti, a nije ugovorni organ u smislu ovog zakona ili privredno društvo u smislu stava (1) tačka b) ovog člana, obveznik je primjene ovog zakona.

(3) U slučaju da neku od djelatnosti definiranih u ovom članu obavlja više privrednih društava koja nisu obuhvaćena st. (1) i (2) ovog člana, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na zahtjev Agencije, a po zahtjevu odnosnog ugovornog organa, ocijenit će da li je relevantno tržište za datu djelatnost otvoreno za konkurenčiju. U slučaju da je odlukom Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine to relevantno tržište proglašeno otvorenim za konkurenčiju, privredno društvo koje obavlja konkretnu djelatnost nije obavezno primjenjivati ovaj zakon za obavljanje te djelatnosti.

Član 6. (Ugovori koji su predmet ovog zakona)

Ugovorni organ dužan je dodjeljivati ugovore o javnoj nabavci robe, usluga i radova primjenjujući postupke definirane ovim zakonom i podzakonskim aktima.

Član 7. (Subvencionirani ugovori)

(1) Odredbe ovog zakona primjenjuju se i za ugovore koje ugovorni organ direktno subvencionira s više od 50% ako:

- a) ti ugovori uključuju radove u smislu Aneksa I. ovog zakona;
- b) ti ugovori uključuju radove na bolnicama, objektima namijenjenim za sport, rekreaciju i odmor, školskim i univerzitetskim zgradama i zgradama koje se koriste u administrativne svrhe.

(2) Odredbe ovog zakona primjenjuju se i za ugovore koje ugovorni organ direktno subvencionira s više od 50% za ugovore za pružanje usluga koje su u vezi s radovima u smislu stava (1) ovog člana.

(3) Ugovorni organ koji daje takve subvencije dužan je osigurati poštivanje odredbi ovog zakona u slučajevima kada subvencionirani ugovor dodjeljuje neko drugo fizičko ili pravno lice, odnosno dužan je i sam poštivati odredbe ovog zakona u slučajevima kada dodjeljuje subvencionirani ugovor za ili u ime tih fizičkih ili pravnih lica.

Član 8. (Ugovori na čiju dodjelu se primjenjuje poseban režim)

(1) Na dodjelu ugovora koji za predmet javne nabavke ima usluge iz Aneksa II., koji je sastavni dio ovog zakona, primjenjuju se odredbe ovog zakona, i to: odredbe koje se odnose na opće principe, pripremu tehničke specifikacije, period na koji se zaključuje ugovor, pravnu zaštitu, objavu obavještenja o dodjeli ugovora i dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti.

(2) Postupak dodjele ugovora iz stava (1) ovog člana bit će uređen pravilnikom koji donosi Vijeće ministara BiH.

(3) Postupci, uslovi, zahtjevi, definicije pojmoveva, izuzeća i ostala bitna pitanja u vezi s dodjelom ugovora u oblasti odbrane i sigurnosti bit će uređena pravilnikom koji donosi Vijeće ministara BiH na prijedlog Agencije.

(4) Ugovori u oblasti odbrane i sigurnosti iz stava (3) ovog člana odnose se na nabavku:

- a) vojne opreme, uključujući bilo koji njen dio, sastav i/ili sklop;
- b) sigurnosno osjetljive opreme, uključujući bilo koji njen dio, sastav i/ili sklop;

- c) radova, robe i usluga direktno povezanih s opremom iz tač.a) i b) ovog stava za bilo koji i za sve elemente njenog trajanja;
- d) radova i usluga za izričito vojne namjene;
- e) sigurnosno osjetljivih radova i sigurnosno osjetljivih usluga.

(5) Ugovori koje dodjeljuju diplomatsko-konzularna predstavništva i misije Bosne i Hercegovine, a čija je vrijednost manja od vrijednosnih razreda iz člana 14. st. (2) i (3) ovog zakona, bit će uređeni posebnim pravilnikom koji će donijeti Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine i uz prethodnu saglasnost Agencije.

Član 9. (Rezervirani ugovori)

(1) Ugovorni organ može u planu nabavki definirati postupke javne nabavke rezervirane samo za kandidate, odnosno ponuđače koji zapošljavaju, u odnosu na ukupan broj zaposlenih, više od 50% lica s invaliditetom, a koji ne mogu obavljati poslove u normalnim uslovima.

(2) U obavlještenju o javnoj nabavci ugovorni organ mora naznačiti da je postupak javne nabavke rezerviran isključivo za privredne subjekte iz stava (1) ovog člana.

Član 10. (Dodatak ugovora o javnoj nabavci prema međunarodnim pravilima)

(1) Ovaj zakon ne primjenjuje se na ugovore o javnoj nabavci koje ugovorni organ dodjeljuje ili provodi u skladu s postupcima nabavke koji se razlikuju od postupaka propisanih ovim zakonom, a koji su propisani na jedan od sljedećih načina:

a) pravnim instrumentom koji stvara međunarodne pravne obaveze između Bosne i Hercegovine i jedne ili više drugih država ili njihovih dijelova, a koji obuhvata radove, robu ili usluge namijenjene zajedničkoj implementaciji ili korištenju projekta od strane država potpisnica;

b) u okviru međunarodne organizacije.

(2) Ovaj zakon ne primjenjuje se na ugovore o javnoj nabavci koje ugovorni organ dodjeljuje ili provodi u skladu s pravilima o nabavci koje određuje međunarodna organizacija ili međunarodna finansijska institucija, ako ta organizacija ili institucija u cijelosti finansira navedene ugovore o javnoj nabavci.

(3) U slučaju ugovora o javnoj nabavci iz stava (2) ovoga člana koje u iznosu većem od 50 % sufinansira međunarodna organizacija ili međunarodna finansijska institucija, ugovorne strane sporazumijevaju se o primjenjivim postupcima nabavke.

Član 10a.
(Izuzeća za ugovore o javnoj nabavci usluga)

Ovaj zakon ne primjenjuje se na ugovor o javnoj nabavci usluga za:

a) sticanje, najam ili zakup, bilo kakvim finansijskim sredstvima, zemljišta, postojećih građevina ili druge nepokretne imovine ili prava koja se njih tiču;

b) sticanje, razvoj, produkciju ili koprodukciju programskog materijala namijenjenog za audiovizualne medijske usluge ili radijske medijske usluge koje dodjeljuju pružatelji audiovizualnih ili radijskih medijskih usluga, ili na pružanje usluga radiotelevizijskog ili programskog emitiranja koji su dodjeljeni pružateljima audiovizuelnih ili radijskih usluga.

1) pojam „audiovizuelna medijska usluga“, „medijska usluga radija“ i “program“, imaju značenje utvrđeno u propisima iz oblasti emitovanja;

2) pojam „program“ uključuje i radijske programe te materijale za radijske programe, a pojam „programska materijal“ ima isto značenje kao i pojam „program“.

c) usluge arbitraže i mirenja;

d) pravne usluge;

1) usluge pravnog zastupanja stranaka od strane advokata u arbitraži ili mirenju u Bosni i Hercegovini i drugoj zemlji ili pred međunarodnom instancom arbitraže ili mirenja;

2) usluge pravnog zastupanja stranaka od strane advokata u postupku pred sudovima ili organima uprave u Bosni i Hercegovini ili drugoj zemlji ili pred međunarodnim sudovima ili institucijama;

3) usluge pravnog savjetovanja koje advokat pruža tokom pripreme bilo kojeg od postupaka iz tačke a) i b) ovoga stava ili ako postoji konkretna naznaka i velika vjerovatnost da će pravna stvar na koju se savjet odnosi postati predmet takvih postupaka;

4) usluge ovjeravanja i potvrđivanja dokumenata koje pružaju notari;

5) pravne usluge koje pružaju skrbnici ili zakonski zastupnici maloljetnika ili druge pravne usluge čije je pružatelje imenovao nadležni sud u Bosni i Hercegovini ili su određeni zakonom za izvođenje određenih zadataka pod nadzorom tih sudova;

6) druge pravne usluge koje su u Bosni i Hercegovini povezane, čak i povremeno, s izvršavanjem službenih ovlaštenja.

e) finansijske usluge u vezi s izdavanjem, prodajom, kupnjom ili prijenosom vrijednosnih papira ili drugih finansijskih instrumenata u smislu posebnog zakona kojim se uređuje tržiste kapitala, usluge Centralne banke Bosne i Hercegovine;

- f) zajmove i kredite, bez obzira na to jesu li povezani s izdavanjem, prodajom, kupovinom ili prenosom vrijednosnih papira ili drugih finansijskih instrumenata;
- g) ugovore o radu i rješenja o imenovanju;
- h) civilnu odbranu, civilnu zaštitu i usluge sprječavanja opasnosti koje pružaju neprofitne organizacije ili udruženja, obuhvaćene oznakama JRJN 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 i 85143000-3, osim usluga prevoza pacijenata vozilom hitne pomoći;
- i) usluge javnog željezničkog prevoza putnika ili prevoza putnika podzemnom željeznicom;
- j) usluge političkih kampanja, obuhvaćene oznakom JRJN 9341400-0, 92111230-3 i 92111240-6, ako ih je dodijelila politička stranka u okviru izborne kampanje;
- k) usluge istraživanja i razvoja koje su obuhvaćene oznakama JRJN 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000-5 ako korist od njih nema isključivo ugovorni organ za svoju upotrebu u obavljanju svojih poslova i u cijelosti ne plaća pružanje tih usluga;
- l) koncesioni ugovor dodjeljuje se u skladu sa zakonima o koncesijama u Bosni i Hercegovini.
- m) ugovor o javno-privatnom partnerstvu dodjeljuje se u skladu sa zakonskim propisima o javno-privatnom partnerstvu.

Član 10b.

(Posebna izuzeća u području elektronskih komunikacija)

Ovaj zakon ne primjenjuje se na ugovor o javnoj nabavci čija je glavna svrha omogućiti ugovornom organu pružanje ili iskorištavanje javne komunikacijske mreže ili pružanje javnosti jedne ili više elektronskih komunikacijskih usluga, kako su definisane u posebnom zakonu kojim se uređuje područje elektronskih komunikacija.

Član 10c.

(Ugovori između subjekata u javnom sektoru)

- (1) Ovaj zakon ne primjenjuje se na ugovor o javnoj nabavci koji ugovorni organ dodjeljuje drugom pravnom licu ako:
 - a) nad tim pravnim licem ugovorni organ obavlja nadzor sličan onom koji provodi nad svojim poslovnim jedinicama;

- b) nadzirano pravno lice obavlja više od 80 % svojih aktivnosti u izvršavanju zadataka koje mu je povjerio ugovorni organ koji nad njim provodi nadzor ili koje su mu povjerila druga pravna lica nad kojima taj ugovorni organ provodi nadzor;
- c) nema direktnog učešća privatnog kapitala u pravnom licu pod nadzorom, osim učešća privatnog kapitala, a koji ne kontrolira, ne blokira i koji ne vrši odlučujući uticaj na to pravno lice.

(2) Ugovorni organ provodi nadzor nad pravnim licem iz stava (1) tačke a) ovoga člana ako ima presudan uticaj na strateške ciljeve i na važne odluke dotičnog pravnog lica, s tim da takvu kontrolu može provoditi i drugi subjekt nad kojim ugovorni organ na isti način provodi kontrolu.

(3) Ugovorni organi provode zajednički nadzor nad pravnim licem iz stava (1) tačke a) ovoga člana ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- a) organe nadležne za odlučivanje u tom pravnom licu čine predstavnici svih ugovornih organa koji učestvuju, s tim da pojedinačni predstavnici mogu predstavljati nekoliko ugovornih organa koji učestvuju ili sve njih;
- b) ti ugovorni organi mogu zajedno imati presudan uticaj na strateške ciljeve i važne odluke u tom pravnom licu;
- c) to pravno lice nema interes različite od interesa ugovornih organa koji nad njim provode kontrolu.

(4) Odredba stava (1) ovoga člana primjenjuje se i ako pravno lice pod nadzorom koje je ugovorni organ dodijeli ugovor ugovornom organu koji nad njim provodi nadzor ili drugom pravnom licu nad kojim isti ugovorni organ provodi nadzor, pod uslovom da u pravnom licu kojem se dodjeljuje ugovor nema direktnog udjela privatnog kapitala, osim učešća privatnog kapitala koje je obavezno na osnovu odredbi posebnog zakona, a koji ne kontrolira, ne blokira i koji ne vrši odlučujući uticaj na to pravno lice.

(5) Ovaj zakon ne primjenjuje se na sklapanje ugovora isključivo između dva ili više ugovornih organa ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- a) ugovor se utvrđuje ili ostvaruje saradnja između tih ugovornih organa s ciljem osiguravanja da javne usluge koje oni trebaju pružiti ostvaruju njihove zajedničke ciljeve;
- b) ta saradnja uspostavljena isključivo na osnovu potreba vezanih uz javni interes;
- c) ti ugovorni organi ostvaruju na otvorenom tržištu manje od 20 % djelatnosti na koje se odnosi saradnja.

(6) Za utvrđivanje procentualnog udjela djelatnosti iz stava (1) tačka b) i stava (5) tačka c) u obzir se uzima prosjek sveukupnog prometa, ili odgovarajuće alternativno mjerilo vezano uz djelatnosti poput troškova nastalih relevantnom pravnom licu ili ugovornom organu u odnosu na usluge, robu ili radove tokom tri godine koje prethode godini u kojoj se dodjeljuje ugovor.

(7) Izuzetno, za utvrđivanje procentualnog udjela djelatnosti dovoljno je da to pravno lice poslovnim projekcijama dokaže da je alternativno mjerilo vezano uz djelatnosti vjerodostojno, ako podaci o prometu ili drugom mjerilu vezanom uz djelatnosti, poput troškova, nisu dostupni za prethodne tri godine ili više nisu relevantni, zbog datuma osnivanja ili datuma početka obavljanja djelatnosti relevantnog pravnog lica ili ugovornog organa ili zbog reorganizacije njihove djelatnosti.

Član 10d.

(Nabavka koja uključuje odbrambene ili sigurnosne aspekte)

(1) Ovaj zakon se ne primjenjuje na sklapanje ugovora o javnoj nabavci koji uključuju odbrambene ili sigurnosne aspekte:

- a) na koji se primjenjuju posebna pravila nabavke u skladu s međunarodnim sporazumom ili dogovorom, sklopljenim između Bosne i Hercegovine i jedne ili više drugih država, a koji mogu obuhvatati radove, robu ili usluge namijenjene zajedničkom provođenju ili korištenju projekta od strane država potpisnica;
- b) na koji se primjenjuju posebna pravila nabavke u skladu s međunarodnim sporazumom ili dogovorom koji se odnosi na razmještaj jedinica i tiče se poduhvata Bosne i Hercegovine i druge države;
- c) u okviru međunarodne organizacije;
- d) na koji se primjenjuju posebna pravila nabavke međunarodne organizacije kada ona nabavlja za svoje potrebe, ili ugovori koje Bosna i Hercegovina mora sklopiti u skladu s tim pravilima;
- e) koji se dodjeljuje u skladu s pravilima o nabavci koje određuje međunarodna organizacija ili međunarodna finansijska institucija, ako ta organizacija ili institucija u cijelosti finansira dotične ugovore o javnoj nabavci;
- f) kod kojeg bi primjena odredaba ovoga zakona ili propisa kojim se uređuje nabavka za potrebe odbrane i sigurnosti obavezala Bosnu i Hercegovinu da otkrije podatke čije otkrivanje je u suprotnosti s bitnim interesima njene sigurnosti koji interesi su u skladu sa Zakonom o odbrani Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH”, broj 88/05) i ostalim važećim propisima koji reguliraju sigurnosne interese BiH;
- g) za potrebe organa sigurnosno-obavještajnog sistema;
- h) u okviru programa saradnje koji se zasniva na istraživanju i razvoju, koji zajednički provodi Bosna i Hercegovina sa jednom ili više država za razvoj novog proizvoda i, ako je primjenjivo, za iduće faze cijelog ili dijelove životnog vijeka toga proizvoda;
- i) koji se sklapa u drugoj državi, uključujući i za civilne potrebe, kada su snage razmještene izvan teritorija Bosne i Hercegovine ako operativne potrebe zahtijevaju

da ti ugovori budu sklopljeni s privrednim subjektima smještenima u području aktivnosti;

j) koji sklapa Bosna i Hercegovina s drugom državom, a odnosi se na:

- 1) nabavku vojne opreme ili sigurnosno osjetljive opreme;**
 - 2) radove i usluge direktno povezane s takvom opremom;**
 - 3) radove i usluge za izričito vojne namjene ili sigurnosno osjetljive radove i sigurnosno osjetljive usluge.**
- (2) U slučaju ugovora o javnoj nabavci iz stavka (1) tačke e) ovoga člana koje u iznosu većem od 50 % sufinansira međunarodna organizacija ili međunarodna finansijska institucija, ugovorne strane se sporazumijevaju o primjenjivim postupcima nabavke.**

Član 10e.

(Nabavka s ciljem zaštite bitnih sigurnosnih interesa)

Ovaj zakon ne primjenjuje se na sklapanje ugovora o javnoj nabavci koji nisu izuzeti u skladu sa članom 10d. ovoga zakona, u mjeri u kojoj se zaštita bitnih sigurnosnih interesa Bosne i Hercegovine, koji interesi su u skladu sa Zakonom o odbrani Bosne i Hercegovine Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 88/05) i ostalim važećim propisima koji reguliraju sigurnosne interese BiH, ne može garantirati s manje drastičnim mjerama, naprimjer određivanjem zahtjeva s ciljem zaštite tajnosti podataka koje ugovorni organ stavlja na raspolaganje u postupku javne nabavke kako je predviđeno ovim zakonom.

Član 10f.

(Posebna izuzeća za ugovore koji su proglašeni tajnim ili moraju biti popraćeni posebnim sigurnosnim mjerama)

Ovaj zakon ne primjenjuje se ako su sklapanje i izvršenje ugovora o javnoj nabavci proglašeni tajnima ili moraju biti popraćeni posebnim sigurnosnim mjerama u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka, pod uslovom da je Bosna i Hercegovina utvrdila da bitne sigurnosne interese, koji interesi su u skladu sa Zakonom o odbrani Bosne i Hercegovine Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 88/05) i ostalim važećim propisima koji reguliraju sigurnosne interese BiH, nije moguće zaštiti manje drastičnim mjerama, poput onih iz članka 10e. ovoga zakona.

Član 11. (Povjerljivost)

- (1) Povjerljivim podacima ne mogu se smatrati:
- a) ukupne i pojedinačne cijene iskazane u ponudi;
 - b) predmet nabavke, odnosno ponuđena roba, usluga ili rad, od koje zavisi poređenje s tehničkom specifikacijom i ocjena da li je određeni ponuđač ponudio robu, usluge ili rad u skladu s tehničkom specifikacijom;
 - c) potvrde, uvjerenja od kojih zavisi kvalifikacija vezana za ličnu situaciju kandidata/ponuđača.
- (2) Ako kandidat/ponuđač kao povjerljive označi podatke koji, prema odredbama stava (1) ovog člana, ne mogu biti proglašeni povjerljivim podacima, oni se neće smatrati povjerljivim.
- (3) Nakon javnog otvaranja ponuda nijedna informacija u vezi sa ispitivanjem, pojašnjenjem ili ocjenom ponuda ne smije se otkrivati nijednom učesniku u postupku ili trećem licu prije nego što se odluka o rezultatu postupka ne saopći učesnicima u postupku.
- (4) Učesnici u postupku javne nabavke ni na koji način ne smiju neovlašteno prisvajati, koristiti za vlastite potrebe niti proslijediti trećim licima podatke, rješenja ili dokumentaciju (informacije, planove, crteže, nacrte, modele, uzorke, kompjuterske programe i dr.) koji su im stavljeni na raspolaganje ili do kojih su došli na bilo koji način u toku postupka javne nabavke.
- (5) Nakon prijema odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača ili odluke o poništenju postupka nabavke, a najkasnije do isteka roka za žalbu, ugovorni organ će po prijemu zahtjeva ponuđača, a najkasnije u roku od dva dana od dana prijema zahtjeva, omogućiti uvid u svaku ponudu, uključujući dokumente podnesene u skladu s članom 45. stav (2) ovog zakona, kao i pojašnjenja originalnih dokumenata u skladu s članom 68. stav (3) ovog zakona, sa izuzetkom informacija ponuđača označenih kao povjerljive u skladu s ovim članom.
- (6) Ugovorni organ dužan je omogućiti kopiranje kod ugovornog organa ili fotografiranje ponuda ili omogućiti prijenos podataka na medij za pohranjivanje podataka svakom ponuđaču koji podnese pisani zahtjev, osim podataka koji su označeni kao povjerljivi, u skladu sa stavom (5) ovog člana.**

Član 12.
(Upotreba jezika)

- (1) Ugovorni organ dužan je pripremiti tendersku dokumentaciju u vezi s postupcima javne nabavke na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.
- (2) Ugovorni organ može dodatno pripremiti tendersku dokumentaciju i na engleskom ili drugom stranom jeziku, s tim da je dužan sačuvati cjelovitost sadržaja informacija iz

tenderske dokumentacije pripremljene na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

(3) Ponuđač podnosi ponudu na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini. Štampana literatura, brošure, katalozi ili slično prilaže se bez prijevoda, izuzev ako ugovorni organ tenderskom dokumentacijom ne zahtjeva da se i ti dijelovi prevedu.

Član 13.
(Komisija za nabavke)

(1) Za provođenje otvorenog postupka, ograničenog postupka, pregovaračkog postupka s objavom obavještenja i bez objave obavještenja, konkursa za izradu idejnog rješenja, takmičarskog dijaloga i konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda ugovorni organ obavezan je imenovati komisiju za nabavke.

(2) Uspostavljanje i rad komisije za nabavke regulira se podzakonskim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH.

(3) Svaki ugovorni organ u Bosni i Hercegovini donosi interni pravilnik kojim propisuje i uređuje organizaciju i efikasno vršenje nabavne funkcije unutar ugovornog organa, kao što su: način cirkuliranja dokumentacije vezane za javne nabavke, konkretna zaduženja službenika i administrativnog osoblja koji provode javne nabavke ili su u određenoj vezi s istim, rokove za postupanje, način imenovanja i eventualnu rotaciju članova komisija za nabavku i sva druga odnosna pitanja.

(4) Prilikom donošenja pravilnika iz stava (3) ovog člana, ugovorni organ vodi računa o vrsti poslova koje obavlja, organizaciji, veličini, kadrovskim kapacitetima, eventualnoj decentraliziranoći i područnim jedinicama i svim drugim odnosnim pitanjima.

Član 13a.
(Službenik za javne nabavke)

(1) Ugovorni organ čiji je budžet za nabavke jednak ili viši od iznosa od 1.000.000,00 KM internim aktom uređuje radno mjesto službenika za javne nabavke.

(2) Ugovorni organ je dužan omogućiti svom zaposleniku pohađanje obuke za službenika za javne nabavke, koju organizira i održava Agencija, u skladu s članom 92. stav (3) tačka i) ovog zakona.

(3) Ugovorni organ osigurava da u postupcima nabavke čija procijenjena vrijednost prelazi 250.000,00 KM učestvuje najmanje jedan službenik za javne nabavke. Ugovorni organ koji nema stalno zaposlenog službenika za javne nabavke na raspolaganju, može angažovati službenika za javne nabavke izvan ugovornog organa, što mora biti posebno obrazloženo.

DIO DRUGI - TOK POSTUPKA JAVNE NABAVKE

POGLAVLJE I. POČETAK, VRSTE I IZBOR POSTUPKA JAVNE NABAVKE

Odjeljak A. Početak postupka javne nabavke

Član 14.

(Vrijednosni razredi)

(1) Za nabavke vrijednosti manje od 50.000,00 KM, u slučaju robe i usluga, ili 80.000,00 KM, u slučaju radova, ugovorni organ može primijeniti jedan od postupaka utvrđenih ovim zakonom, izuzev direktnog sporazuma, uz obavezu ispunjenja propisanih uslova za svaki postupak.

(2) Primjena otvorenog ili ograničenog postupka, ili pregovaračkog postupka s objavom obavještenja ili bez objave obavještenja, ili konkursa za izradu idejnog rješenja, ili takmičarskog dijaloga obavezna je u slučaju kada je vrijednost nabavke za robe i usluge jednaka ili veća od:

- a) 250.000,00 KM, za ugovorne organe iz člana 4. stav (1) tač. a) i c) ovog zakona;
- b) 400.000,00 KM, za ugovorne organe iz člana 4. stav (1) tačka b) ovog zakona;
- c) 800.000,00 KM, za sektorske ugovorne organe iz člana 5. ovog zakona.

(3) Kada je vrijednost nabavke, u slučaju radova, jednaka ili veća od 9.000.000,00 KM, ugovorni organ dužan je provesti otvoreni ili ograničeni postupak, ili pregovarački postupak s objavom obavještenja ili bez objave obavještenja, ili konkurs za izradu idejnog rješenja, ili takmičarski dijalog.

(4) Kada je vrijednost nabavke robe, usluga i radova jednaka ili veća od vrijednosti iz stava (1) ovog člana, a manja od vrijednosti iz st. (2) i (3) ovog člana, ugovorni organ obavezan je primijeniti otvoreni ili ograničeni postupak, ili pregovarački postupak s objavom obavještenja ili bez objave obavještenja, ili konkurs za izradu idejnog rješenja, ili takmičarski dijalog.

(5) Kada je vrijednost javne nabavke jednaka ili veća od vrijednosnih razreda iz st. (2) i (3) ovog člana, ugovorni organ dužan je dodatno oglasiti i sažetak obavještenja na engleskom jeziku na portalu Agencije i URŽ-a (u dalnjem tekstu: portal javnih nabavki).

(6) Inicijativu za izmjenu i dopunu ovog zakona po hitnom postupku, u pogledu promjene iznosa vrijednosnih razreda, pokreće Agencija, uz prethodnu saglasnost Odbora Agencije, u slučajevima značajnih promjena, i to:

- a) stope inflacije; i/ili
- b) ekonomskih uslova u BiH; i/ili
- c) zakonodavstva u EU o javnim nabavkama.

Član 14a.
(Prethodna provjera tržišta)

- (1) Prije pokretanja postupka ugovorni organ provodi provjeru tržišta u svrhu pripreme nabavke i informiranja privrednih subjekata o svojim planovima i zahtjevima u vezi s nabavkom. U tu svrhu ugovorni organ može tražiti ili prihvatiti savjet nezavisnih stručnjaka, nadležnih organa ili učesnika na tržištu.**
- (2) O prethodnoj provjeri tržišta, sačinjava se pisana zabilješka o svim radnjama i postupcima i ulaže u predmet spisa. Taj savjet može se koristiti u planiranju i provedenju postupka nabavke, pod uslovom da taj savjet ne dovodi do narušavanja tržišne konkurenциje, te da ne krši princip zabrane diskriminacije i transparentnosti.**

Član 15.
(Procijenjena vrijednost javne nabavke)

- (1) Ugovorni organ zasniva računanje procijenjene vrijednosti ugovora o javnoj nabavci na ukupnom iznosu koji će platiti, bez poreza na dodatu vrijednost (PDV).**
- (2) Određivanje procijenjene vrijednosti javne nabavke vrši se na sljedeći način:**
- a) Procijenjena vrijednost nabavke robe, usluga ili radova jednaka je novčanom iznosu koji ugovorni organ plaća, bez obračunatog poreza na dodatu vrijednost. Prilikom izračunavanja procijenjene vrijednosti ugovora o radovima u obzir se uzimaju troškovi radova i ukupna procijenjena vrijednost svih roba ili usluga koje ugovorni organi stavljavaju na raspolaganje izvođaču radova pod uslovom da su one potrebne za izvođenje radova;**
 - b) Procijenjenu vrijednost robe, usluga ili radova čini njihova procijenjena tržišna vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci ili, u slučajevima kada takvo obavještenje nije potrebno, u trenutku kada ugovorni organ započinje postupak javne nabavke;**
 - c) U određivanju procijenjene vrijednosti javne nabavke robe, usluga ili radova ugovorni organ dužan je uključiti sve elemente cijene koju plaća za nabavku te robe, usluge ili radova;**
 - d) Ako je javna nabavka robe, usluga ili radova podijeljena u nekoliko lotova, procijenjena vrijednost predstavlja zbir svih takvih lotova i ona se koristi za određivanje vrijednosnog razreda te nabavke;**
 - e) U određivanju procijenjene vrijednosti okvirnog sporazuma, ugovorni organ uzet će u obzir maksimalnu procijenjenu vrijednost, bez obračunatog poreza na dodatu vrijednost, svih predviđenih ugovora za cijeli period trajanja okvirnog sporazuma.**

- (3) Kod ugovora o javnoj nabavci robe čiji je predmet lizing, zakup najam ili kupovina na otplatu, vrijednost koja se uzima kao osnov za izračunavanje procijenjene vrijednosti ugovora je sljedeća:**
- a) u slučaju ugovora o javnoj nabavci na određeni rok, ako je rok kraći od 12 mjeseci, ili je 12 mjeseci, ukupna procijenjena vrijednost za ugovor ili, ako je rok ugovora duži od 12 mjeseci, ukupna vrijednost uključujući procijenjenu preostalu vrijednost;**

b) u slučaju ugovora o javnoj nabavci bez određenih rokova ili za koje se rokovi ne mogu definirati, mjesecna vrijednost pomnožena s 48.

(4) U slučaju ugovora o javnoj nabavci robe ili usluga koji su po prirodi redovni ili koji se namjeravaju obnoviti u okviru datog vremena, kalkulacija procijenjene vrijednosti ugovora bit će izračunata na osnovu sljedećeg:

- a) ili ukupna stvarna vrijednost uzastopnih ugovora iste vrste koji su dodijeljeni tokom prethodnih 12 mjeseci ili, ako je moguće, tokom finansijske godine kako bi se uzele u obzir izmjene u iznosu ili vrijednosti koje bi se mogle pojaviti tokom 12 mjeseci nakon zaključivanja osnovnog ugovora;
- b) ili ukupna procijenjena vrijednost uzastopnih ugovora dodijeljenih tokom 12 mjeseci koji su uslijedili nakon prve isporuke, ili tokom finansijske godine, ako je to duže od 12 mjeseci.

(5) U slučaju ugovora o javnoj nabavci usluga, vrijednost koja treba da se uzme kao osnova za izračunavanje procijenjene vrijednosti ugovora će, ako je potrebno, biti procijenjena kako slijedi:

- a) za sljedeće vrste usluga:
 - 1) usluge osiguranja: plaćanje premija i druge forme plaćanja,
 - 2) bankarstvo i druge finansijske usluge: naknade, provizije, kamate i druge forme plaćanja,
 - 3) ugovori za izradu idejnog rješenja: isplata naknada, provizija i druge forme plaćanja;
- b) za ugovore o uslugama pri čemu nije naznačena ukupna cijena:
 - 1) u slučaju ugovora s određenim rokom, ako je rok jednak ili manji od 48 mjeseci: ukupna vrijednost za njihov puni rok,
 - 2) u slučaju ugovora bez određenog roka ili s rokom dužim od 48 mjeseci, mjesecna vrijednost pomnožena s 48.

6) Ako se ugovorni organ sastoji od zasebnih operativnih jedinica, u obzir se uzima ukupna procijenjena vrijednost nabavke za sve operativne jedinice.

(7) Ugovornom organu nije dozvoljeno dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka definiranog ovim zakonom.

(8) Ako predloženi ugovor sadrži alternativnu ponudu, osnov za utvrđivanje procijenjene vrijednosti ugovora je maksimalni mogući ukupni iznos javne nabavke.

Član 16.
(Podjela predmeta nabavke na lotove)

(1) Ugovorni organ može podijeliti predmet nabavke na lotove na osnovu objektivnih kriterija, npr. prema vrsti, karakteristikama, namjeni, mjestu ili vremenu ispunjenja. U tom slučaju određuje predmet primjenjujući pravila grupiranja iz Jedinstvenog riječnika javne nabavke (u dalnjem tekstu: JRJN) koda i veličinu pojedinog lota, uzimajući u obzir mogućnost učešća malih i srednjih privrednih subjekata u postupku javne nabavke.

(2) Ako ugovorni organ u postupku javne nabavke iz *DIJELA DRUGOG* ovog zakona nije podijelio predmet nabavke na lotove, u obavještenju o nabavci navodi osnovne razloge za takvu odluku.

(3) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji određuje može li se ponuda dostaviti za jedan, nekoliko ili za sve lotove uz navođenje obrazloženja.

Član 17.

(Uslovi za početak postupka javne nabavke)

(1) Ugovorni organ započinje postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u planu nabavki.

(2) Plan nabavki sadrži slijedeće podatke:

- a) naziv predmeta javne nabavke;**
- b) brojčana oznaka i naziv predmeta nabavke iz JRJN;**
- c) vrsta postupka;**
- d) da li se predmet dijeli na lotove;**
- e) vrsta ugovora;**
- f) da li će biti zaključen ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum;**
- g) period trajanja ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma;**
- h) procijenjena vrijednost nabavke;**
- i) okvirni datum pokretanja postupka nabavke;**
- j) izvor finansiranja;**
- k) podatak za koju godinu se plan donosi;**
- l) dodatne napomene.**

(3) Izuzetno od stava (1) ovog člana za nabavke koje nisu predviđene u planu nabavki ugovorni organ donosi posebnu odluku o pokretanju postupka javne nabavke, kojom mijenja plan javnih nabavki.

(4) Posebna odluka o pokretanju postupka javne nabavke iz stava (3) ovog člana sadrži podatke iz stava (2) ovog člana.

(5) Ugovorni organ objavljuje plan nabavki na portalu javnih nabavki, i to najkasnije u roku od 30 dana od dana usvajanja budžeta, odnosno finansijskog plana ili drugog dokumenta kojim se odobravaju sredstva za nabavke, u formi i na način kako je definisano u sistemu „e-Nabavke“.

(6) U slučaju neusvajanja budžeta, odnosno finansijskog plana ili drugog dokumenta kojim se odobravaju sredstva za nabavke, ugovorni organ objavljuje privremeni plan javnih nabavki za period privremenog finansiranja.

(7) Ugovorni organ objavljuje sve izmjene i dopune plana javnih nabavki na portalu javnih nabavki.

(8) Ako postoje opravdani razlozi, posebno u vezi s predmetom nabavke iz ugovora, trajanje ugovora može biti duže od jedne godine.

Član 18.

(Odluka o pokretanju postupka javne nabavke)

(1) Ugovorni organ pokreće postupak javne nabavke donošenjem odluke ili rješenja u pisanom obliku koje obavezno sadrži:

- a) zakonski osnov za provođenje postupka javne nabavke;
- b) predmet javne nabavke;
- c) procijenjenu vrijednost javne nabavke;
- d) podatke o izvoru – načinu finansiranja;
- e) vrstu postupka javne nabavke.

(2) U slučaju izuzeća od primjene iz člana 10. ovog zakona ili za dodjelu ugovora o nabavci usluga iz Aneksa II., ugoverni organ dužan je donijeti odluku koja, osim zakonske osnove za izuzeće od primjene ovog zakona, sadrži osnovne elemente iz stava (1) tač. b), c) i d) ovog člana.

(3) U postupku direktnog sporazuma, ugoverni organ ne donosi odluku ili rješenje o pokretanju postupka u pisanom obliku.

Odjeljak B. Postupci nabavke

Član 19.

(Postupci javne nabavke)

(1) Ugoverni organ iz člana 4. ovog zakona za dodjelu ugovora o javnoj nabavci primjenjuje otvoreni ili ograničeni postupak, kao osnovne i redovne postupke. Pregovarački postupak s objavom obavještenja ili bez objave obavještenja, kao i takmičarski dijalog mogu se primijeniti kao izuzetak samo ako su za to ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom.

(2) Sektorski ugoverni organ iz člana 5. ovog zakona primjenjuje otvoreni ili ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavještenja na ravnopravnom osnovu. Pregovarački postupak bez objave obavještenja, kao i takmičarski dijalog mogu se primijeniti kao izuzetak samo ako su za to ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom.

(3) Ugoverni organ može dodijeliti ugovor nakon provedenog konkursa za izradu idejnog rješenja, za poslove prostornog planiranja, arhitekture, građenja, obrade podataka, izrade plana ili dizajna.

Član 20.

(Uslovi za primjenu pregovaračkog postupka s objavom obavještenja)

(1) Ugovor o javnoj nabavci robe, usluga ili radova može se dodijeliti u pregovaračkom postupku s objavom obavještenja:

- a) ako u otvorenom ili ograničenom postupku ili u postupku takmičarskog dijaloga dobije sve ponude koje ne ispunjavaju uslove kvalifikacije, a osnovni uslovi za dodjelu ugovora se nisu bitno promijenili, ugovorni organ nije obavezan ponovo objaviti obavještenje o nabavci, pod uslovom da pozove sve ponuđače, odnosno kandidate da otklone nedostatke u svojim ponudama, te svoje ponude učine prihvatljivim;
- b) u izuzetnim slučajevima, kada zbog prirode robe, usluga ili radova ili zbog rizika povezanih sa izvršavanjem predmeta nabavke nije moguće prethodno određivanje ukupne cijene.

(2) Ugovor o javnoj nabavci usluga može se zaključiti u pregovaračkom postupku s objavom obavještenja ako su predmet nabavke intelektualne usluge, kao što je usluga projektovanja, i usluge iz Aneksa II. Dio A kategorije 6 ovog zakona čiji se opis predmeta nabavke ne može odrediti s dovoljnom preciznošću pa ugovor nije moguće zaključiti izborom najpovoljnije ponude u otvorenom ili ograničenom postupku nabavke.

(3) Ugovor o javnoj nabavci radova može se zaključiti u pregovaračkom postupku s objavom obavještenja ako su predmet nabavke radovi koji se izvode isključivo u istraživačke, testne ili razvojne svrhe, a ne s ciljem sticanja dobiti ili povrata troškova istraživanja i razvoja.

Član 21.

(Uslovi za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja)

Ugovorni organ izuzetno može ugovor o nabavci dodjeljivati putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci u sljedećim slučajevima:

- a) kada nijedna ponuda ili nijedna prihvatljiva ponuda nije dostavljena u otvorenom ili ograničenom postupku i kada uslovi za ugovor nisu bitno promijenjeni u odnosu na uslove iz prethodnog postupka;
- b) kada nijedan zahtjev za učešće u ograničenom postupku nije dostavljen ili nijedan kvalificirani kandidat nije zatražio učešće u ograničenom postupku i kada uslovi za ugovor nisu bitno promijenjeni u odnosu na uslove iz prethodnog postupka;
- c) kada se iz suštinskih, dokazivih tehničkih ili umjetničkih razloga, ili iz razloga koji se odnose na zaštitu ekskluzivnih prava, ugovor može dodijeliti samo određenom dobavljaču;
- d) kada izuzetno, zbog dokazivih razloga krajnje hitnosti, prouzrokovane događajima nepredvidivim za ugovorni organ, ne mogu ispoštovati ovim zakonom utvrđeni minimalni rokovi za otvoreni, ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavještenja. Okolnosti kojima se opravdava izuzetna hitnost postupka ni u kom slučaju ne smiju se dovesti u vezu s ugovornim organom.

Član 22.

(Posebni uslovi za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja za nabavku robe)

Ugovor o javnoj nabavci robe može se zaključiti u pregovaračkom postupku bez objave obavještenja u sljedećim slučajevima:

- a) kada je roba koja se nabavlja proizvedena isključivo u svrhe: istraživanja, eksperimentiranja, proučavanja ili razvoja; ova odredba ne odnosi se na serijsku proizvodnju, s ciljem ostvarenja zarade ili nadoknade troškova istraživanja i razvoja;
- b) za dodatne isporuke od dobavljača iz osnovnog ugovora, koje su namijenjene ili kao djelimična zamjena redovnih isporuka ili ugradnje, ili kao proširenje postojećih isporuka ili ugradnje, ako bi promjena dobavljača obavezala ugovorni organ da nabavi robu koja ima drugačije tehničke karakteristike, što bi rezultiralo neskladom i nesrazmjerom, i dovelo do značajnih tehničkih poteškoća u funkcioniranju i održavanju, pod uslovom da vrijeme trajanja osnovnog ugovora kao i ugovora koji se ponavljaju ne smije biti duže od jedne godine i ne može preći 10% od vrijednosti osnovnog ugovora;
- c) za robe koje se prodaju i kupuju na berzovnom tržištu;
- d) za robe pod izuzetno povoljnim uslovima kada se nabavljaju ili od privrednog subjekta koji je u postupku likvidacije svojih poslovnih aktivnosti ili od stečajnog povjerioca ili stečajnog upravnika u postupku stečaja ili od povjerioca po osnovu poslovnog aranžmana ili u sličnim postupcima.

Član 23.

(Posebni uslovi za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja za nabavku usluga)

Ugovor o javnoj nabavci usluga može se zaključiti u pregovaračkom postupku bez objave obavještenja u sljedećim slučajevima:

- a) u slučaju ugovora o javnoj nabavci usluga, kada postupak dodjele ugovora slijedi nakon postupka konkursa za izradu idejnog rješenja, provedenog u skladu s odredbama čl. 33. i 34. ovog zakona, a ugovor se dodjeljuje pobjedniku, odnosno jednom od pobjednika konkursa; u slučaju više pobjednika, svi pobjednici konkursa pozivaju se na učešće u pregovorima;
- b) u slučaju ugovora o javnoj nabavci usluga za dodatne usluge koje nisu uključene u prvobitno razmatrani projekat ili u prvobitno zaključeni ugovor, ali koje uslijed nepredviđenih okolnosti postanu neophodne za izvršenje ili izvođenje u njima opisanih usluga, i kada se takve dodatne usluge ne mogu, tehnički ili ekonomski, odvojiti od osnovnog ugovora bez većih nepogodnosti za ugovorni organ. Takav ugovor može se zaključiti s dobavljačem kojem je dodijeljen osnovni ugovor, a ukupna vrijednost ugovora dodijeljenih za dodatne usluge ne može preći 30% od vrijednosti osnovnog ugovora;
- c) za nove usluge koje predstavljaju ponavljanje sličnih usluga povjerenih dobavljaču kojem je ugovorni organ dodijelio raniji ugovor, uz uslov da su takve usluge u skladu s osnovnim projektom za koji je bio dodijeljen osnovni ugovor, nakon provedenog otvorenog ili ograničenog postupka. Na mogućnost provođenja ovog postupka ugovorni

organ dužan je ukazati pri provođenju otvorenog ili ograničenog postupka za osnovni projekat, a ukupne procijenjene troškove kasnijih usluga ugovorni organ uzima u razmatranje prilikom procjenjivanja vrijednosti javne nabavke. Ovaj postupak može se primijeniti samo u periodu od tri godine od dana zaključivanja osnovnog ugovora.

Član 24.

(Posebni uslovi za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja za nabavku radova)

Ugovor o javnoj nabavci radova može se zaključiti u pregovaračkom postupku bez objave obavještenja u sljedećim slučajevima:

- a) u slučaju ugovora o javnoj nabavci radova za dodatne radove koji nisu uključeni u prvobitno razmatrani projekat ili u prvobitno zaključeni ugovor, ali koji uslijed nepredviđenih okolnosti, postanu neophodni za izvršenje ili izvođenje u njima opisanih radova, i kada se takvi dodatni radovi ne mogu, tehnički ili ekonomski, odvojiti od osnovnog ugovora bez većih nepogodnosti za ugovorni organ. Takav ugovor može se zaključiti s dobavljačem kojem je dodijeljen osnovni ugovor, a ukupna vrijednost ugovora dodijeljenih za dodatne radove ne može preći 20% od vrijednosti osnovnog ugovora;
- b) za nove radove koji predstavljaju ponavljanje sličnih radova povjerenih dobavljaču kojem je ugovorni organ dodijelio raniji ugovor, uz uslov da su takvi radovi u skladu sa osnovnim projektom za koji je bio dodijeljen osnovni ugovor, nakon provedenog otvorenog ili ograničenog postupka. Na mogućnost provođenja ovog postupka ugovorni organ dužan je ukazati pri provođenju otvorenog ili ograničenog postupka za osnovni ugovor, a ukupne procijenjene troškove novih radova ugovorni organ uzima u razmatranje prilikom procjenjivanja vrijednosti javne nabavke. Ovaj postupak može se primijeniti samo u periodu od tri godine od dana zaključivanja osnovnog ugovora.

Odjeljak C. Vrste postupaka

Član 25.

(Otvoreni postupak)

- U provođenju otvorenog postupka ugovorni organ dužan je:
- a) pripremiti tendersku dokumentaciju;
 - b) objaviti obavještenje o javnoj nabavci;
 - c) privrednim subjektima staviti na raspolaganje tendersku dokumentaciju;
 - d) provesti javno otvaranje blagovremeno primljenih ponuda;
 - e) izvršiti provjeru kvalifikacija ponuđača prema uslovima učešća u tenderskoj dokumentaciji i ocijeniti ponude prema kriterijima za dodjelu ugovora;
 - f) obavijestiti ponuđače o ishodu postupka javne nabavke;
 - g) ponuditi ugovor najuspješnjem ponuđaču;
 - h) objaviti obavještenje i dostaviti izvještaj Agenciji u skladu s članom 75. ovog zakona.

Član 26.
(Ograničeni postupak)

(1) U provođenju ograničenog postupka ugovorni organ dužan je pripremiti tendersku dokumentaciju. Tenderska dokumentacija priprema se i dostavlja u dva dijela, i to:

- a) u fazi pretkvalifikacije i
- b) u fazi poziva za dostavljanje ponuda koji obavezno sadrži i kriterije za dodjelu ugovora.

(2) Ograničeni postupak provodi se na sljedeći način:

- a) objavljuje se obavještenje o nabavci, kojim ugovorni organ poziva sve zainteresirane kandidate da zatraže dokumentaciju za fazu pretkvalifikacije;
- b) kandidatima se učini dostupnom dokumentacija za fazu pretkvalifikacije **na portalu javnih nabavki**;
- c) izvrši se provjera kvalifikacija kandidata;
- d) obavijeste se kandidati koji se nisu kvalificirali;
- e) dostavi se tenderska dokumentacija s pozivom za dostavljanje ponuda svim kvalificiranim kandidatima istovremeno;
- f) provede se javno otvaranje blagovremeno primljenih ponuda;
- g) ocijene se ponude prema kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji;
- h) obavijeste se ponuđači o ishodu postupka javne nabavke;
- i) ponudi se ugovor najuspješnjem ponuđaču;
- j) objavi se obavještenje i dostavi izvještaj Agenciji u skladu s članom 75. ovog zakona.

Član 27.
(Pregovarački postupak s objavom obavještenja o nabavci)

U provođenju pregovaračkog postupka s objavom obavještenja o nabavci ugovorni organ dužan je:

- a) objaviti obavještenje o nabavci;
 - b) kandidatima **učini pretkvalifikacionu dokumentaciju dostupnom na portalu javnih nabavki**;
 - c) izvršiti provjeru kvalifikacija kandidata i o rezultatima kvalifikacija obavijestiti učesnike u postupku;
 - d) istovremeno uputiti poziv izabranim kandidatima da učestvuju u pregovorima o tehničkim, ekonomskim, pravnim i drugim aspektima ugovora;
 - e) **uputiti kvalificiranim ponuđačima zahtjev za dostavljanje početne ponude**;
- Svim kandidatima/ponuđačima postaviti iste zahtjeve i dati im iste informacije. Ugovorni organ dužan je voditi zapisnike o postupku pregovora sa svakim ponuđačem koji će potpisati obje strane nakon okončanih pregovora. Nijedna informacija koja se dobije od kandidata/ponuđača niti informacije o rješenjima koja su predložili kandidati/ponuđači ne mogu se otkriti trećim licima bez prethodne saglasnosti tog kandidata/ponuđača;
- f) pregovarati sa svakim kandidatom/ponuđačem posebno.

- g) na osnovu rezultata obavljenih pregovora, **učini dostupnom tendersku dokumentaciju na portalu javnih nabavki** za konačnu ponudu i pozivati ponuđače da podnesu svoje konačne ponude;
- h) provesti javno otvaranje blagovremeno primljenih ponuda;
- i) izabrati najuspješnijeg ponuđača, u skladu s kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji;
- j) objaviti obavještenje i dostaviti izvještaj Agenciji u skladu s članom 75. ovog zakona.

Član 28.

(Pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci)

(1) Ako je na osnovu uslova za izbor pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci propisanih u čl. 21. do 24. ovog zakona moguće, postupak se vodi s jednim ponuđačem uz poštivanje principa ovog zakona, izuzev slučajevima iz člana 21. stav (1) tač. a) i b) ovog zakona kada se postupak može voditi s više ponuđača.

(2) U pregovaračkom postupku bez objave obavještenja o nabavci, uslovi za kvalifikaciju moraju se unaprijed utvrditi. Nakon provjere kvalificiranosti kandidata, u dalnjem toku postupka mogu ucestvovati samo kvalificirani kandidati. O ishodu kvalificiranosti kandidata sastavlja se zapisnik u koji se unose sve bitne činjenice i dostavlja se onim kandidatima koji se nisu kvalificirali.

(3) Za slučajeve iz člana 21. stav (1) tačka d) i člana 22. stav (1) tačka d) ovog zakona ugovorni organ nije obavezan tražiti dokumentaciju koja se odnosi na provjeru lične sposobnosti kandidata iz člana 45. stav (1) tač. b), c) i d) ovog zakona.

(4) U slučajevima iz člana 21. tač. a), b) i c) ugovorni organ objavljuje na portalu javnih nabavki informacije o pregovaračkom postupku koji namjerava provoditi bez objave obavještenja o nabavci, tako što će tendersku dokumentaciju učiniti dostupnom svim zainteresiranim kandidatima.

(5) U slučajevima iz člana 21. tačka d), ugovorni organ može objaviti na portalu javnih nabavki informacije o pregovaračkom postupku koji namjerava provoditi bez objave obavještenja o nabavci, tako što će tendersku dokumentaciju učiniti dostupnom svim zainteresiranim kandidatima.

(6) Kvalificirani kandidati pozivaju se da dostave početne ponude. Dostavljanje početnih ponuda je osnov za pregovaranje. Ugovorni organ dužan je voditi zapisnike o postupku pregovora sa svakim ponuđačem koji će potpisati obje strane nakon okončanih pregovora. Konačnu ponudu mogu dostaviti samo jedan ili više pozvanih ponuđača. Ugovorni organ bira ponudu prema kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji.

(7) U slučaju da su pozvana dva ili više ponuđača da dostave konačne ponude, ugovorni organ dužan je izvršiti javno otvaranje konačnih ponuda.

(8) Ugovorni organ može nakon izbora ponude objaviti dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti u kojem obrazlaže ispunjenje uslova utvrđenih ovim zakonom koji opravdavaju primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja i izražava svoju namjeru o zaključenju ugovora s najuspješnjim ponuđačem. Ako objavi dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti, ugovorni organ ne može potpisati ugovor o javnoj nabavci u roku 15 dana od dana objavljivanja obavještenja.

(9) Nakon okončanog postupka, ugovorni organ dužan je:

- a) zaključiti ugovor s najuspješnjim ponuđačem ili poništiti postupak javne nabavke;
- b) objaviti obavještenje o ishodu postupka;
- c) dostaviti izvještaj Agenciji, u skladu s članom 75. ovog zakona, a po zahtjevu Agencije i detaljno obrazloženje.

Član 29.
(Takmičarski dijalog)

(1) Ugovorni organ obavezan je u pozivu za dostavljanje ponuda putem takmičarskog dijaloga i/ili u opisnoj dokumentaciji navesti svoje potrebe i zahtjeve u vezi s predmetnom nabavkom.

(2) Kandidatima koji su na osnovu objave blagovremeno dostavili zahtjeve za učešće i koji su, u skladu s ovim zakonom, dokazali svoju sposobnost dostavlja se poziv za učešće kao ponuđaču u postupku takmičarskog dijaloga.

(3) O ocjeni sposobnosti kandidata sastavlja se zapisnik u koji se unose sve okolnosti bitne za ocjenu zahtjeva za učešće. Zapisnik mora biti sastavljen tako da kandidatu omogućava uvid u onaj dio zapisnika koji se odnosi na njegov zahtjev za učešće.

(4) Kandidatima koji neće biti pozvani na učešće u takmičarskom dijalogu ugoverni organ obavezan je dostaviti odluku o nedopustivosti učešća najkasnije sedam dana od dana donošenja. Odluka o nedopustivosti učešća mora sadržavati razloge nedopustivosti učešća.

(5) Ugovorni organ obavezan je izabranim kandidatima istovremeno poslati pisani poziv za učešće u takmičarskom dijalogu. Pozivu se mora priložiti opisna dokumentacija i moguća dodatna dokumentacija ili poziv treba da sadrži obavještenje da se opisna dokumentacija stavlja na raspolaganje elektronskim putem.

(6) Poziv za učešće u takmičarskom dijalogu mora sadržavati podatke o:

- a) objavi na osnovu koje se upućuje poziv za učešće u dostavi ponuda, odnosno u takmičarskom dijalogu;
- b) dodatnim dokumentima koje treba predati;
- c) rangiranju ili redoslijedu značaja kriterija za dodjelu ugovora – od najvažnijeg prema manje važnom, ako nisu sadržani u objavi;
- d) datumu i mjestu početka faze dijaloga, te o jeziku ili jezicima koji se koriste.

(7) Ugovorni organ vodi dijalog s kandidatima s ciljem pronalaženja jednog ili više rješenja koja udovoljavaju potrebama i zahtjevima ugovornog organa. U dijalušu s kandidatima ugovorni organ može raspraviti sve aspekte ugovora o javnoj nabavci.

(8) Ugovorni organ ne smije dostavljati podatke na diskriminirajući način kojim bi se u postupku dijaloga moglo pogodovati određenim kandidatima.

(9) Tokom dijaloga ugovorni organ raspravlja sa svakim kandidatom samo o njegovom rješenju ili rješenjima koja je dostavio. O rješenju ili rješenjima drugih kandidata smije se raspravljati samo ako je ispunjen uslov iz stava (10) ovog člana.

(10) Ugovorni organ smije, samo uz saglasnost kandidata, njegova rješenja ili dijelove rješenja ili povjerljive informacije proslijediti drugim kandidatima.

(11) Ako ugovorni organ koristi mogućnost odvijanja postupka takmičarskog dijaloga u više faza koje slijede jedna za drugom, tada se broj rješenja o kojima se raspravlja u pojedinoj fazi može smanjiti na osnovu kriterija za dodjelu ugovora, a koji su navedeni u objavi ili u opisnoj dokumentaciji. Ugovorni organ će u objavi ili u opisnoj dokumentaciji predvidjeti tu mogućnost. Ugovorni organ obavezan je odluku kojom se ne uvažava neko rješenje u fazi dijaloga, uz navođenje razloga, dostaviti kandidatu preporučenom poštom ili elektronskim putem uz obavezu da je takav način dostave dokaziv, najkasnije u roku od sedam dana od dana završetka navedene faze.

(12) Ugovorni organ može nastaviti dijalog sve dok ne pronađe rješenje ili rješenja najprimjerenija za ispunjavanje njegovih potreba i zahtjeva. Na kraju faze dijaloga mora postojati još toliko rješenja da je osigurano tržišno takmičenje.

(13) Odluku o zaključenju faze dijaloga, s navodom osnovnih odrednica odabranog rješenja ili odabranih rješenja ugovorni organ obavezan je bez odgađanja dostaviti svim kandidatima u dijalušu, preporučenom poštom ili elektronskim putem, uz obavezu da je takav način dostave dokaziv.

(14) Nakon završetka dijaloga pozivom na predaju konačne ponude, ugovorni organ obavezan je pozvati preostalog kandidata ili kandidate da na osnovu osnovnih odrednica odabranog rješenja ili odabranih rješenja u fazi dijaloga dostave svoju konačnu ponudu. U tom pozivu ugovorni organ obavezan je navesti krajnji rok za prijem ponuda, adresu na koju se ponude moraju poslati i jezik ili jezike na kojima ponude moraju biti sastavljene.

(15) Ponuda mora sadržavati sve potrebne elemente u skladu s potrebama i zahtjevima predmeta nabavke ugovornog organa.

(16) Na zahtjev ugovornog organa ponuđač može svoju ponudu objasniti, precizirati i nadopuniti ako se time ne mijenjaju osnovni elementi ponude, ali ne na način koji bi mogao biti suprotan principima tržišnog takmičenja ili koji bi mogao imati diskriminirajući efekat.

(17) Ugovorni organ obavezan je prema kriterijima za dodjelu ugovora, koji su određeni u pozivu za učešće ili opisnoj dokumentaciji i koji su tokom poziva za učešće u

takmičarskom dijalogu nadopunjeni ili prilagođeni, odabrati ekonomski najpovoljniju ponudu.

Član 30.

(Uslovi za primjenu takmičarskog dijaloga)

(1) Izbor takmičarskog dijaloga dopušten je ako je riječ o naročito složenom predmetu nabavke i ako zaključivanje ugovora nije moguće putem otvorenog ili ograničenog postupka javne nabavke.

(2) Predmet nabavke se, u smislu odredbe stava (1) ovog člana, smatra naročito složenim ako ugovorni organ objektivno nije u mogućnosti navesti:

- a) tehničke specifikacije (tehničke opise predmeta nabavke) kojima može zadovoljiti svoje potrebe i zahtjeve i/ili
- b) pravne i/ili finansijske uslove ugovora.

(3) Pri zaključivanju ugovora na osnovu takmičarskog dijaloga odluka o izboru donosi se isključivo prema kriteriju ekonomski najpovoljnije ponude.

Član 31.

(Učesnici u takmičarskom dijalu)

(1) Broj kandidata kojima će se dostaviti poziv za učešće u takmičarskom dijalu ugovorni organ mora navesti u objavi, a određuje se u skladu s predmetom nabavke i ne smije biti manji od tri. Pravila moraju biti objektivna i nediskriminirajuća i moraju se objaviti.

(2) Ako ugovorni organ utvrdi da je broj sposobnih kandidata veći od objavljenog broja kandidata kojima će biti upućen poziv za učešće u takmičarskom dijalu, može ih pozvati sve ili između sposobnih kandidata odabrati najbolje kandidate, u skladu s brojem i pravilima navedenim u objavi. Razlozi za izbor navode se u zapisniku.

(3) Ugovorni organ može nastaviti postupak pozivanjem jednog ili više sposobnih kandidata ako utvrdi da je broj sposobnih kandidata manji od objavljenog broja kandidata kojima će biti upućen poziv za učešće u takmičarskom dijalu, a ako nema nijednog sposobnog kandidata, ugovorni organ mora poništiti postupak.

Član 32.

(Okvirni sporazum)

(1) Okvirni sporazum može se zaključiti nakon provedenog otvorenog, ograničenog, pregovaračkog postupka s objavom obavještenja i konkurentskog zahtjeva za dostavu

ponuda. Izuzetno, okvirni sporazum može se zaključiti i nakon pregovaračkog postupka bez objave obaveštenja nakon poništenog otvorenog ili ograničenog postupka zbog toga što nije zaprimljena nijedna ili nijedna prihvatljiva ponuda. Jedan ili više ponuđača s kojima će biti zaključen okvirni sporazum biraju se u skladu s kriterijima za dodjelu utvrđenim u članu 64. ovog zakona.

- (2) Nakon zaključenja okvirnog sporazuma, njegove odredbe ne mogu se mijenjati.
- (3) Trajanje okvirnog sporazuma ne može biti duže od četiri godine, osim ako postoje opravdani razlozi, posebno u vezi s predmetom nabavke okvirnog sporazuma.
- (4) Okvirni sporazum zaključuje se s više ponuđača za isti predmet nabavke, te broj ponuđača s kojima se zaključuje okvirni sporazum ne može biti manji od tri, pod uslovom da postoji dovoljan broj ponuđača. Okvirni sporazum može se zaključiti i s dva ponuđača u slučaju ponavljanja postupka zbog nedovoljnog broja primljenih ponuda.
- (5) Ugovori koji se zaključuju s ponuđačima s kojima je zaključen okvirni sporazum mogu se dodijeliti:
- a) primjenom uslova utvrđenih u okvirnom sporazumu bez ponovnog zahtjeva za dostavu ponude, gdje se ugovor dodjeljuje najpovoljnijem ponuđaču, izuzev u slučaju da najpovoljniji ponuđač nije u mogućnosti isporučiti robu ili uslugu ili izvesti radove, ugovor se može dodijeliti narednom najpovoljnijem ponuđaču s kojim je zaključen okvirni sporazum ili
 - b) ako svi uslovi nisu utvrđeni u okvirnom sporazumu i kada se ponuđači pozivaju da ponovo dostave ponude na osnovu istih ili preciznije definiranih uslova u okviru uslova iz okvirnog sporazuma, postupak se provodi u skladu sa sljedećim:
 - 1) za svaki ugovor ugovorni organ pismeno se obraća svim ponuđačima s kojima ima zaključen okvirni sporazum;
 - 2) ugovorni organ određuje rok za podnošenje ponuda, uzimajući u obzir složenost predmeta nabavke i vrijeme potrebno za dostavu ponuda;
 - 3) ponude se podnose u pismenom obliku, a njihov sadržaj ostaje tajan sve do isteka roka predviđenog za dostavu ponuda;
 - 4) ugovorni organ javno otvara ponude i dostavlja zapisnik s otvaranja ponuda svim ponuđačima koji su dostavili ponude;
 - 5) **ugovorni organ odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača ili poništenju postupka javne nabavke dostavlja svim ponuđačima koji su dostavili ponude;**
 - 6) ugovorni organ dodjeljuje ugovor ponuđaču koji je dostavio najpovoljniju ponudu, u skladu sa uslovima iz okvirnog sporazuma, odnosno u skladu s precizno definiranim uslovima, u okviru uslova iz okvirnog sporazuma.

Odjeljak D. Konkurs za izradu idejnog rješenja

Član 33.

(Provođenje konkursa za izradu idejnog rješenja)

(1) Konkurs za izradu idejnog rješenja (u dalnjem tekstu: konkurs) provodi se kako bi ugovorni organ izabrao učesnika ili učesnike koji su ponudili najbolje rješenje, odnosno idejno rješenje s ciljem da se:

- a) dodijeli ugovor o javnoj nabavci usluga pobjedniku konkursa ili jednom od pobjednika konkursa za izradu idejnog rješenja ili
- b) dodijeli nagrada pobjedniku ili pobjednicima konkursa za izradu idejnog rješenja.

(2) U slučaju iz stava (1) tačka a) ovog člana, ugovorni organ nakon uspješno provedenog konkursa provodi pregovarački postupak bez objave obavještenja, u skladu s članom 23. stav (1) tačka a) ovog zakona, tako što poziva pobjednika ili sve pobjednike konkursa na pregovore o uslovima ugovora.

(3) Ugovorni organ u odluci o pokretanju postupka i u obavještenju o nabavci utvrđuje cilj konkursa za izradu idejnog rješenja.

(4) Konkurs se provodi na osnovu konkursne dokumentacije koja obavezno sadrži podatke o:

- a) predmetu konkursa/opisu projekta;
- b) krijeterijima za ocjenjivanje prema redoslijedu njihovog značaja;
- c) rokovima;
- d) broju pobjednika konkursa (jedan ili više);
- e) pravu primjene i korištenja konkursnih radova;
- f) novčanim nagradama, ako se dodjeljuju;
- g) vraćanju dokumentacije;
- h) načinu rada konkursne komisije.

(5) Na konkurs za izradu idejnog rješenja mogu se prijaviti sva zainteresirana i pravna i fizička lica, u smislu člana 2. stav (1) tačka c) ovog zakona, kao i fizička lica koja nisu registrirana kao privredni subjekti.

(6) Ugovorni organ može se odlučiti na provođenje pretkvalifikacionog izbora kandidata koje će pozvati da dostave svoja idejna rješenja. U tom slučaju, ugovorni organ određuje nediskriminatorne kvalifikacione uslove kojima se osigurava stvarna konkurencija, te ih navodi u tenderskoj dokumentaciji.

Član 34.
(Konkursna komisija)

- (1) Konkursna komisija provodi postupak i donosi odluku o izboru jednog ili više najpovoljnijih rješenja u skladu s odgovarajućim ovlaštenjem koje je ugovorni organ dužan blagovremeno osigurati.
- (2) Konkursnu komisiju imenuje ugovorni organ. U njen sastav ulaze isključivo fizička lica priznate stručne reputacije. U sastav konkursne komisije ne mogu se birati članovi čiji privatni interes utiče ili može uticati na nepričasnost njihovog rada u komisiji. Ako se od učesnika konkursa zahtjeva određena profesionalna kvalifikacija, onda većina članova konkursne komisije mora imati istu ili jednaku vrijednu kvalifikaciju.
- (3) Sadržaj prispjelih konkursnih radova ne smije se otvarati prije isteka roka za njihovu dostavu, uz obavezno osiguranje anonimnosti, i to sve do donošenja odluke.
- (4) Konkursna komisija je potpuno nezavisna pri izboru jednog ili više pobjednika između konkursnih radova, koji se predaju anonimno. Imena učesnika u konkursu konkursna komisija može saznati isključivo nakon donošenja odluke o izboru.
- (5) Blagovremeno prispjeli radovi ocjenjuju se i rangiraju u skladu s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenim u konkursnoj dokumentaciji. Ovi kriteriji ne moraju obavezno podrazumijevati najnižu cijenu ili ekonomski najpovoljnije ponuđeno rješenje.
- (6) Konkursna komisija obavezna je o radu na svojim sastancima voditi zapisnike, koje potpisuju svi prisutni članovi i koji su sastavni dio njenog konačnog izvještaja o postupku.
- (7) Odluku o izboru jednog ili više najpovoljnijih rješenja konkursna komisija donosi u izvještaju o postupku koji, također, potpisuju svi njeni članovi i koju komisija po okončanju postupka dostavlja ugovornom organu na daljnje postupanje.

Odjeljak E. Obavještenje o nabavci i rokovi u postupku javne nabavke

Član 35.
(Obavještenje o nabavci)

- (1) Ugovorni organ objavljuje obavještenje o nabavci za otvoreni postupak, ograničeni postupak, pregovarački postupak s objavom obavještenja, konkurs za izradu idejnog rješenja, takmičarski dijalog i konkurentski zahtjev za dostavu ponuda.
- (2) Obavještenje o nabavci svim zainteresiranim privrednim subjektima treba pružiti dovoljno informacija koje će im omogućiti da ocijene da li imaju interes da učestvuju u postupku javne nabavke i dostave zahtjev za učešće, odnosno ponudu.

(3) Obavještenje o nabavci sadrži kratke informacije, u skladu s bitnim elementima iz tenderske dokumentacije.

(4) Sažetak koji se objavljuje na engleskom jeziku sadrži samo minimum podataka iz obavještenja o nabavci iz stava (3) ovog člana.

Član 36.
(Objavljivanje obavještenja)

(1) Sva obavještenja o nabavci, dodjeli ugovora, poništenju postupka javne nabavke, dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti i prethodno informacijsko obavještenje kao i sažetak obavještenja o nabavci na engleskom jeziku, ugovorni organ objavljuje na portalu javnih nabavki. Sažetak svih obavještenja objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

(2) Obavještenja iz stava (1) ovog člana pripremaju se i šalju na objavljivanje elektronski, u formi, na način i u rokovima koji se definiraju podzakonskim aktom koji donosi Agencija.

(3) Obavještenja iz stava (1) ovog člana ugovorni organ može dodatno objaviti i u drugim publikacijama ili na drugoj internetskoj stranici, pod uslovom da se ta obavještenja ne smiju objaviti prije dana njihovog objavljivanja na portalu javnih nabavki. Takva dodatno objavljena obavještenja ne smiju sadržavati druge informacije, osim onih objavljenih na portalu javnih nabavki.

(4) U slučaju postupka javne nabavke čija je vrijednost definirana u članu 14. stav (5) ovog zakona, sažetak obavještenja o nabavci na engleskom jeziku obavezno se objavljuje na portalu javnih nabavki.

(5) Dodatno objavljivanje iz stava (4) ovog člana ugovorni organ može koristiti i u slučaju kada je vrijednost javne nabavke manja od iznosa iz člana 14. stav (5) ovog zakona.

(6) **JPNIO Službeni list BiH je obavezan najmanje 15% prihoda koje ostvari od naknada za objavu obavještenja iz stava (1) u toku godine uložiti u istraživanje i razvoj, te unapređenje sistema javnih nabavki. Vijeće ministara BiH donosi podzakonski akt kojim se preciznije regulira finansiranje i način vršenja istraživanja, razvoja i unapredjenja sistema javnih nabavki na prijedlog Agencije.**

Član 37.
(Prethodno informacijsko obavještenje)

(1) Ugovorni organ može u prethodnom informacijskom obavještenju objaviti:

a) prilikom nabavke robe - ukupnu procijenjenu vrijednost ugovora ili okvirnih sporazuma po grupama proizvoda koje ugovorni organ namjerava dodijeliti u sljedećih 12 mjeseci.

Grupe proizvoda ugovorni organ utvrđuje u skladu sa oznakama iz Jedinstvenog rječnika javne nabavke;

b) prilikom nabavke usluga – ukupnu procijenjenu vrijednost ugovora ili okvirnih sporazuma koje ugovorni organ namjerava dodijeliti u sljedećih 12 mjeseci;

c) kod nabavke radova - bitna obilježja ugovora ili okvirnih sporazuma koje ugovorni organ namjerava dodijeliti.

(2) Obavještenje iz stava (1) tač. a) i b) ovog člana objavljuje se na početku kalendarske godine.

(3) Obavještenje navedeno u stavu (1) tačka c) ovog člana objavljuje se odmah nakon donošenja odluke kojom se odobravaju planirani ugovori o radovima ili okvirni sporazumi koje ugovorni organ namjerava dodijeliti.

Član 38.

(Korištenje Jedinstvenog rječnika javne nabavke – JRJN-a)

(1) Ugovorni organ obavezan je u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji, prilikom opisa predmeta nabavke, pozvati se na oznake i nazive iz Jedinstvenog rječnika javne nabavke (u dalnjem tekstu: JRJN).

(2) JRJN i uslove njegove primjene, na prijedlog Agencije, propisuje Vijeće ministara BiH posebnom odlukom.

Odjeljak F. Rokovi

Član 39.

(Način određivanja rokova)

(1) Ugovorni organ dužan je odrediti rokove za prijem zahtjeva za učešće i ponuda, uzimajući u obzir složenost predmeta nabavke i vrijeme potrebno za pripremu zahtjeva za učešće i ponuda koji ne mogu biti kraći od rokova utvrđenih ovim zakonom.

(2) Rok za prijem ponuda u otvorenom postupku, odnosno zahtjeva za učešće u ograničenom postupku, pregovaračkom postupku s objavom obavještenja i takmičarskom dijalogu računa se od dana slanja na objavu obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki. Rok za prijem ponuda u ograničenom i pregovaračkom postupku sa i bez objave obavještenja računa se od dana upućivanja poziva za dostavu ponuda kvalificiranim kandidatima.

Član 40.
(Redovni rokovi za podnošenje zahtjeva za učešće i ponuda)

- (1) Ugovorni organ dužan je u otvorenom postupku za vrijednosni razred iz člana 14. st. (2) i (3) ovog zakona utvrditi minimalni rok za prijem ponuda od 45 dana od dana slanja na objavu obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki.
- (2) U slučaju ograničenog postupka, pregovaračkog postupka s objavom obavještenja o nabavci i takmičarskog dijaloga za vrijednosne razrede iz člana 14. st. (2) i (3) ovog zakona ugoverni organ dužan je utvrditi:
- a) minimalni rok za prijem zahtjeva za učešće ne kraći od 30 dana od dana slanja na objavu obavještenja na portal javnih nabavki i
 - b) u slučaju ograničenog postupka, minimalni rok za prijem ponuda ne kraći od 35 dana od dana upućivanja poziva kvalificiranim kandidatima za dostavu ponuda.
- (3) U otvorenom postupku nabavke za vrijednosni razred iz člana 14. stav (4) ovog zakona, rok za prijem ponuda ne može biti kraći od 20 dana od dana slanja na objavu obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki.
- (4) U ograničenom postupku, pregovaračkom postupku s objavom obavještenja i takmičarskom dijalogu, za vrijednosni razred iz člana 14. stav (4) ovog zakona, rok za prijem zahtjeva za učešće ne može biti kraći od 15 dana od dana slanja na objavu obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki, a rok za prijem ponuda u ograničenom postupku ne može biti kraći od 15 dana od dana upućivanja zahtjeva za dostavu ponuda.

Član 41.
(Skraćeni rokovi za podnošenje ponuda)

- (1) Ako je ugoverni organ objavio prethodno informacijsko obavještenje, može utvrditi:
- a) rok za prijem ponuda iz člana 40. stav (1) i stav (2) tačka b) ovog zakona koji nije kraći od 25 dana od dana slanja na objavu obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki u otvorenom postupku, odnosno upućivanja poziva kvalificiranim kandidatima za dostavu ponuda u ograničenom postupku i
 - b) rok za prijem ponuda iz člana 40. st. (3) i (4) ovog zakona koji nije kraći od 13 dana od dana slanja na objavu obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki u otvorenom postupku, odnosno upućivanja poziva kvalificiranim kandidatima za dostavu ponuda u ograničenom postupku.
- (2) Ugoverni organ smije koristiti skraćene rokove iz stava (1) ovog člana pod uslovom:
- a) da su u prethodnom informacijskom obavještenju bile sadržane sve informacije koje treba da budu sadržane u obavještenju o nabavci, ako su te informacije bile poznate u trenutku objavljinja prethodnog informacijskog obavještenja i
 - b) da je prethodno informacijsko obavještenje poslano na objavljinje najmanje 52 dana, ali najviše 12 mjeseci prije dana slanja obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki.

Član 42.
(Ostali rokovi)

Ostale rokove u pregovaračkom postupku sa i bez objave obavještenja, takmičarskom dijalogu i u konkursu za izradu idejnog rješenja definira ugovorni organ na način da kandidati/ponuđači na koje se ti rokovi odnose imaju dovoljno vremena za preduzimanje odgovarajućih radnji i pripremu ponuda, u zavisnosti od složenosti predmeta nabavke.

Član 43.
(Računanje rokova)

Na rokove koji nisu posebno definirani ovim zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku.

POGLAVLJE II. PROVOĐENJE POSTUPKA JAVNE NABAVKE

Odjeljak A. Kvalifikacija kandidata i ponuđača

Član 44.
(Provjera kvalifikacija kandidata ili ponuđača)

(1) Ugovorni organ provjerava i ocjenjuje da li je kandidat/ponuđač pouzdan i sposoban da izvrši ugovor, u skladu sa uslovima utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji.

(2) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji definira uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača u pogledu njihove lične sposobnosti, ekonomskog i finansijskog stanja, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti.

(3) Minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate/ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje obavezno treba da budu srazmerni predmetu javne nabavke i u skladu s njim. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenčiju i moraju biti jasni i precizni.

(4) Ugovorni organ od kandidata/ponuđača zahtjeva samo one dokaze koji su neophodni da bi se utvrdilo da li kandidat/ponuđač zadovoljava kvalifikacione uslove koje je postavio ugovorni organ.

(5) Ugovornom organu nije dopušteno da odbije zahtjev za učešće ili ponudu isključivo na osnovu toga što su ih podnijeli ili pravno ili fizičko lice iz člana 2. stav (1) tačka c) ovog zakona ili grupa kandidata/ponuđača.

(6) Samo onim kandidatima/ponuđačima čije kvalifikacije zadovoljavaju uslove utvrđene u tenderskoj dokumentaciji dopušteno je da nastave postupak javne nabavke.

(7) Provjera kvalifikacije kandidata/ponuđača elektronskim putem uređuje se podzakonskim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH najkasnije u roku od jedne godine od početka primjene ovog zakona, a nakon sticanja uslova u jednom ili više nadležnih organa u kojima se vode baze podataka koje se odnose na privredne subjekte.

Član 45.
(Lična sposobnost)

(1) Ugovorni organ, izuzev u slučajevima iz člana 21. stav (1) tačka d) i člana 22. stav (1) tačka d) ovog zakona, dužan je odbaciti zahtjev za učešće ili ponudu ako:

- a) je kandidat/ponuđač u krivičnom postupku osuđen pravosnažnom presudom za krivična djela organiziranog kriminala, korupciju, prevaru ili pranje novca, u skladu s važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registriran;
- b) je kandidat/ponuđač pod stečajem ili je predmet stečajnog postupka, osim u slučaju postojanja važeće odluke o potvrdi stečajnog plana ili je predmet postupka likvidacije, odnosno u postupku je obustavljanja poslovne djelatnosti, u skladu s važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registriran;
- c) kandidat/ponuđač nije ispunio obaveze u vezi s plaćanjem penzionog i invalidskog osiguranja i zdravstvenog osiguranja, u skladu s važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili propisima zemlje u kojoj je registriran;
- d) kandidat/ponuđač nije ispunio obaveze u vezi s plaćanjem direktnih i indirektnih poreza, u skladu s važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registriran.

(2) Kandidat/ponuđač kojem bude dodijeljen ugovor obavezan je dostaviti sljedeće dokumente kojima će potvrditi da se slučajevi navedeni u stavu (1) ovog člana ne odnose na njega:

- a) uvjerenje nadležnog suda kojim dokazuje da u krivičnom postupku nije izrečena pravosnažna presuda kojom je osuđen za krivično djelo učešća u kriminalnoj organizaciji, za korupciju, prevaru ili pranje novca;
- b) uvjerenje nadležnog suda ili organa uprave kod kojeg je registriran kandidat/ponuđač kojim se potvrđuje da nije pod stečajem niti je predmet stečajnog postupka, da nije predmet postupka likvidacije, odnosno da nije u postupku obustavljanja poslovne djelatnosti;
- c) uvjerenja nadležnih institucija kojim se potvrđuje da je kandidat/ponuđač izmirio dospjele obaveze, a koje se odnose na doprinose za penziono i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje;
- d) uvjerenja nadležnih institucija da je kandidat/ponuđač izmirio dospjele obaveze u vezi s plaćanjem direktnih i indirektnih poreza.

(3) Kao dokaz za ispunjavanje uslova iz stava (2) tač. c) i d) ovog člana, prihvata se i sporazum ponuđača s nadležnim poreskim institucijama o reprogramiranom, odnosno odgođenom plaćanju obaveza ponuđača po osnovu poreza i doprinosa i indirektnih poreza, uz potvrdu poreskih organa da ponuđač u predviđenoj dinamici izmiruje svoje reprogramirane obaveze.

(4) Kandidat/ponuđač u svrhu dokaza o ispunjavanju uslova iz stava (1) ovog člana dužan je dostaviti izjavu ovjerenu kod nadležnog organa, u formi i na način koji propisuje Agencija podzakonskim aktom.

(5) Ugovorni organ može na period od 12 mjeseci isključiti iz učešća u postupku nabavke kandidata/ponuđača koji se nađe u bilo kojoj od sljedećih situacija:

- a) ako ima dokaz da je kandidat/ponuđač sklopio sporazum s drugim kandidatom/ponuđačem kojima je cilj narušavanje tržišne konkurenčije;
- b) ako ugovorni organ može dokazati odgovarajućim dokaznim sredstvima da je ponuđač kriv za teški profesionalni propust koji dovodi u pitanje njegov integritet;
- c) ako se utvrde značajni nedostaci tokom provedbe prethodnog javnog ugovora ili prethodnog ugovora sa sektorskim ugovornim organom čija je posljedica bila prijevremeni raskid tog prethodnog ugovora, naknada štete ili druga slična sankcija;
- d) ako je kandidat/ponuđač lažno prikazao činjenice pri dostavljanju podataka potrebnih za provjeru kvalifikacijskih i/ili kriterija za dodjelu ugovora, ako je prikrio takve informacije ili nije u stanju priložiti popratne dokumente;
- e) ako se sukob interesa u smislu člana 52. ovog Zakona ne može ukloniti drugim, manje drastičnim mjerama.

(6) Rok od 12 mjeseci računa se od dana donošenja odluke nadležnog organa iz stava (5) ovog člana Zakona.

(7) Kandidat /ponuđač kod kojeg su ostvarene osnove za isključenje iz člana 45. stav (5) ovoga Zakona može ugovornom organu dostaviti dokaze o mjerama koje je poduzeo kako bi dokazao svoju pouzdanost bez obzira na postojanje relevantne osnove za isključenje. Poduzimanje mjera iz ovog stava kandidat /ponuđač dokazuje:

- a) plaćanjem naknade štete ili poduzimanjem drugih odgovarajućih mjera u cilju plaćanja naknade štete prouzročene krivičnim djelom ili propustom;
- b) aktivnom suradnjom s nadležnim istražnim tijelima radi potpunog razjašnjenja činjenica i okolnosti u vezi s krivičnim djelom ili propustom;
- c) odgovarajućim tehničkim, organizacijskim i kadrovskim mjerama radi sprječavanja daljnjih krivičnih djela ili propusta.

(8) Mjere koje je poduzeo kandidat /ponuđač ocjenjuju se uzimajući u obzir težinu i posebne okolnosti djela ili propusta te je obavezan obrazložiti razloge prihvatanja ili neprihvatanja mjera. Ugovorni organ neće isključiti kandidata/ponuđača iz postupka javne nabavke ako je ocijenjeno da su poduzete mjere primjerene.

(9) Kandidat/ponuđač kojem je pravomoćnom presudom određena zabrana učešća u postupcima javne nabavke na određeno vrijeme nema pravo korištenja mogućnosti iz stava (7) ovoga člana do isteka roka zabrane u državi u kojoj je presuda na snazi.

(10) Ako ugovorni organ ima sumnje o postojanju okolnosti navedenih u st. (1) i (4) ovog člana, može se obratiti nadležnim organima s ciljem pribavljanja potrebnih informacija u predmetnom postupku.

(11) Ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji definirati dokumente koje zahtijeva od kandidata/ponuđača koji ih, kao fizičko lice registrirano za obavljanje predmetne djelatnosti, dostavlja uz ponudu, a koji su dokazi o ispunjavanju uslova iz ovog člana.

(12) Za kandidate/ponuđače čije je sjedište izvan Bosne i Hercegovine ne traži se posebna nadovjera dokumenata koji se zahtijevaju u stavu (2) ovog člana.

(13) U postupku konkursa za izradu idejnog rješenja od fizičkih lica traži se samo uvjerenje nadležnog suda kojim dokazuje da u krivičnom postupku nije izrečena pravosnažna presuda kojom je osuđen za krivično djelo učešća u kriminalnoj organizaciji, za korupciju, prevaru ili pranje novca.

Član 46.

(Sposobnost obavljanja profesionalne djelatnosti)

(1) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji može od kandidata/ponuđača zahtijevati da dokažu svoju registraciju u odgovarajućim profesionalnim ili drugim registrima zemlje u kojoj su registrirani ili da osiguraju posebnu izjavu ili potvrdu nadležnog organa kojom se dokazuje njihovo pravo da obavljaju profesionalnu djelatnost, koja je u vezi s predmetom nabavke.

(2) Dokumenti iz stava (1) ovog člana priznaju se na teritoriji Bosne i Hercegovine, bez obzira na kojem nivou vlasti su izdati.

Član 47.

(Ekonomski i finansijski sposobnost)

(1) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji može utvrditi minimalne uslove u pogledu ekonomski i finansijske sposobnosti kandidata/ponuđača, kao i dokaze koji se zahtijevaju, a koji mogu biti:

- a) odgovarajući dokument koji izdaje banka ili druga finansijska institucija, a kojim se dokazuje ekonomsko-finansijska sposobnost u pogledu činjenica koje se mogu dokazati iz dokumenata koje izdaje banka ili druga finansijska institucija u skladu s pozitivnim propisima;
- b) garancija za pokriće osiguranja od odgovornosti za realizaciju predmetnog ugovora iz oblasti njegove registrovane djelatnosti;

- c) poslovni bilansi ili izvodi iz poslovnih bilansa, za period ne duži od tri posljednje finansijske godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja u predmetnom segmentu, ako je ponuđač odnosno kandidat registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine, ako je objavljivanje poslovnog bilansa zakonska obaveza u zemlji u kojoj je kandidat/ponuđač registriran; u slučaju kada ne postoji zakonska obaveza u zemlji u kojoj je kandidat/ponuđač registriran, dužan je dostaviti izjavu ovjerenu od nadležnog organa;
- d) izjavu o ukupnom prometu kandidata/ponuđača i, kada je to primjereni, o prometu u segmentu poslovanja koji je predmet ugovora, za period ne duži od tri posljednje finansijske godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja,ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine; izjava koja se prilaže ovjerava se kod nadležnog organa.

(2) Ako zahtijeva jedan ili više dokumenata iz stava (1) ovog člana, ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji jasno i precizno definirati dokaze koje je kandidat/ponuđač dužan dostaviti u svrhu dokazivanja ekonomski i finansijske sposobnosti.

(3) Kandidat/ponuđač može, gdje je to odgovarajuće i za određeni ugovor, u ponudi naznačiti da raspolaže kapacitetima drugih subjekata, bez obzira na pravnu prirodu odnosa koji s njima ima. U tom slučaju, mora dokazati ugovornom organu da će na raspolaganju imati potrebne resurse. Pod istim uslovima grupa kandidata/ponuđača može se osloniti na kapacitete učesnika grupe ili drugih privrednih subjekata.

(4) Dokumenti navedeni u stavu (1) ovog člana dostavljaju se kao obične kopije zajedno sa izjavom koju ovjerava kandidat/ponuđač, u formi i na način koji propisuje Agencija podzakonskim aktom.

Član 48.

(Opći uslovi za tehničku i profesionalnu sposobnost)

(1) Ugovorni organ može, zavisno od vrste, količine ili obima, ili namjene predmeta nabavke, zahtijevati dokaze koji se odnose na tehničku i profesionalnu sposobnost.

(2) Ako ugovorni organ zahtijeva dokaz o uredno izvršenim ugovorima, taj dokaz podnosi se u formi spiska izvršenih ugovora uz potvrdu koju daje druga ugovorna strana o njihovoj realizaciji. U slučaju da se takva potvrda iz objektivnih razloga ne može dobiti od ugovorne strane koja nije ugovorni organ, vrijedi izjava privrednog subjekta o uredno izvršenim ugovorima, uz predočavanje dokaza o učinjenim pokušajima da se takve potvrde osiguraju.

(3) Potvrda o uredno izvršenim ugovorima mora sadržavati sljedeće podatke:

- a) naziv i sjedište ugovornih strana ili privrednih subjekata;
- b) predmet ugovora;
- c) vrijednost ugovora;
- d) vrijeme i mjesto izvršenja ugovora;
- e) navode o uredno izvršenim ugovorima.

(4) Kandidat/ponuđač može, gdje je to odgovarajuće i za određeni ugovor, u ponudi

naznačiti da raspolaže kapacitetima drugih subjekata, bez obzira na pravnu prirodu odnosa koji s njima ima. U tom slučaju, mora dokazati ugovornom organu da će na raspolaganju imati potrebne resurse. Pod istim uslovima grupa ponuđača može se osloniti na kapacitete učesnika grupe ili drugih privrednih subjekata.

(5) Ugovorni organ može tražiti od kandidata/ponuđača da pismeno pojasne dostavljene reference.

(6) Ako se u tenderskoj dokumentaciji zahtjeva osiguranje certifikata koje izdaju nezavisna tijela, a kojima se potvrđuje da kandidat/ponuđač zadovoljava određene standarde osiguranja kvaliteta, ugovorni organ dužan je pozvati se na sisteme osiguranja kvaliteta koji se zasnivaju na odgovarajućim evropskim serijama standarda koje su potvrdila tijela koja su u skladu s evropskim serijama standarda koje se tiču izdavanja certifikata. Ugovorni organ dužan je prihvati i druge dokaze o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta od kandidata/ponuđača koji nemaju pristupa takvim certifikatima.

(7) Ako zahtjeva jedan ili više dokumenata kojim kandidat/ponuđač dokazuje tehničku i profesionalnu sposobnost, ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji jasno i precizno definirati te zahteve.

Član 49.

(Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabavke robe)

U postupku javne nabavke robe ugovorni organ može zahtjevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:

- a) spisak izvršenih ugovora u skladu s članom 48. stav (2) ovog zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavkom, za period ne duži od tri godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine;
- b) opis tehničke opremljenosti i sposobnosti kandidata/ponuđača, mjere za osiguranje kvaliteta i njegovu opremljenost i sposobnost za ispitivanja i istraživanja;
- c) navode o angažiranom tehničkom osoblju i tehničkim organima, za poslove postavljanja i instalacije robe koja se nabavlja, a za koje se ne može zahtjevati da su zaposleni kod kandidata/ponuđača;
- d) uzorke, opise i/ili fotografije robe koja je predmet isporuke, a čiju je vjerodostojnost kandidat/ponuđač obavezan potvrditi ako to ugovorni organ zahtjeva;
- e) uvjerenje koje izdaje nadležna institucija ili agencija za kontrolu kvaliteta, a kojim se potvrđuje da na odgovarajući način tačno označena roba odgovara određenim specifikacijama ili normama;
- f) potvrdu kandidata/ponuđača o prihvatanju postupka kontrole robe složenije vrste ili robe koja izuzetno treba služiti nekoj posebnoj svrsi, koju provodi ugovorni organ ili u njegovo ime nadležni organ zemlje sjedišta privrednog subjekta, a koja se odnosi na proizvodne kapacitete privrednog subjekta i, ako je potrebno, na način izrade studija i istraživanja, te mjere za kontrolu kvaliteta koje koristi privredni subjekat.

Član 50.

(Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabavke usluga)

(1) U postupku javne nabavke usluga ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:

- a) spisak izvršenih ugovora u skladu s članom 48. stav (2) ovog zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavkom, za period ne duži od tri godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine;
- b) obrazovne i profesionalne kvalifikacije pružaoca usluga i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, i naročito kvalifikacije licâ koja su odgovorna za pružanje konkretnih usluga;
- c) izjavu o angažiranom tehničkom osoblju ili tehničkim organima, a za koje se ne može zahtijevati da su zaposleni kod kandidata/ponuđača;
- d) izjavu pružaoca usluga o prosječnom godišnjem broju zaposlenih i o broju rukovodećeg osoblja u posljednje tri godine;
- e) izjavu o tehničkoj opremljenosti i sposobnosti i mjerama kojima raspolaže pružalac usluga za izvršenje konkretnih usluga i osiguranje kvaliteta;
- f) potvrdu kandidata/ponuđača o prihvatanju postupka kontrole usluga složenije vrste ili usluge koja izuzetno treba služiti nekoj posebnoj svrsi, koju provodi ugovorni organ ili u njegovo ime nadležni organ zemlje sjedišta privrednog subjekta, a koja se odnosi na proizvodne kapacitete privrednog subjekta i, ako je potrebno, na način izrade studija i istraživanja, te mjere za kontrolu kvaliteta koje koristi privredni subjekat;
- g) izjavu kandidata/ponuđača da prihvata preduzimanje mjera za upravljanje zaštitom okoline i mjera energetske efikasnosti koje će privredni subjekat primjenjivati prilikom pružanja usluga.

(2) U slučaju ograničenog postupka, pregovaračkog postupka s objavom obavještenja, pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci i takmičarskom dijalogu dokumenti navedeni u stavu (1) tač. c), d), e) i f) ovog člana dostavljaju se kao obične kopije zajedno sa izjavom koju ovjerava kandidat/ponuđač, u formi i na način koji propisuje Agencija podzakonskim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH, najkasnije u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 51.

(Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabavke radova)

(1) U postupku javne nabavke radova ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:

- a) spisak izvršenih ugovora u skladu s članom 48. stav (2) ovog zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavkom, za period ne duži od pet godina ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od pet godina;

- b) obrazovne i profesionalne kvalifikacije izvođača radova i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, i naročito kvalifikacije licâ koja su odgovorna za izvođenje konkretnih radova;
- c) izjavu o angažiranom tehničkom osoblju ili tehničkim organima, naročito onom osoblju koje je angažirano za poslove nadzora i kontrole kvaliteta, a za koje se ne može zahtijevati da su zaposleni kod kandidata/ponuđača;
- d) izjavu izvođača radova o prosječnom godišnjem broju zaposlenih i broju rukovodećeg osoblja u posljednje tri godine;
- e) potvrdu o građevinskim mašinama i tehničkoj opremi kojom izvođač raspolaže u svrhu izvršenja ugovora;
- f) izjavu kandidata/ponuđača da prihvata preuzimanje mjera upravljanja zaštitom okoline i mjera energetske efikasnosti koje će privredni subjekat primjenjivati prilikom izvođenja radova.

(2) U slučaju ograničenog postupka, pregovaračkog postupka s objavom obavještenja, pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci i takmičarskom dijalogu dokumenti navedeni u stavu (1) tač. c), d) i f) ovog člana dostavljaju se kao obične kopije zajedno sa izjavom koju ovjerava kandidat/ponuđač, u formi i na način koji propisuje Agencija podzakonskim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH, najkasnije u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona .

Član 52. (Diskvalifikacija po osnovu sukoba interesa ili korupcije)

(1) Ugovorni organ preuzima odgovarajuće mjere kako bi efikasno spriječio, prepoznao i uklonio sukobe interesa u vezi s postupkom javne nabavke, a radi izbjegavanja narušavanja tržišnog natjecanja i osiguranja jednakog postupanja prema svim privrednim subjektima.

(2) Sukob interesa između ugovernog organa i privrednog subjekta obuhvata situacije kada predstavnici ugovernog organa, koji su uključeni u provedbu postupka javne nabavke ili mogu utjecati na rezultat tog postupka, imaju, direktno ili indirektno, finansijski, privredni ili bilo koji drugi lični interes koji bi se mogao smatrati štetnim za njihovu nepristranost i nezavisnost u okviru postupka, a naročito:

- a) ako predstavnik ugovernog organa istodobno obavlja upravljačke poslove u privrednom subjektu;
- b) ako je predstavnik ugovernog organa vlasnik poslovnog udjela, dionica odnosno drugih prava na osnovu kojih učestvuje u upravljanju, odnosno u kapitalu toga privrednog subjekta sa više od 0,5 %.

(3) Predstavnikom ugovornog organa u smislu ovoga člana smatra se:

- a) rukovodioc, te član upravnog, upravljačkog i nadzornog organa ugovornog organa;
- b) član komisije za javnu nabavku;
- c) druga osoba koja je uključena u provođenje ili koja može utjecati na odlučivanje ugovornog organa u postupku javne nabavke.

4) Odredba stava (1) ovog člana na odgovarajući način primjenjuje se na srodnike po krvi u prvoj liniji ili u pobočnoj liniji do trećeg stepena, srodnike po tazbini do drugog stepena, bračnog ili vanbračnog druga, bez obzira na to da li je brak prestao, te usvojitelje i usvojenike (u dalnjem tekstu: povezane osobe) predstavnika ugovornog organa iz stava (3) ovog člana.

(5) Prijenos udjela u vlasništvu na drugu osobu ili posebni organ (povjerenika-punomoćnika) koji će kao povjerenik u ostvarivanju članskih prava i udjela u društvu djelovati u svoje ime, a za račun dužnosnika u skladu sa posebnim propisima o sprečavanju sukoba interesa, ne utječe na sukob interesa u smislu st. od (1) do (4) ovog člana.

(6) Predstavnik ugovornog organa potpisuje izjavu o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa, te je dužana ažurirati je, bez odgađanja, ako nastupe promjene.

(7) Ugovorni organ, na osnovu izjava svojih predstavnika:

- a) na svojim internetskim stranicama objavljuje popis privrednih subjekata s kojima je predstavnik ugovornog organa, ili s njim povezane osobe, u sukobu interesa ili obavještava da takvi subjekti ne postoje, te isti ažuriraju bez odgađanja ako nastupe promjene;
- b) u tenderskoj dokumentaciji o nabavci za pojedini postupak javne nabavke navodi popis privrednih subjekata s kojima je predstavnik ugovornog organa u sukobu interesa ili navodi da takvi subjekti ne postoje.

(8) Ako ugovorni organ nema vlastite internetske stranice, popis objavljuje na internetskoj stranici osnivača.

(9) Predstavnik ugovornog organa iz stava (3) tač. b) i c) ovog člana obavezan je odmah po saznanju o postojanju sukoba interesa izuzeti se iz postupka javne nabavke i o tome obavijestiti rukovodioca ugovornog organa.

(10) Svaki kandidat/ponuđač dužan je uz ponudu dostaviti i posebnu pisanu izjavu ovjerenu kod nadležnog organa da nije nudio mito niti učestvovao u bilo kakvim radnjama koje za cilj imaju korupciju u predmetnoj javnoj nabavci.

(11) Ugovor o javnoj nabavci sklopljen protivno odredbama ovoga člana je ništav.

(12) U postupku javne nabavke ponudači su dužni podnijeti svoju ponudu bez narušavanja tržišne konkurenциje u smislu zabranjenih dogovora sa drugim ponudačima. Za postupke zaštite tržišne konkurenциje nadležno je Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine. U slučaju postojanja osnova sumnje da se u postupku javne nabavke narušava tržišna konkurenca zahtjev za pokretanje postupka pred Konkurencijskim vijećem Bosne i Hercegovine može podnijeti svako privredno ili fizičko lice koje za to ima pravni ili ekonomski interes, privredne komore, udruženja poslodavaca ili privrednika, udruženja potrošača i organi izvršne vlasti.

Odjeljak B. Tenderska dokumentacija

Član 53.

(Neophodne informacije)

(1) Ugovorni organ dužan je pripremiti tendersku dokumentaciju u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskim aktima. U tenderskoj dokumentaciji ugoverni organ daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su kandidatima/ponudačima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće, odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.

(2) Tenderska dokumentacija objavljuje se na portalu javnih nabavki.

(3) Tenderska dokumentacija sadrži minimalno sljedeće informacije:

- a) naziv i adresu ugovornog organa, te lice za kontakt od kojeg kandidati/ponudači mogu tražiti informacije ili pojašnjenje;
- b) izabrani postupak dodjele ugovora i podatak o tome da li se predviđa zaključivanje okvirnog sporazuma;
- c) opis robe, usluga ili radova, te navođenje oznake i naziva iz JRJN-a;
- d) količinske specifikacije za robu ili opis posla ili zadatka za usluge i radove i tehničke specifikacije;
- e) mjesto isporuke robe ili izvršenja usluge ili izvođenja radova;
- f) naznaku mogućnosti za podnošenje ponuda po lotovima;
- g) rokove za isporuke robe; izvršenje usluga; izvođenje radova;
- h) navođenje mogućnosti za podnošenje alternativnih ponuda i minimalne zahtjeve koji moraju biti ispunjeni u slučaju alternativnih ponuda;
- i) minimalne uslove za kvalifikaciju kandidata, odnosno ponudača, kao i dokaze na osnovu kojih se vrši ocjena;
- j) kriterij za dodjelu ugovora utvrđen kao "ekonomski najpovoljnija ponuda" s potkriterijima ili "najniža cijena";
- k) period važenja ponuda;
- l) garanciju za ozbiljnost ponude, garanciju za dobro izvršenje posla i svako drugo

traženo osiguranje za privremena plaćanja;

- m) mjesto, datum i vrijeme za prijem zahtjeva za učešće, odnosno ponuda;
- n) mjesto, datum i vrijeme otvaranja ponuda;
- o) informaciju o kalkulaciji cijene, ako je primjenjivo;
- p) zahtjev u pogledu upotrebe jezika;
- r) nacrt ugovora ili osnovne elemente ugovora;
- s) procijenjena vrijednost javne nabavke.**

(4) Tenderska dokumentacija priprema se u skladu s modelima standardne tenderske dokumentacije koje propisuje Agencija.

(5) Prilikom pripreme tenderske dokumentacije, ugovorni organ dužan je poštovati principe jednakog tretmana i nediskriminacije kandidata/ponuđača. Ugovorni organ ne smije koristiti savjete bilo kojeg lica koje može imati bilo kakav direktni ili indirektni interes za ishod postupka dodjele ugovora, ako je vjerovatno da to može uticati na stvarnu konkurenčiju za predmetni ugovor.

(6) Ugovorni organ može napraviti izmjene i dopune tenderske dokumentacije pod uslovom da se one dostave zainteresiranim kandidatima/ponuđačima istog dana, a najkasnije pet dana prije isteka utvrđenog roka za prijem zahtjeva za učešće ili ponuda. U slučaju da takve izmjene podrazumijevaju suštinsku promjenu predmeta nabavke, ugovorni organ produžit će rok za prijem zahtjeva za učešće ili ponuda u zavisnosti od složenosti predmeta nabavke. Rok za produženje ne može biti kraći od sedam dana.

Član 54.

(Tehničke specifikacije)

(1) Tehničke specifikacije moraju svim kandidatima/ponuđačima omogućiti jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju. Tehničke specifikacije uključivat će, kad god je to moguće, kriterij pristupačnosti za ljude s invaliditetom ili kriterij dizajna za sve korisnike.

(2) Tehničke specifikacije, uz poštivanje obaveznih bosanskohercegovačkih tehničkih pravila, određuju se:

- a) pozivanjem na tehničke specifikacije i, uz uvažavanje sljedećeg redoslijeda, na bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju evropski standardi, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodni standardi, druge tehničke referentne sisteme koje su utemeljila evropska tijela za standardizaciju ili, ako oni ne postoje, na bosanskohercegovačke standarde, bosanskohercegovačka tehnička odobrenja ili bosanskohercegovačke tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, izračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda, pri čemu se svaka uputa mora označiti riječima "ili ekvivalent"; ili
- b) u formi izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva koji mogu uključivati ekološke elemente i elemente energetske efikasnosti; ili
- c) u formi izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva iz stava (2) tačka b) ovog člana, uz poziv na tehničke specifikacije iz stava (2) tačka a) ovog člana kao sredstvo za pretpostavku usklađenosti sa izvedbenim ili funkcionalnim zahtjevima; ili

d) pozivanjem na tehničke specifikacije iz stava (2) tačka a) ovog člana u pogledu određenih obilježja i pozivanjem na izvedbene ili funkcionalne zahtjeve iz stava (2) tačka b) ovog člana u pogledu drugih obilježja.

(3) Ako se tehničke specifikacije odrede u skladu sa stavom (2) tačka a) ovog člana, ugovorni organ ne smije ponudu odbiti s obrazloženjem da ponuđena roba i usluge ne odgovaraju specifikacijama koje je on naveo, ako ponuđač odgovarajućim sredstvima (tehnički dosje, izvještaj o izvršenom testiranju od ovlaštenog organa i drugi slični dokumenti izdati od nadležnih institucija) u svojoj ponudi dokaže da rješenja koja je on u ponudi predložio u jednakoj mjeri odgovaraju tehničkim specifikacijama na koje se poziva.

(4) Ako se tehničke specifikacije odrede u obliku izvedbenih ili funkcionalnih zahtjeva, u skladu sa stavom (2) tačka b) ovog člana, ugovorni organ ne smije odbiti ponudu koja odgovara bosanskohercegovačkom standardu kojim se preuzima evropski standard ili evropskom tehničkom odobrenju, zajedničkoj tehničkoj specifikaciji, međunarodnom standardu ili tehničkom sistemu standarda koji je izradilo evropsko tijelo za standardizaciju, ako se te specifikacije odnose na izvedbene ili funkcionalne zahtjeve koje ugovorni organ zahtijeva. Ponuđač mora u svojoj ponudi odgovarajućim sredstvima dokazati da ponuđena roba, usluge ili radovi koji odgovaraju standardu odgovaraju izvedbenim ili funkcionalnim zahtjevima ugovornog organa.

(5) Ovlašteni organ za ocjenjivanje usklađenosti u smislu ovog člana je nezavisni laboratorij, tijelo koje će potvrditi usklađenosti, nadzorni ili drugo tijelo koje učestvuje u postupku ocjenjivanja usklađenosti, koje je od organa državne uprave ovlašteno da provodi postupke ocjenjivanja usklađenosti prema odgovarajućim standardima kojima se preuzimaju evropski standardi. Ugovorni organ prihvatiće certifikate koje su izdali ovlašteni organi u drugim državama, ako su izdati u skladu s međunarodnim ugovorima koje je zaključila Bosna i Hercegovina.

(6) Odgovarajućim sredstvom, u smislu ovog člana, smatraju se tehnički dosje koji izrađuje proizvođač ili izvještaj o ispitivanju koje sastavlja ovlašteno tijelo za ocjenjivanje usklađenosti.

(7) Ako su ekološki zahtjevi za predmet nabavke određeni u formi izvedbenih zahtjeva ili funkcionalnih zahtjeva u skladu sa stavom (2) tačka b) ovog člana, ugovorni organ može se u svrhu opisa predmeta nabavke pozivati na tehničke specifikacije ili njihove dijelove određene evropskim, bosanskohercegovačkim, multinacionalnim ili drugim ekološkim oznakama kvaliteta:

- a) ako su specifikacije prikladne za definiciju obilježja robe ili usluga koje su predmet ugovora o javnoj nabavci;
- b) ako se zahtjevi postavljeni za ekološku oznaku kvaliteta zasnivaju na informacijama s naučnom podlogom;
- c) ako su ekološke oznake kvaliteta izrađene i donesene u okviru postupka u kojem mogu učestvovati svi zainteresirani kao što su: potrošači, proizvođači, trgovci i organizacije za zaštitu okoline te
- d) ako je ekološka oznaka kvaliteta dostupna i stoji na raspolaganju svim zainteresiranim.

(8) Ugovorni organ može u tenderskoj dokumentaciji navesti prepostavku da roba i usluge označene određenom ekološkom oznakom kvaliteta odgovaraju tehničkim specifikacijama utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji.

(9) Osim ako nije opravdano predmetom nabavke, u tehničkoj specifikaciji ne smije se uputiti na određenog proizvođača, na porijeklo ili na poseban postupak, na marke, patente, tipove ili određeno porijeklo, ako bi se time pogodovalo ili bi se isključili određeni privredni subjekti ili određeni proizvodi. Takve napomene dopuštene su samo ako se predmet nabavke ne može dovoljno precizno i razumljivo opisati, ali se bez izuzetka moraju označiti s dodatkom "ili ekvivalent". Nepoznavanje predmeta nabavke ne oslobađa ugovorni organ obaveze za definiranje predmeta nabavke na stvarno konkurenckoj osnovi.

(10) Ako se izuzetno objavi poziv za određeni proizvod s dodatkom "ili ekvivalent", ponuđač mora na za to predviđenim praznim mjestima, prema odgovarajućim stavkama, navesti podatke o proizvodu i tipu odgovarajućeg proizvoda koji nudi te, ako se to traži, i ostale podatke koji se odnose na taj proizvod. Kriteriji mjerodavni za ocjenjivanje ekvivalentnosti navode se u opisu predmeta nabavke. Dokaz ekvivalentnosti u smislu ispunjavanja zahtjeva u vezi s predmetom nabavke dužan je osigurati ponuđač, u skladu sa zahtjevima definiranim u tenderskoj dokumentaciji. Proizvodi koji su u tenderskoj dokumentaciji navedeni kao primjeri smatraju se ponuđenima ako ponuđač ne navede nikakve druge proizvode na predviđenom mjestu.

(11) Ugovorni organ može utvrditi posebne uslove u vezi sa izvršenjem ugovora, pod uslovom da su oni u skladu s relevantnim propisima u Bosni i Hercegovini i da su navedeni u objavi ili u tehničkim specifikacijama. Uslovi kojima se uređuje izvršenje ugovora mogu se posebno ticati socijalnih i ekoloških pitanja.

Član 55.

Brisan.

Član 56.

(Pojašnjenja tenderske dokumentacije)

(1) Zainteresirani kandidati/ponuđači mogu, u pisanoj formi, tražiti od ugovornog organa pojašnjenja tenderske dokumentacije blagovremeno, ali najkasnije deset dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva za učešće ili ponuda.

(2) Ugovorni organ odgovara na zahtjev za pojašnjenje tenderske dokumentacije putem portala javnih nabavki, u roku od tri dana od prijema zahtjeva za pojašnjenje, a najkasnije pet dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva za učešće ili ponuda.

(3) Ako odgovor ugovornog organa dovodi do izmjena tenderske dokumentacije i te izmjene od kandidata/ponuđača zahtijevaju da izvrše znatne izmjene i/ili da prilagode njihove ponude, ugovorni organ dužan je produžiti rok za podnošenje zahtjeva za učešće ili ponuda najmanje za sedam dana.

(4) Ako se nakon osiguranja tenderske dokumentacije pokaže da se ponude mogu pripremiti samo nakon posjete mjestu izvođenja usluga ili radova, ili nakon pregleda dokumenata na osnovu kojih je pripremljena tenderska dokumentacija, rokovi za prijem ponuda produžavaju se za najmanje sedam dana, kako bi se omogućilo da se svi ponuđači upoznaju sa svim informacijama koje su neophodne za pripremu ponuda.

Odjeljak C. Ponuda

Član 57. (Priprema ponude)

(1) U postupku javne nabavke kandidat/ponuđač pridržava se zahtjeva i uslova iz tenderske dokumentacije.

(2) Ponuđač može prije isteka roka za dostavu ponuda svoju ponudu izmijeniti, dopuniti ili od nje odustati. Ako zbog izmjene ili dopune dođe do promjene ukupne cijene ponude, nova cijena mora se obavezno navesti. Izmjena ili dopuna ponude dostavlja se na isti način kao i ponuda, i to u roku koji je naznačen u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji. U slučaju povlačenja ponude, prije isteka roka za dostavu ponuda, ponuđač može pismeno zahtijevati povrat svoje neotvorene ponude.

(3) Svaki ponuđač može podnijeti samo jednu ponudu.

Član 58. (Sadržaj ponude)

(1) Svaka ponuda obavezno sadrži sljedeće elemente:

- a) ime i sjedište ponuđača, a za grupu ponuđača podatke o svakom članu grupe ponuđača, kao i jasno određenje člana grupe koji je ovlašteni predstavnik grupe ponuđača za učešće u postupku javne nabavke, za komunikaciju i za zaključivanje ugovora;
- b) dokaz o garanciji, ako se traži;
- c) cijenu sa svim elementima koji je čine, kao i potrebnim objašnjenjima, na način kako je definirano u tenderskoj dokumentaciji;
- d) dokaze o ličnoj, poslovnoj, finansijskoj, tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti, osim u fazi dostavljanja ponuda u ograničenom, pregovaračkom postupku sa ili bez objave obavještenja i takmičarskom dijalogu, prema zahtjevima iz tenderske dokumentacije;

- e) navode da je riječ o alternativnoj ponudi, ako je ona dozvoljena;
- f) datum ponude;
- g) potpis podnosioca ponude ili ovlaštenog lica na osnovu punomoći koja u tom slučaju mora biti priložena u originalu ili ovjerenoj kopiji;
- h) ponuda mora biti ovjerena pečatom podnosioca ponude, ako po zakonu države u kojoj je sjedište podnosioca ponude podnositelj ponude ima pečat ili dokaz da po zakonu države u kojoj je sjedište podnosioca ponude podnositelj ponude nema pečat;
- i) popis dokumentacije priložene uz ponudu.

(2) Ponuda mora biti čvrsto uvezana i sve strane ponude numerirane (izuzev dokaza o garanciji iz stava (1) tačka b) ovog člana, te štampane literature, brošura, kataloga i sl.).

Član 59. (Alternativna ponuda)

(1) Alternativna ponuda je ponuda kojom ponuđač daje alternativni prijedlog za predmet javne nabavke. Ugovorni organ obavezan je u tenderskoj dokumentaciji naznačiti da li odobrava alternativnu ponudu. Alternativna ponuda dopuštena je samo onda kada je kriterij za dodjelu ugovora ekonomski najpovoljnija ponuda. Ako tenderska dokumentacija ne sadrži odredbu kojom se dopušta dostava alternativnih ponuda, onda one nisu dopuštene i kao takve se odbacuju.

(2) Ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji navesti minimum zahtjeva koje alternativna ponuda obavezno treba ispunjavati, kao i ostale zahtjeve za njeno podnošenje. Ugovorni organ razmatra samo one alternativne ponude koje ispunjavaju minimum postavljenih zahtjeva i osiguravaju realizaciju odgovarajućeg predmeta nabavke.

(3) Ponuđač je dužan dostaviti dokaz da alternativna ponuda u svim elementima zadovoljava minimum postavljenih zahtjeva iz tenderske dokumentacije.

(4) Ugovorni organ koji daje mogućnost podnošenja alternativnih ponuda ne može odbiti alternativnu ponudu samo na osnovu činjenice da bi ona vodila ka promjeni vrste i karaktera ugovora.

Član 60. (Period važenja ponude)

(1) Period važenja ponude određuje ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji. Period važenja ne može biti kraći od roka navedenog u tenderskoj dokumentaciji, ali ugovorni organ ne može utvrditi rok kraći od 30 dana. Ako ponuđač u ponudi ne navede period njenog važenja, smatra se da ponuda važi za period naznačen u tenderskoj dokumentaciji.

(2) U periodu važenja ponude, ugovorni organ može zahtijevati od ponuđača, u pisanoj formi, da produži period važenja do određenog roka. Svaki ponuđač ima pravo odbiti takav

zahtjev i u tom slučaju ne gubi pravo na povrat garancije za ozbiljnost ponude.

(3) Ako ponuđač ne odgovori na pismeni zahtjev ugovornog organa u pogledu produženja perioda važenja ponude ili ne pristane produžiti rok važenja ponude ili ne osigura produženje garancije za ozbiljnost ponude, smatra se da je ponuđač odbio zahtjev ugovornog organa, te se njegova ponuda ne razmatra u dalnjem toku postupka.

(4) Ponuđač koji pristane produžiti period važenja ponude, i o tome u pisanoj formi obavijesti ugovorni organ, produžava period važenja ponude i dužan je osigurati produženje garancije za ozbiljnost ponude. U periodu produženja važenja ponude ponuda se ne može mijenjati.

Član 61. (Garancije uz ponudu)

(1) Vrste garancija su:

- a) garancija za ozbiljnost ponude je garancija u slučaju da ponuđač odustane od svoje ponude u roku važenja ponude;
- b) garancija za uredno izvršenje ugovora je garancija u slučaju da ponuđač kojem je dodijeljen ugovor ne izvršava svoje obaveze iz ugovora ili ih neuredno izvršava.

(2) Ugovorni organ može zahtijevati da se ponuda garantira odgovarajućom garancijom za ozbiljnost ponude. Garancija za ozbiljnost ponude ne može se zahtijevati ako je vrijednost nabavke manja od 100.000,00 KM.

(3) U slučaju kada je vrijednost nabavke jednaka ili veća od vrijednosti iz stava (2) ovog člana, garancija za ozbiljnost ponude neće preći 1,5% procijenjene vrijednosti ugovora. Grupa ponuđača dostavlja garanciju koja odgovara traženom iznosu bez obzira da li je dostavlja jedan član, više ili svi članovi grupe ponuđača.

(4) Ugovorni organ može zahtijevati da se izvršenje ugovora garantira odgovarajućom garancijom za izvršenje ugovora. Garancija za izvršenje ne može se zahtijevati u iznosu većem od 10% od vrijednosti ugovora. Grupa ponuđača dostavlja garanciju koja odgovara traženom iznosu bez obzira da li je dostavlja jedan član, više ili svi članovi grupe ponuđača.

(5) Ugovorni organ ne može odbaciti garanciju za ozbiljnost ponude ili garanciju za uredno izvršenje ugovora na osnovu činjenice da garancija nije izdata u Bosni i Hercegovini, pod uslovom da garancija za ozbiljnost ponude i garancija za uredno izvršenje ugovora ispunjavaju uslove postavljene u tenderskoj dokumentaciji.

(6) Forme garancije za ozbiljnost ponude i izvršenje ugovora definirat će se podzakonskim aktom koji donosi Agencija.

Član 62.
(Grupa kandidata/ponuđača)

- (1) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji precizira dokumente koje dostavlja grupa kandidata/ponuđača, odnosno svaki član grupe.
- (2) Ugovorni organ ne može zahtijevati da grupa kandidata/ponuđača osnuje novo pravno lice kako bi dostavila zahtjev ili ponudu, ali može nakon izbora od grupe ponuđača zahtijevati određeni pravni oblik u mjeri u kojoj je to potrebno za zadovoljavajuće izvršenje ugovora. Grupa kandidata/ponuđača dužna je dostaviti podatke koje ugoverni organ zahtijeva u tenderskoj dokumentaciji.
- (3) Kandidat/ponuđač koji je samostalno podnio zahtjev za učešće, odnosno ponudu, ne može biti član grupe kandidata/ponuđača u istom postupku javne nabavke. Član grupe kandidata/ponuđača ne može biti član druge grupe kandidata/ponuđača u istom postupku javne nabavke.
- (4) Grupa kandidata/ponuđača solidarno odgovara za sve obaveze.

POGLAVLJE III. POSTUPANJE UGOVORNOG ORGANA

Odjeljak A. Evaluacija ponuda

Član 63.
(Otvaranje ponuda)

- (1) Ponude se otvaraju na javnom otvaranju ponuda, neposredno nakon isteka roka za prijem ponuda. Ponude primljene nakon isteka roka određenog za prijem ponuda neotvorene se vraćaju ponuđačima.
- (2) Ponude se otvaraju na sjednici komisije za nabavke na dan i vrijeme koji su navedeni u tenderskoj dokumentaciji. Svi ponuđači koji su na vrijeme dostavili ponude ili njihovi ovlašteni predstavnici, kao i sva druga zainteresirana lica imaju pravo prisustvovati postupku otvaranja ponuda. Izmjena krajnjeg roka za prijem ponuda uticat će na promjenu datuma otvaranja ponuda.
- (3) Koverte otvara predsjedavajući komisije za nabavke na otvorenoj sjednici ili drugi član komisije, bez obzira na to da li sastanku prisustvuju ponuđači ili njihovi ovlašteni predstavnici.
- (4) Prilikom otvaranja ponuda prisutnim ponuđačima saopćava se:
- a) naziv ponuđača;
 - b) ukupna cijena navedena u ponudi;

- c) popust naveden u ponudi koji mora biti posebno iskazan; ako popust nije posebno iskazan, smatra se da nije ni ponuđen;
- d) potkriteriji koji se vrednuju u okviru kriterija ekonomski najpovoljnije ponude.

(5) Rezultati postupka javnog otvaranja ponuda unose se u zapisnik koji obavezno sadrži sve elemente iz stava (4) ovog člana. Formu zapisnika propisuje Agencija podzakonskim aktom.

(6) Kopija zapisnika o otvaranju ponuda dostavlja se svim ponuđačima odmah ili najkasnije u roku od tri dana od dana otvaranja ponuda.

(7) Postupak provjere kvalifikacije kandidata, odnosno ponuđača i ocjena ponuda provode se na zatvorenim sjednicama komisije za nabavke.

Član 64.

(Kriteriji za dodjelu ugovora)

(1) Ugovorni organ dodjeljuje ugovor na osnovu jednog od sljedećih kriterija:

- a) ekonomski najpovoljnija ponuda ili
- b) najniža cijena.

(2) Ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji razraditi kriterij ekonomski najpovoljnije ponude na način da definira i detaljno razradi potkriterije za ocjenu, u skladu s prirodom i svrhom konkretnog predmeta nabavke. Potkriteriji mogu biti: kvalitet predmeta nabavke, cijena, tehnička sposobnost predmeta nabavke, funkcionalne i ekološke karakteristike, operativni troškovi, ekonomičnost, postprodajni servis i tehnička pomoć, rok isporuke ili rok za izvršenje i sl., uz obavezu da se u tenderskoj dokumentaciji utvrdi precizna metodologija vrednovanja svakog potkriterija.

(3) Uslovi za kvalifikaciju kandidata, odnosno ponuđača iz čl. 45. do 51. ovog zakona ne mogu biti potkriteriji za ocjenu ponuda.

Član 65.

(Ocjena ponuda)

(1) Ugovorni organ ocjenjuje ponude koje su podnijeli kvalificirani ponuđači, primjenjujući kriterij za dodjelu ugovora utvrđen u tenderskoj dokumentaciji.

(2) Nakon ocjene ponuda, ugoverni organ dužan je sačiniti zapisnik o ocjeni ponuda koji sadrži najmanje sljedeće podatke:

- a) naziv ugovernog organa;
- b) predmet javne nabavke;

- c) naziv ponuđača čije su ponude odbijene i razloge za njihovo odbijanje;
- d) dodjelu bodova po potkriterijima za ocjenu ponuda, ako je kriterij ekonomski najpovoljnija ponuda, prema metodologiji utvrđenoj u tenderskoj dokumentaciji;
- e) rang-listu ocijenjenih ponuda, počev od najuspješnije ka najmanje uspješnoj;
- f) naziv ponuđača čija je ponuda ocijenjena najpovoljnijom;
- g) vrijednost ugovora ili okvirnog sporazuma.

(3) U otvorenom i ograničenom postupku, pregovori između ugovornog organa i ponuđača nisu dopušteni.

Član 66.

(Neprirodno niska ponuđena cijena)

(1) Ako ugovorni organ ocijeni da je ponuđena cijena neprirodno niska, pismeno će od ponuđača zahtijevati da obrazloži ponuđenu cijenu. Ako ponuđač ugovornom organu ne ponudi osnovano obrazloženje, koje može, između ostalog, sadržavati i poređenje s cijenama na tržištu, ugovorni organ odbacit će ponudu.

(2) Ponuđač je dužan pismeno dostaviti detaljne informacije o relevantnim sastavnim elementima ponude, uključujući elemente cijene, odnosno razloge ponuđene cijene. Ugovorni organ razmatra objašnjenja koja se na primjer način mogu odnositi na:

- a) ekonomičnost proizvodnog procesa, pruženih usluga ili građevinske metode;
- b) izabrana tehnička rješenja i/ili izuzetno pogodne uslove koje ponuđač ima za dostavu robe ili usluga ili za izvođenje radova;
- c) originalnost robe, usluga ili radova koje je ponuđač ponudio;
- d) usklađenost s važećim odredbama koje se odnose na radnu zaštitu i uslove rada na mjestu gdje se isporučuje roba, pruža usluga ili izvodi rad;
- e) mogućnost da ponuđač prima državnu pomoć.

(3) Ako ugovorni organ utvrdi da je ponuda neprirodno niska zato što ponuđač prima državnu pomoć, ponuda može biti odbačena samo ako ponuđač nije u mogućnosti dokazati, u razumnom roku koji je odredio ugovorni organ, da je državna pomoć dodijeljena u skladu s važećim zakonom.

Član 67.

(Preferencijalni tretman domaćeg)

Primjena preferencijalnog tretmana domaćeg definira se posebnim podzakonskim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 68.

(Razlozi za odbacivanje zahtjeva za učešće ili ponude)

(1) Ugovorni organ odbacuje zahtjev za učešće ili ponudu ako kandidat/ponuđač nije dostavio tražene dokaze ili je dostavio nepotpune dokaze ili je lažno predstavio informacije koje su dokaz ispunjavanja uslova iz čl. 45. do 51. ovog zakona;

(2) Zahtjev za učešće, odnosno ponuda kandidata/ponuđača ili grupe kandidata/ponuđača koji su direktno ili indirektno učestvovali u pripremi postupka javne nabavke bit će odbačena u slučaju iz člana 52. stav (7) ovog zakona.

(3) Ugovorni organ može pozvati kandidate/ponuđače da u roku od tri dana pojasne dokumente koje su dostavili u skladu s čl. 45. do 51. ovog zakona ili da dostave originalne dokumente radi poređenja s kopijom koja je dostavljena uz ponudu, a s ciljem otklanjanja formalnog nedostatka dokumenata.

(4) Ugovorni organ dužan je odbaciti zahtjev za učešće ili ponudu i u sljedećim slučajevima kad:

- a) ponuđač u svojoj ponudi ne navede cijenu, nego samo navede da će ponuditi cijenu koja je za određeni postotak ili vrijednost niža od ponude s najnižom cijenom, ili ponudu u kojoj cijena nije iskazana u ukupnom iznosu, u skladu sa zahtjevima iz tenderske dokumentacije;
- b) se uz ponudu zahtjeva garancija za ozbiljnost ponude, a ona nije dostavljena uz ponudu;
- c) nije otklonjen nedostatak iz stava (3) ovog člana;
- d) se ponuda odnosi na više lotova nego što je ugovorni organ dopustio tenderskom dokumentacijom i obavještenjem o nabavci;
- e) je u ponudi data alternativna ponuda, a ona nije dopuštena;
- f) u ponudi pisanim objašnjenjem ponuđača nije otklonjen nedostatak ili nejasnoća;
- g) za ponudu ponuđač nije pisanim putem prihvatio ispravku računske greške;
- i) ponuda nije potpuna i ne ispunjava zahtjeve iz tenderske dokumentacije;
- j) i u drugim opravdanim slučajevima.

Odjeljak B. Ishod postupka javne nabavke

Član 69.

(Prestanak postupka javne nabavke)

(1) Postupak javne nabavke može se okončati:

- a) zaključenjem ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma ili
- b) poništenjem postupka javne nabavke.

(2) Ugovorni organ obavezan je poništiti postupak javne nabavke u slučaju da:

- a) nije dostavljena nijedna ponuda u određenom krajnjem roku;

- b) nije dostavljen nijedan zahtjev za učešće u ograničenom postupku, u pregovaračkom postupku sa ili bez objave obavještenja ili u takmičarskom dijalogu;
- c) nije dostavljen broj ponuda određen u članu 32. stav (4) ovog zakona, ako je bilo predviđeno zaključenje okvirnog sporazuma;
- d) nijedna od primljenih ponuda nije prihvatljiva;
- e) cijene svih prihvatljivih ponuda znatno su veće od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku.

(3) Ugovorni organ može otkazati postupak javne nabavke samo zbog dokazanih razloga koji su izvan kontrole ugovornog organa i koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka javne nabavke.

Član 70. (Odluka o izboru i odluka o poništenju)

(1) Ugovorni organ donosi odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača ili odluku o poništenju postupka nabavke u roku koji je određen u tenderskoj dokumentaciji kao rok važenja ponude, a najkasnije u roku od sedam dana od dana isteka važenja ponude, odnosno u produženom periodu roka važenja ponuda, u skladu s članom 60. stav (2) ovog zakona.

(2) Odluke iz ovog člana dostavljaju se kandidatima/ponuđačima u roku od tri dana, a najkasnije u roku od sedam dana od dana donošenja odluke, i to: elektronskim sredstvom ili putem pošte ili neposredno.

(3) Odluka o izboru sadrži: podatke o ugovornom organu, broj i datum donošenja odluke, podatke o javnom oglašavanju, vrstu postupka nabavke, broj zaprimljenih ponuda, naziv i podatke o izabranom ponuđaču, detaljno obrazloženje razloga za izbor, pouka o pravnom lijeku, potpis ovlaštenog lica i pečat ugovornog organa.

(4) Odluka o poništenju postupka nabavke sadrži: podatke o ugovornom organu, broj i datum donošenja odluke, podatke o javnom oglašavanju, vrstu postupka nabavke, zakonski osnov za poništenje postupka nabavke, detaljno obrazloženje poništenja, pouka o pravnom lijeku, potpis ovlaštenog lica i pečat ugovornog organa.

(5) Odluku o rezultatu pretkvalifikacije kandidata u postupku koji se sastoji od dvije ili više faza ugovorni organ donosi nakon okončanja faze pretkvalifikacije. Ova odluka sadrži: podatke o ugovornom organu, broj i datum donošenja odluke, podatke o javnom oglašavanju, vrstu postupka nabavke, broj zaprimljenih zahtjeva za učešće, naziv i podatke o kvalificiranim kandidatima, podatke i obrazloženje o nekvalificiranim kandidatima, pouku o pravnom lijeku, potpis ovlaštenog lica i pečat ugovornog organa.

(6) Odluke iz st. (3) i (4) ovog člana ugovorni organ objavljuje na svojoj internetskoj strani, ako je ima, i to istovremeno s upućivanjem odluka ponuđačima koji su učestvovali u postupku javne nabavke.

Član 71.
(Obavještavanje kandidata i ponuđača o rezultatima)

(1) Ugovorni organ dužan je istovremeno, a najkasnije u roku od sedam dana od dana donošenja odluke, pismeno obavijestiti kandidate/ponuđače koji su blagovremeno podnijeli zahtjeve ili ponude o odlukama koje su donesene u pogledu pretkvalifikacije, ocjene ponuda ili poništenja postupka.

(2) Ugovorni organ dužan je uz obavještenje o rezultatima postupka dostaviti i odgovarajuću odluku iz člana 70. ovog zakona i zapisnik o ocjeni ponuda iz člana 65. stav (2) ovog zakona.

Član 72.
(Ugovori)

(1) Ugovorni organ dostavlja na potpis izabranom ponuđaču prijedlog ugovora, i to nakon isteka roka od 15 dana, računajući od dana kada su svi ponuđači obaviješteni o izboru najpovoljnije ponude. Izabrani ponuđač prihvata prijedlog ugovora i zaključuje ugovor.

(2) Ugovor o javnoj nabavci zaključuje se u skladu sa zakonima o obligacionim odnosima u Bosni i Hercegovini. Ugovori koji se dodjeljuju u otvorenom postupku, ograničenom postupku, pregovaračkom postupku sa objavom ili bez objave obavještenja, konkursu za izradu idejnog rješenja ili takmičarskom dijalogu, izuzev ugovora iz člana 21. stav (1) tačka d) ovog zakona, ne mogu se zaključiti u periodu od 15 dana od dana kada su ponuđači obaviješteni o ishodu postupka nabavke.

(3) Ugovorni organ dostavlja prijedlog ugovora onom ponuđaču čija je ponuda po rang-listi odmah nakon ponude najuspješnjeg ponuđača, u slučaju da najuspješniji ponuđač:

- a) propusti dostaviti originale ili ovjerene kopije dokumentacije iz čl. 45. i 47. ovog zakona, ne starije od tri mjeseca od dana dostavljanja ponude ili zahtjeva za učešće, u roku koji odredi ugovorni organ; ili
- b) propusti dostaviti dokumentaciju koja je bila uslov za potpisivanje ugovora, a koju je bio dužan pribaviti u skladu s propisima u Bosni i Hercegovini; ili
- c) u pisanoj formi odbije dodjelu ugovora; ili
- d) propusti dostaviti garanciju za izvršenje ugovora u skladu sa uslovima iz tenderske dokumentacije i u roku koji mu je odredio ugovorni organ; ili
- e) propusti potpisati ugovor o nabavci u roku koji mu je odredio ugovorni organ; ili
- f) odbije zaključiti ugovor pod uslovima navedenim u tenderskoj dokumentaciji i ponudi koju je dostavio.

(4) Ako izabrani ponuđač ne dostavi garanciju za izvršenje ugovora u ostavljenom roku, nakon zaključivanja ugovora, zaključeni ugovor smatra se apsolutno ništavim.

(5) Prilikom dodjele ugovora o nabavci, cijena navedena u najpovoljnijoj ponudi kao i uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji ne mogu se mijenjati. Izuzetno, ako se u

tenderskoj dokumentaciji predviđa odredba o promjenjivosti cijena s objektivno utvrđenim pravilima o promjenjivosti cijene, takva odredba unosi se u ugovor o javnoj nabavci.

(6) Ugovorni organ u ugovoru obavezno postavlja uslov da ponuđač kojem je dodijeljen ugovor o javnoj nabavci nema pravo zapošljavati, u svrhu izvršenja ugovora o javnoj nabavci, fizička ili pravna lica koja su učestvovala u pripremi tenderske dokumentacije ili su bila u svojstvu člana ili stručnog lica koje je angažirala Komisija za nabavke, najmanje šest mjeseci po zaključenju ugovora, odnosno od početka realizacije ugovora.

Član 73.
(Podugovaranje)

(1) Ugovorni organ ne može zabraniti podugovaranje, ali može tražiti od kandidata/ponuđača da se izjasni da li namjerava dio ugovora podugovaranjem prenijeti na treće strane.

(2) Ako se kandidat/ponuđač izjasni da namjerava dio ugovora podugovaranjem prenijeti na treće strane, ugovorni organ dužan je u ugovor o javnoj nabavci unijeti tu odredbu kao osnov za zaključivanje podugovora između izabranog ponuđača i podugovarača.

(3) Ponuđač kojem je dodijeljen ugovor neće sklapati podugovor ni o jednom bitnom dijelu ugovora bez prethodnog pismenog odobrenja ugovornog organa. Elementi ugovora koji se podugovaraju i identitet podugovarača obavezno se saopćavaju ugovornom organu blagovremeno, prije sklapanja podugovora. Ugovorni organ može izvršiti provjeru kvalifikacija podugovarača u skladu s članom 44. ovog zakona i obavijestiti dobavljača o svojoj odluci najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja o podugovaraču. U slučaju odbijanja podugovarača, ugovorni organ dužan je navesti objektivne razloge odbijanja.

(4) Nakon što ugovorni organ odobri podugovaranje, u skladu sa stavom (3) ovog člana, dobavljač kojem je dodijeljen ugovor dužan je prije početka realizacije podugovora dostaviti ugovornom organu podugovor zaključen s podugovaračem, kao osnov za neposredno plaćanje podugovaraču, i koji kao obavezne elemente mora sadržavati sljedeće:

- a) robu, usluge ili radove koje će isporučiti, pružiti ili izvesti podugovarač;
- b) predmet, količinu, vrijednost, mjesto i rok isporuke robe, pružanja usluga ili izvođenja radova;
- c) podatke o podugovaraču, i to: naziv podugovarača, sjedište, JIB/IDB, broj transakcijskog računa i naziv banke kod koje se vodi.

(5) Dobavljač kojem je dodijeljen ugovor snosi punu odgovornost za realizaciju ugovora.

Odjeljak C. Obaveze ugovornog organa po završenom postupku

Član 74. (Obavještenje o dodjeli ugovora)

(1) Ugovorni organ dužan je za otvoreni postupak, ograničeni postupak, pregovarački postupak s objavom ili bez objave obavještenja, konkurs za izradu idejnog rješenja, takmičarski dijalog **ili konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda** objaviti obavještenje o dodjeli ugovora na osnovu rezultata postupka dodjele ugovora, najkasnije u roku od 30 dana od dana zaključivanja ugovora ili okvirnog sporazuma.

(2) U slučaju dodjele ugovora iz člana 8. ovog zakona i zaključenih okvirnih sporazuma, ugovorni organ objavljuje obavještenje o dodjeli svih ugovora u toku jedne godine, i to najkasnije 30 dana od isteka kalendarske godine.

(3) Obavještenje o dodjeli ugovora iz st. (1) i (2) ovog člana sadrži informacije koje utvrđuje Agencija podzakonskim aktom.

Član 75. (Izvještaj o postupku javne nabavke)

(1) Ugovorni organ obavezan je Agenciji dostavljati izvještaje o otvorenom postupku, ograničenom postupku, pregovaračkom postupku s objavom ili bez objave obavještenja, konkursu za izradu idejnog rješenja, takmičarskom dijalogu, konkurentskom zahtjevu za dostavu ponuda i direktnom sporazumu, kao i u slučaju dodjele ugovora iz čl. 8. i 10. ovog zakona, u formi, na način i u rokovima koje utvrđuje Agencija podzakonskim aktom.

(2) Ugovorni organ najkasnije u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora, odnosno nastale izmjene, objavljuje osnovne elemente ugovora za sve postupke javne nabavke, kao i sve izmjene ugovora do kojih dode u toku realizacije ugovora na portalu javnih nabavki.

(3) Ugovorni organ objavljuje slijedeće podatke:

- a) redni broj;
- b) opis i oznaku po JRJN;
- c) vrstu postupka i broj obavještenja o dodjeli ugovora s portala javnih nabavki, za postupke javne nabavke za koje postoji obaveza objave obavještenja o dodjeli ugovora;
- d) podatke o dobavljaču/dobavljačima u okvirnom sporazumu (naziv, ID broj, mjesto);
- e) osnovne elemente ugovora/okvirnog sporazuma (vrijednost, period trajanja/rok izvršenja, rok plaćanja, garantni period i dr);

- f) opis izmjene osnovnih elemenata ugovora s datumom izmjene;
- g) ostatak vrijednosti ugovora nakon učinjene izmjene/ostatak vrijednosti okvirnog sporazuma (nakon zaključenog pojedinačnog ugovora);
- h) datum zaključenja ugovora;
- i) datum potpune realizacije ugovora/okvirnog sporazuma i ukupna utrošena vrijednost;
- j) napomenu/obrazloženje (značajnije izmjene, raskid ugovora i sl).

(4) Nabavke iz čl. 10e. i 10f. ovog zakona ne objavljuju se na portalu javnih nabavki ni na internetskoj stranici ugovornog organa.

(5) Izuzetno od odredbi člana 72.stav (5) ovog zakona, ugovor o javnoj nabavci može se izmijeniti tokom njegovog trajanja bez provođenja novog postupka javne nabavke ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi:

- a) do potrebe za izmjenom došlo je zbog okolnosti koje pažljiv i savjestan ugovorni organ nije mogao predvidjeti ;
- b) izmjenom se ne mjenja cjelokupna priroda ugovora;
- c) svako povećanje cijene nije veće od 30% vrijednosti prvobitnog ugovora i ne može imati za cilj izbjegavanje primjene ovog zakona.

(6) Izmjena ugovora u smislu stava (5) ovog člana nije moguća ako je riječ o povećanju cijena do 5% vrijednosti prvobitnog ugovora robe i usluga, odnosno do 10% vrijednosti prvobitnog ugovora o javnoj nabavci radova.

(7) Izmjena cijena može se zahtijevati samo za razliku u cjeni koja prelazi 5% odnosno 10%, osim ako je do povećanja cijena došlo poslije dobavljačevog dolaska u docnju.

(8) Ako je učinjeno nekoliko uzastopnih izmjena, ograničenje iz stava (5) tačka c) ovog člana procjenjuje se na osnovu neto kumulativne vrijednosti svih uzastopnih izmjena.

(9) Ugovorni organ obavezan je ,u pogledu izmjene ugovora na osnovu ovog člana, postupiti u skladu s članom 75. st. (2) i (3) ovog zakona.

(10) Ako ugovor sadrži odredbu o indeksaciji cijene (odredba o promjenjivosti cijene s objektivno utvrđenim pravilima o promjenjivosti cijene), referentna vrijednost za izračun maksimalnog povećanja cijene je ažurirana cijena prvobitnog ugovora u trenutku izmjene.

(11) U procesu izmjene ugovora ugovorni organ mora osigurati dokaze, u pisanoj formi, koji potvrđuju postojanje činjenica i okolnosti iz stava (5) ovog člana , na osnovu kojih je izvršena izmjena ugovora.

(12) Odredbe st. od (5) do (11) ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se i na izmjene okvirnog sporazuma tokom njegovog trajanja.

(13) Odredbe st. od (5) do (12) ovog člana primjenjuju se na sve ugovore o javnoj nabavci /okvirne sporazume, čije trajanje i realizacija je u toku, kao i na sve buduće ugovore o javnoj nabavci/okvirne sporazume, koji će biti zaključeni nakon provedenih postupaka javnih nabavki.

Član 76.
(Arhiviranje)

Zaključeni ugovori o nabavci, zahtjevi, ponude, tenderska dokumentacija i dokumenti koji se odnose na ispitivanje i ocjenjivanje zahtjeva i ponuda, kao i drugi dokumenti u vezi s nabavkom čuvaju se u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine koji se odnose na arhiviranje.

**POGLAVLJE IV. POSEBNE ODREDBE ZA SEKTORSKE UGOVORNE ORGANE
KOJI OBAVLJAJU DJELATNOST U OBLASTI VODOSNABDIJEVANJA,
ENERGETIKE, PROMETA I POŠTANSKIH USLUGA**

Odjeljak A. Opće odredbe

Član 77.
(Oblast primjene)

(1) Ovo poglavlje Zakona sadrži posebne odredbe koje primjenjuje sektorski ugovorni organ koji obavlja djelatnosti u oblasti vodosnabdijevanja, energetike, transporta i poštanskih usluga, te sektorski ugovorni organ kada zaključuje ugovore za potrebe djelatnosti u navedenim oblastima.

(2) Ovo poglavlje Zakona ne primjenjuje se na ugovore koje sektorski ugovorni organ zaključi u svrhe koje ne uključuju obavljanje njihovih djelatnosti opisanih u čl. 78. do 84. ovog zakona ili radi obavljanja takvih djelatnosti u drugoj zemlji u uslovima koji ne uključuju fizičku upotrebu mreže ili geografskog područja unutar Bosne i Hercegovine.

Član 78.
(Vodosnabdijevanje)

(1) Djelatnosti u oblasti vodosnabdijevanja, u smislu ovog zakona, su:
a) stavljanje na raspolaganje (pružanje) ili upravljanje nepokretnim (fiksnim) mrežama za javno snabdijevanje u vezi s proizvodnjom, prijevozom (transportom) ili distribucijom pitke vode;

b) snabdijevanje (napajanje) tih mreža pitkom vodom.

(2) Sektorski ugovorni organ primjenjuje odredbe ovog zakona za javne nabavke ili konkurse za projekte koje provodi, odnosno organizira za obavljanje djelatnosti iz stava (1) ovog člana i koji je:

- a) povezan s projektima vodogradnje, te s projektima navodnjavanja ili odvodnjavanja (isušivanja) pod uslovom da količina vode koja će se koristiti za snabdijevanje pitkom vodom iznosi više od 20% od ukupne količine vode stavljene na raspolaganje takvim projektima, ili instalacijama za navodnjavanje ili odvodnjavanje (isušivanje); ili
- b) povezan s odvodnjom ili pročišćavanjem otpadnih voda.

(3) Sektorski ugovorni organ obavezan je primijeniti odredbe ovog zakona, kada obavlja djelatnosti koje se odnose na snabdijevanje (napajanje) mreža pitkom vodom u svrhu javnog snabdijevanja od subjekta koji nije ugovorni organ i ne smatra se djelatnošću u smislu stava (1) ovog člana ako:

- a) taj subjekat proizvodi pitku vodu, jer mu je ona potrebna za obavljanje neke djelatnosti koja nije djelatnost iz čl. 78. do 84. ovog zakona te
- b) napajanje (snabdijevanje) javne mreže zavisi samo od vlastite potrošnje tog subjekta i ne iznosi više od 30% ukupne proizvodnje pitke vode, u odnosu na prosjek prethodne tri godine, uključujući i tekuću godinu.

Član 79. (Plin, toplotna i električna energija)

(1) Djelatnosti u oblasti plina i toplotne energije na koje se primjenjuju odredbe ovog zakona su:

- a) stavljanje na raspolaganje (pružanje) ili upravljanje nepokretnim (fiksnim) mrežama za javnu uslugu u vezi s proizvodnjom, prijenosom i distribucijom plina i toplotne energije;
- b) snabdijevanje (napajanje) te mreže plinom ili toplotnom energijom.

(2) Ako snabdijevanje (napajanje) mreža plinom ili toplotnom energijom u svrhu javne usluge obavlja subjekat koji nije ugovorni organ, to se ne smatra djelatnošću u smislu stava (1) ovog člana ako:

- a) proizvodnja plina ili toplotne energije od strane tog subjekata nastaje kao neizbjegna posljedica obavljanja djelatnosti koja ne spada u djelatnosti iz st. (1) ili (3) ovog člana ili iz čl. 78. do 84. ovog zakona;
- b) je snabdijevanje javne mreže posljedica privrednog iskorištavanja napajanja i ako u odnosu na prosjek posljednje tri godine, uključujući i tekuću godinu, ne čini više od 20% prihoda subjekta.

(3) Sektorski ugovorni organ obavezan je primijeniti odredbe ovog zakona, kada obavlja djelatnosti iz oblasti električne energije, i to ako:

- a) stavlja na raspolaganje (pružanje) ili upravljanje nepokretnim (fiksnim) mrežama za javnu uslugu u vezi s proizvodnjom, prijenosom i distribucijom električne energije;
- b) snabdijeva (napaja) tu mrežu električnom energijom.

(4) Ako snabdijevanje (napajanje) mreža električnom energijom u svrhu javne usluge obavlja subjekat koji nije ugovorni organ, to se ne smatra djelatnošću u smislu odredbe stava (3) ovog člana ako:

- a) subjekat proizvodi električnu energiju zbog toga što je njena potrošnja potrebna u svrhu obavljanja neke djelatnosti koja nije djelatnost iz st. (1) ili (3) ovog člana ili iz čl. 78. do 84. ovog zakona; i
- b) napajanje (snabdijevanje) javne mreže zavisi samo od vlastite potrošnje tog subjekta i ne iznosi više od 30% ukupne proizvodnje energije, u odnosu na prosjek prethodne tri godine, uključujući i tekuću godinu.

Član 80.

(Istraživanje i vađenje nafte, plina, uglja i ostalih čvrstih goriva)

Sektorski ugovorni organ obavezan je primjenjivati odredbe ovog zakona kada obavlja djelatnosti istraživanja i vađenja nafte, plina, uglja i ostalih čvrstih goriva, i to kada se obavljanje te djelatnosti odnosi na iskorištavanje geografskog područja u svrhu istraživanja ili vađenja nafte, plina, uglja ili drugih čvrstih goriva.

Član 81.

(Transportne usluge)

(1) Ddjelatnosti u oblasti transporta, u smislu ovog zakona, su:

- a) kada se stavlja na raspolaganje (pružanje) ili upravljanje mrežom za usluge javnog prometa željeznicom, automatiziranim sistemima, tramvajem, autobusom, trolejbusom ili žičarama;
- b) mreža na području transporta postoji ako se usluge u prometu obavljaju u skladu s uslovima, npr. za linije, transportne kapacitete, redove vožnje i slično, a koje je utvrdio nadležni organ.

(2) Pružanje javnih usluga autobuskog prijevoza nije djelatnost, u smislu odredbi ovog člana, ako i drugi subjekti mogu pružati te usluge općenito ili na određenom geografskom području pod istim uslovom kao i sektorski ugovorni organ.

Član 82.

(Zračne, pomorske i riječne luke)

Sektorski ugovorni organ koji obavlja djelatnosti zračnih, pomorskih i riječnih luka i koje se odnose na iskorištavanje geografskog područja u svrhu stavljanja na raspolaganje zračnih luka, pomorskih luka, riječnih luka ili drugih prometnih terminala, prijevoznicima u zračnom, pomorskom ili riječnom prijevozu, obavezan je primjenjivati ovaj zakon.

Član 83.
(Poštanske usluge)

(1) Poštanske usluge ili druge usluge koje ne uključuju poštanske usluge su djelatnosti koje se obavljaju pod uslovima određenim ovim članom.

(2) Poštanske usluge, u smislu stava (1) ovog člana, jesu usluge prijema, prijenosa i uručenja poštanskih pošiljki. Te usluge obuhvataju:

a) rezervirane poštanske usluge, a to su poštanske usluge koje u skladu sa zakonima o pošti obavlja jedino javni operater;

b) poštanske usluge koje se obavljaju na slobodnom tržištu, u skladu s odredbama zakona o pošti.

(3) Poštanska pošiljka je pismovna pošiljka, poštanska i telegrafska uputnica i paket koji sadrži robu sa ili bez komercijalne vrijednosti, bez obzira na težinu, adresirana na određenog primaoca kojem pošiljku treba uručiti. Poštanska pošiljka, u smislu stava (2) ovog člana, odnosi se i na knjige, kataloge i štampu.

(4) Druge usluge koje ne uključuju poštanske usluge jesu usluge koje se obavljaju u sljedećim oblastima, pod uslovom da te usluge obavlja subjekat koji obavlja poštanske usluge u smislu stava (2) ovog člana i pod uslovom da te usluge nisu direktno izložene tržišnoj konkurenciji, a to su:

a) usluge upravljanja poštanskom službom (usluge i prije i poslije otpreme, kao što su usluge upravljanja urudžbenim uredom);

b) usluge dodate vrijednosti u vezi s elektronskim sredstvima i koje se u cijelosti pružaju putem elektronskih sredstava (uključujući sigurno slanje šifriranih dokumenata elektronskim sredstvima, usluge vođenja adresa i slanje preporučene elektronske pošte);

c) usluge koje se odnose na pošiljke drugačije od onih pošiljki naznačenih u stavu (3) ovog člana (npr. neadresirane pošiljke, reklamne pošiljke, promotivne pošiljke i sl.);

d) finansijske usluge prema definiciji iz Aneksa II. Dio A kategorije 6 ovog zakona;

e) filatelističke usluge;

f) logističke usluge koje su kombinacija fizičke dostave i/ili skladištenja i drugih nepoštanskih djelatnosti.

Član 84.
(Nabavka koja se odnosi na više djelatnosti)

(1) Na predmet nabavke koji se odnosi na obavljanje više djelatnosti iz ovog poglavlja primjenjuju se odredbe ovog dijela zakona za onu djelatnost koja je glavni dio predmeta nabavke.

(2) Ako se na dio predmeta nabavke planiranog za obavljanje jedne od djelatnosti primjenjuju odredbe ovog poglavlja zakona, a na drugi dio predmeta nabavke se ne primjenjuju odredbe ni ovog poglavlja ni poglavlja II. i III. ovog zakona, te ako nije

moguće objektivno utvrditi za koju je djelatnost namijenjen pretežni dio predmeta nabavke, onda se postupak javne nabavke provodi u skladu s odredbama ovog dijela zakona.

(3) Ako dio predmeta nabavke planiran za obavljanje jedne od djelatnosti podliježe odredbama ovog poglavlja zakona, a drugi dio predmeta nabavke podliježe odredbama poglavlja II. i III. ovog zakona, te ako nije moguće objektivno utvrditi za koju je djelatnost namijenjen pretežni dio predmeta nabavke, onda se postupak javne nabavke provodi u skladu s odredbama poglavlja II. i III. ovog zakona.

Odjeljak B. Posebne odredbe

Član 85. (Sistem kvalifikacije)

(1) Sektorski ugovorni organ može uspostaviti i voditi sistem kvalifikacije kandidata/ponuđača. Sektorski ugovorni organ koji uspostavi ili vodi sistem kvalifikacije obavezan je u objavi navesti svrhu sistema kvalifikacije i način kako se mogu zatražiti pravila kvalifikacije, te osigurati da privredni subjekat u svakom trenutku može zahtijevati kvalifikaciju. Ako sistem kvalifikacije traje duže od tri godine, uspostavljanje sistema kvalifikacije objavljuje se svake godine. Pri kraćem trajanju sistema kvalifikacije dovoljna je objava na početku postupka.

(2) Sistem kvalifikacije, u skladu sa stavom (1) ovog člana, može obuhvatati različite stepene, a vodi se na osnovu objektivnih kvalifikacijskih kriterija i kvalifikacijskih pravila koje postavlja sektorski ugovorni organ. Kvalifikacijski kriteriji i pravila mogu se po potrebi ažurirati.

(3) Kvalifikacijski kriteriji i pravila, u skladu sa stavom (2) ovog člana, mogu obuhvatati uslove o finansijskoj i ekonomskoj i/ili tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti. Sektorski ugovorni organ obavezan je predvidjeti kriterije i pravila kvalifikacije, kao i razloge isključenja.

(4) Ako kvalifikacijski kriteriji i pravila sadrže uslove finansijske i ekomske i/ili tehničke i profesionalne sposobnosti, privredni subjekt se u svrhu dokaza zahtijevane sposobnosti može u datom slučaju osloniti na resurse drugih privrednih subjekata, nezavisno od pravnog odnosa između njega i tog privrednog subjekta. U tom slučaju on mora dokazati da tim resursima zaista i raspolaze sve vrijeme trajanja sistema kvalifikacije.

(5) Pod istim prepostavkama kao i u stavu (4) ovog člana, i grupe ponuđača mogu se osloniti na resurse svojih članova ili drugih privrednih subjekata.

(6) Kvalifikacijski kriteriji i pravila, u skladu s odredbom stava (2) ovog člana, stavljuju se na raspolaganje zainteresiranim privrednim subjektima na njihov zahtjev. Sektorski ugovorni organ obavještava svaki zainteresirani privredni subjekat o izmjeni i dopuni kvalifikacijskih kriterija i pravila. Ako sektorski ugovorni organ smatra da sistem

kvalifikacije drugih sektorskih ugovornih organa odgovara zahtjevima i uslovima ponuđača, odnosno kandidata koji su kvalificirani, učinit će dostupnim nazine tih drugih sektorskih ugovornih organa kvalificiranim kandidatima.

(7) Sektorski ugovorni organ dužan je podnosioce zahtjeva u primjerenom roku obavijestiti o odluci koju je donio o kvalifikaciji podnosioca zahtjeva. Ako se odluka ne može donijeti u roku od četiri mjeseca nakon zaprimanja zahtjeva za kvalifikaciju, sektorski ugovorni organ dužan je podnosioca zahtjeva najkasnije dva mjeseca nakon zaprimanja zahtjeva za kvalifikaciju obavijestiti o razlozima produženja obrade i navesti kada će biti donesena odluka o prihvatanju ili odbijanju njegovog zahtjeva. Podnositelj zahtjeva obavještava se o odluci o zahtjevu za kvalifikaciju najkasnije u roku šest mjeseci nakon prijema zahtjeva za kvalifikaciju.

(8) O negativnim odlukama o kvalifikaciji, uz navođenje razloga, podnositelj zahtjeva obavještava se bez odgađanja, a najkasnije 15 dana nakon donošenja odluke. Razlozi se moraju zasnivati na kvalifikacijskim kriterijima koje je uspostavio sektorski ugovorni organ u skladu sa stavom (3) ovog člana.

(9) Uspješni podnosioci zahtjeva uvrštavaju se u spisak, pri čemu je moguća daljnja podjela prema predmetu nabavke, za koji su pojedini podnosioci zahtjeva kvalificirani.

(10) Sektorski ugovorni organ može privrednom subjektu osporiti priznanje kvalifikacije samo iz razloga koji se zasnivaju na kriterijima koje je utvrdio sektorski ugovorni organ u skladu sa stavom (3) ovog člana. Sektorski ugovorni organ osporava priznatu kvalifikaciju privrednom subjektu, o čemu ga obavještava u pismenoj formi, uz navođenje razloga, i to u roku ne kraćem od 15 dana od dana kada osporava kvalifikaciju.

(11) Ako se poziv na nadmetanje objavljuje uspostavljanjem sistema kvalifikacije, ponuđači, odnosno kandidati biraju se u ograničenom postupku javne nabavke ili u pregovaračkom postupku javne nabavke između privrednih subjekata koji su se kvalificirali u okviru sistema kvalifikacije.

(12) Uspostavljanje sistema kvalifikacije objavljuje se u skladu s članom 36. ovog zakona, u formi koja će biti definirana podzakonskim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH.

Član 86. (Izuzeća za sektorske ugovorne organe)

(1) Sektorski ugovorni organ, osim izuzeća iz člana 10. ovog zakona, izuzet je od primjene ovog zakona, i kada dodjeljuje:

- a) ugovor za nabavku robe ili usluga za daljnju prodaju ili davanje u zakup trećim licima, pod uslovom da sektorskog ugovornog organu ne pripada posebno ili isključivo pravo na prodaju ili davanje u zakup predmeta takvih ugovora, te da i drugi subjekti mogu slobodno prodavati ili davati pod zakup pod istim uslovima kao i sektorski ugovorni organ ili sektorski ugovorni organi;

b) ugovor koji zaključi sektorski ugovorni organ u svrhe koje ne uključuju obavljanje djelatnosti definiranih čl. 78.-84. ovog zakona.

(2) Sektorski ugovorni organ koji obavlja djelatnosti definirane zakonom izuzet je od primjene odredbi ovog zakona za ugovore koje dodjeljuje povezanom preuzeću, poslovnom partnerstvu ili sektorskog ugovornom organu koji je sastavni dio poslovnog partnerstva. Uslovi i način na koji se dodjeljuju ovi ugovori bit će definirani uputstvom koje donosi Vijeće ministara BiH, u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

POGLAVLJE V. OSTALI POSTUPCI JAVNE NABAVKE

Odjeljak A. Dodjela ugovora male vrijednosti

Član 87.

(Vrste postupka za dodjelu ugovora male vrijednosti)

(1) Postupci javne nabavke za dodjelu ugovora male vrijednosti su:

- a) konkurenčki zahtjev za dostavu ponuda; i
- b) direktni sporazum.

(2) Ugovorni organ provodi postupak konkurenčkog zahtjeva za dostavu ponuda u slučaju da je procijenjena vrijednost nabavke robe ili usluge manja od iznosa od 50.000,00 KM, odnosno kada je za nabavku radova procijenjena vrijednost manja od iznosa od 80.000,00 KM, **pri čemu ni ukupna procijenjena vrijednost istovrsnih nabavki na godišnjem nivou nije jednaka ili veća od 50.000,00 KM za robe ili usluge, odnosno 80.000,00 KM za radove.**

(3) Ugovorni organ provodi postupak direktnog sporazuma za nabavku robe, usluga ili radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili manja od iznosa od 6.000,00 KM, **pri čemu ni ukupna procijenjena vrijednost istovrsnih nabavki na godišnjem nivou nije veća od 10.000,00 KM.**

(4) Ugovorni organ može za vrijednosti nabavke iz st. (2) i (3) ovog člana provesti jedan od postupaka iz čl. 25.-35. ovog zakona.

Član 88.

(Konkurenčki zahtjev za dostavu ponuda)

(1) Konkurenčki zahtjev za dostavljanje ponuda je postupak u kojem ugovorni organ priprema pojednostavljenu tendersku dokumentaciju koja sadrži:

opis/tehničku specifikaciju predmeta nabavke, minimum dokumenata kojim se dokazuje kvalifikovanost ponudača (ako ih zahtijeva), rok za dostavljanje ponuda i način pripreme i dostavljanja ponuda.

(2) U postupku konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda donosi se odluka o pokretanju postupka nabavke i objavljuje obavještenja o nabavci na portalu javnih nabavki.

(3) Ugovorni organ određuje rok za dostavljanje ponuda koji ne može biti kraći od deset dana od dana objavljivanja obavještenja.

(4) Ponudač može zatražiti pojašnjenje tenderske dokumentacije najkasnije tri dana prije isteka roka za preuzimanje tenderske dokumentacije.

(5) Ugovorni organ imenuje komisiju za javnu nabavku i predviđa javno otvaranje ponuda.

Član 89.

(Dodjela ugovora u postupku konkurentskog zahtjeva)

(1) Dodjela ugovora u postupku konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda zasniva se na kriteriju najniže cijene ili kriteriju ekonomski najpovoljnije ponude, u skladu s odredbama člana 64. ovog zakona.

(2) Svaki ponudač može ponuditi samo jednu cijenu, i to ukupnu cijenu, koju ne može mijenjati nakon isteka roka za dostavu ponuda. Ugovorni organ ne može pregovarati o ponudi, kao ni o cijeni.

(3) Kada ugoverni organ primi jednu prihvatljivu ponudu, dodjeljuje ugovor tom ponudaču i to najkasnije u roku od deset dana **računajući od dana prijema odluke ugovernog organa o izboru najpovoljnijeg ponudača.**

Član 90.

(Direktni sporazum)

(1) Postupak direktnog sporazuma provodi se na način da se osigura poštivanje principa iz člana 3. ovog zakona. Ugovorni organ bira ponudača na način koji garantuje najbolju razmjenu vrijednosti za novac.

(2) Ugovorni organ pisanim putem ili putem portala javnih nabavki traži prijedlog cijene ili ponudu od jednog ili više privrednih subjekata koji obavljaju djelatnost koja je predmet javne nabavke.

(3) Nakon što primi prijedlog cijene ili ponudu na jedan od načina iz stava (2) ovog člana, koji je ugovorni organ odabrao, ugovorni organ prihvata prijedlog cijene ili ponudu privrednog subjekta.

(4) U postupku direktnog sporazuma je dozvoljeno pregovaranje o cijeni ili ponudi.

(5) Direktni sporazum se smatra zaključenim prilaganjem računa ili druge odgovarajuće dokumentacije.

(6) Izvještaj o provedenom postupku direktnog sporazuma iz člana 75. stav (1) ovog zakona, ugovorni organ objavljuje na portalu javnih nabavki.

POGLAVLJE VI. INSTITUCIJE ZA PRAĆENJE PRIMJENE ZAKONA

Član 91.
(Institucije)

Agencija i URŽ su institucije nadležne za praćenje primjene ovog zakona i podzakonskih akata.

Član 92.
(Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine)

(1) Agencija je samostalna upravna organizacija sa statusom pravnog lica. Agencija ima sjedište u Sarajevu i pečat u skladu sa Zakonom o pečatu institucija Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Zakon o pečatu institucija BiH).

(2) Agencija ima dvije filijale sa sjedištem u Banjoj Luci i Mostaru. Filijale nemaju status pravnih lica. Filijale imaju pečate identične pečatu Agencije, koji dodatno sadrže naziv i sjedište filijale.

(3) Uloga Agencije je da osigura pravilno provođenje ovog zakona. Za ostvarivanje uloge Agencije utvrđene su sljedeće nadležnosti:

- a) priprema i izrada nacrta zakona, nacrta izmjena i dopuna zakona i pratećih podzakonskih akata, u svrhu osiguranja njihove djelotvornosti i svrsishodnosti;
- b) unapređenje informiranosti ugovornih organa i ponuđača o propisima o javnim nabavkama i njihovim ciljevima, postupcima i metodama;
- c) objavljivanje priručnika i uputstava, kao i izrada i ažuriranje standardnih obrazaca i modela u skladu s odredbama ovog zakona;
- d) pružanje tehničke pomoći i savjetodavnih mišljenja ugovornim organima i ponuđačima u vezi s pravilnom primjenom ovog zakona i podzakonskih akata;
- e) uspostavljanje sistema praćenja postupaka koje provode ugovorni organi za nabavku robe, usluga i radova, s ciljem edukacije i otklanjanja uočenih nepravilnosti u pojedinačnim postupcima javnih nabavki;

- f) prikupljanje podataka, izrada analize i objavljivanje informacija u vezi s postupcima javnih nabavki i dodijeljenim ugovorima o javnim nabavkama;
- g) razvijanje i uspostava elektronskih informacionih sistema u oblasti javnih nabavki u Bosni i Hercegovini;
- h) pokretanje, podržavanje i stvaranje pretpostavki za razvoj prakse elektronskih nabavki i komunikacija u oblasti javnih nabavki;
- i) organiziranje i održavanje obuka za ovlaštene predavače i službenike za javne nabavke, objavljivanje informacija u vezi s obukama, te priprema priručnika i drugih pratećih materijala za profesionalni razvoj u oblasti javnih nabavki u skladu s podzakonskim aktom koje donosi Vijeće ministara BiH;
- j) praćenje rada ovlaštenih predavača i vođenje evidencije o akreditiranim predavačima iz oblasti javnih nabavki i službenicima za javne nabavke;
- k) izrada godišnjih izvještaja za Vijeće ministara BiH.

(4) Agencija ima direktora i Odbor Agencije.

(5) Direktor Agencije ima status sekretara s posebnim zadatkom. Izbor i imenovanje direktora Agencije, s mogućnošću jednog ponovnog imenovanja, kao i razrješenje s dužnosti je u nadležnosti Vijeća ministara BiH, u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama BiH.

(6) Direktor Agencije predstavlja i zastupa Agenciju, rukovodi radom Agencije, organizira i osigurava zakonito i efikasno obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije, donosi podzakonske i druge akte kojim se osigurava zakonito i efikasno obavljanje poslova i odgovoran je za rad Agencije.

(7) Odbor Agencije nadležan je da razmatra pitanja u vezi s funkcioniranjem i unapređenjem sistema javnih nabavki, te daje prethodnu saglasnost na akte, kojim se uređuje sistem javnih nabavki, koje donosi Vijeće ministara BiH ili direktor Agencije.

(8) Odbor Agencije ima pet članova. Članovi Odbora Agencije su predstavnici Ministarstva finansija i trezora BiH, entitetskih ministarstava finansija, Direkcije za evropske integracije, i predstavnik Vlade Brčko Distrikta BiH. Posmatrači u Odboru Agencije su predstavnici: Vanjskotrgovinske komore BiH, Udruženja poslodavaca BiH i entiteta, te nevladinog sektora, direktor Agencije i predsjedavajući URŽ-a. Vijeće ministara BiH imenuje članove Odbora Agencije i to na mandat od pet godina. Odbor Agencije donosi poslovnik o radu u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o imenovanju u "Službenom glasniku BiH".

(9) Članovi Odbora Agencije, većinom glasova, između sebe biraju predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg, na period od dvije godine. Odbor Agencije održava sjednice najmanje dva puta godišnje. Za rad članova Odbora Agencije isplaćuje se naknada u skladu s odlukom Vijeća ministara BiH.

(10) Odbor Agencije na sjednicama vodi zapisnike, te priprema informacije i inicijative koje, preko Agencije, upućuje Vijeću ministara BiH na usvajanje.

(11) Svi ugovorni organi u Bosni i Hercegovini dužni su saradivati s Agencijom i Odborom Agencije kada oni obavljaju svoje aktivnosti koje proističu iz nadležnosti utvrđenih ovim zakonom i podzakonskim aktima.

Član 93.

(Ured za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine)

(1) URŽ je samostalna, nezavisna institucija sa statusom pravnog lica, sa sjedištem u Sarajevu. URŽ ima pečat u skladu sa Zakonom o pečatu institucija BiH.

(2) URŽ ima 17 članova.

(3) URŽ **sa sjedištem u Sarajevu** ima sedam članova, od čega po dva iz reda naroda u BiH, jedan iz reda ostalih, pri čemu su dva člana iz reda naroda u BiH iz Republike Srpske, četiri iz reda naroda iz Federacije Bosne i Hercegovine, a jedan iz reda ostalih alternativno se bira iz jednog ili drugog entiteta.

(4) Tri člana URŽ-a **sa sjedištem u Sarajevu**, između kojih se bira predsjedavajući, moraju imati univerzitetsko obrazovanje pravnog smjera i položen pravosudni ispit. **Ostala četiri** člana URŽ-a su stručnjaci s visokom stručnom spremom u oblasti izvođenja radova, javnih nabavki, transporta ili strateškog poslovnog upravljanja.

(5) URŽ ima dvije filijale, sa sjedištima u Banjoj Luci i Mostaru. Filijale nemaju status pravnih lica. Filijale imaju pečate identične pečatu URŽ-a, koji kao jedinu dopuštenu razliku sadržava naziv i lokaciju filijale.

(6) Filijale u Banjoj Luci i Mostaru imaju po pet članova, od kojih su tri člana priznati stručnjaci upravnog prava i/ili upravnog postupka, a dva člana su stručnjaci u oblasti izvođenja radova, javnih nabavki, transporta i strateškog poslovnog upravljanja i biraju se putem javnog oglasa.

(7) URŽ sa sjedištem u Sarajevu nadležan je za donošenje odluka po žalbama za vrijednosti nabavke u iznosu većem od 800.000,00 KM, kao i za sve nabavke institucija Bosne i Hercegovine i institucija Brčko Distrikta BiH, i drugih ugovornih organa Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta BiH.

(8) Filijale URŽ-a u Banjoj Luci i Mostaru nadležne su za donošenje odluka po žalbama za vrijednosti nabavke do 800.000,00 KM. Nadležnost filijale određuje se prema entitetskom sjedištu ugovornog organa.

(9) URŽ rješava po žalbama u postupcima javne nabavke.

(10) Članovi URŽ-a su u izvršavanju svoje funkcije nezavisni, jednakim i vezani isključivo za Ustav BiH i zakone u Bosni i Hercegovini.

(11) Članove URŽ-a imenuje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: PSBiH). PSBiH donosi odluku o pokretanju i provođenju procedure izbora i

imenovanja, imenovanju ad hoc komisije za izbor i imenovanje članova URŽ-a. Ad hoc komisija sačinjava listu uspješnijih kandidata i dostavlja je PSBiH koja imenuje na dužnost i razrješava dužnosti članove URŽ-a.

(12) Mandat članova URŽ-a je pet godina, s mogućnošću jednog ponovnog imenovanja. U slučaju prijevremenog razrješenja jednog od članova URŽ-a, novi član URŽ-a imenuje se za ostatak mandata.

(13) Ako PSBiH ne imenuje blagovremeno članove URŽ-a, članovima URŽ-a produžava se mandat do imenovanja novih članova, ne duže od osam mjeseci.

(14) Funkcija članova URŽ-a nespojiva je s bilo kojom drugom posrednom ili neposrednom, stalnom ili povremenom dužnosti, sa izuzetkom akademskih, naučnih ili publicističkih aktivnosti.

(15) PSBiH može člana URŽ-a prijevremeno razriješiti dužnosti samo u slučajevima ako član URŽ-a:

- a) podnese ostavku PSBiH;
- b) je pravosnažno osuđen za krivično djelo na kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci;
- c) trajno izgubi radnu sposobnost za obavljanje svoje funkcije;
- d) ispunjava uslove propisane članom 71. stav (1) tačka a) alineja 1) Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 26/04, 7/05, 48/05, 60/10, 32/13 i 93/17).**

(16) URŽ ima pravilnik o unutrašnjoj organizaciji, koji se usvaja na općoj sjednici URŽ-a i za koji glasa natpolovična većina svih članova URŽ-a.

(17) URŽ ima poslovnik o radu URŽ-a, koji usvaja na općoj sjednici URŽ-a i za koji glasa natpolovična većina svih članova URŽ-a.

(18) Članovi URŽ-a i svi zaposleni u URŽ-u dužni su u svom radu čuvati tajnost podataka u skladu sa zakonom.

(19) URŽ podnosi PSBiH godišnji izvještaj o radu, nakon što ga usvoji natpolovična većina svih članova URŽ-a.

DIO TREĆI – PRAVNA ZAŠTITA
POGLAVLJE I. POSTUPAK PRAVNE ZAŠTITE

Odjeljak A. Opće odredbe

Član 94.
(Stranke u postupku)

(1) Stranke u postupku pravne zaštite su: žalilac, ugovorni organ i odabrani ponuđač, a svojstvo stranke mogu imati i drugi privredni subjekti, koji imaju pravni interes u predmetnom postupku javne nabavke.

(2) Pri razmatranju žalbe u skladu sa članom 100. st. (4) i (5) ovog zakona, URŽ o vođenju postupka po žalbi obaveštava odabranog ponuđača, odnosno kandidata u fazi u kojoj je izjavljena žalba.

(3) Svaka stranka ima pravo izjasniti se o zahtjevima i navodima druge strane i predložiti dokaze. URŽ svakoj stranci u postupku dostavlja podneske koje zaprimi u predmetu, o kojima se raspravlja o glavnoj stvari ili predlažu nove činjenice i dokazi.

(4) Svaka stranka ovlaštena je razgledati spis predmeta, osim onog dijela ponude i dokumentacije, koji je u skladu sa zakonom utvrđen tajnim ili povjerljivim.

(5) Ugovorni organ dužan je u postupku po žalbi, na zahtjev URŽ-a, dostaviti dokumentaciju u roku koji odredi URŽ.

Član 95.
(Dostavljanje pismena u inozemstvo)

Stranci koja učestvuje u postupku po žalbi pred URŽ-om, a čije je sjedište, prebivalište ili boravište izvan BiH, URŽ može poštom dostaviti pismo.

Član 96.
(Jezik postupka)

Postupak pravne zaštite vodi se na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini i uz upotrebu latiničnog ili ciriličnog pisma.

Član 97.
(Aktivna legitimacija)

Žalbu može podnijeti svaki privredni subjekat koji ima ili je imao interes za dodjelu ugovora o javnoj nabavci i koji učini vjerovatnim da je u konkretnom postupku javne nabavke bila ili **mu** je mogla biti prouzrokovana šteta zbog **nezakonitog** postupanja ugovornog organa, a koje se u žalbi navodi kao povreda ovog zakona i podzakonskih akata od strane ugovornog organa u postupku javne nabavke.

Član 98.
(Zabrana zaključenja ugovora)

(1) Ugovorni organ ne može potpisati ugovor o javnoj nabavci u roku 15 dana od dana kada su ponuđači obaviješteni o izboru najpovoljnijeg ponuđača.

(2) Zabrana potpisivanja ugovora iz stava (1) ovog člana ne primjenjuje se:

- a) ako je samo jedan ponuđač učestvovao u otvorenom postupku, pregovaračkom postupku bez objave obavještenja i u postupku dodjele ugovora o nabavci usluga iz Aneksa II. i njegova ponuda je izabrana **pod uslovom da nije objavljeno ex ante obavještenje o transparentnosti**.
- b) ako je samo jedan ponuđač učestvovao u drugoj fazi ograničenog postupka, pregovaračkog postupka s objavom obavještenja i takmičarskog dijaloga i njegova ponuda je izabrana;
- c) u slučaju dodjele ugovora u sklopu okvirnog sporazuma ili dinamičkog sistema kupovine.

(3) Izjavljena žalba ne sprečava potpisivanje ugovora o javnoj nabavci za lotove na koje nije izjavljena žalba.

(4) U slučaju da na odluku o dodjeli ugovora u postupku nabavke male vrijednosti nema žalbe, ugovorni organ dužan je zaključiti ugovor u roku od deset dana od dana obavještavanja učesnika postupka o izboru najpovoljnijeg ponuđača.

Odjeljak B. Izjavljivanje žalbe

Član 99.
(Način izjavljivanja žalbe)

(1) Žalba se izjavljuje **URŽ-u putem ugovornog organa** u pisanoj formi direktno, elektronskim putem, ako je elektronsko sredstvo definirano kao način komunikacije u tenderskoj dokumentaciji, ili preporučenom poštanskom pošiljkom.

(2) Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjeraka, a koji ne može biti manji od tri, kako bi mogla biti uručena kvalificiranom kandidatu ili izabranom ponuđaču, kao i drugim strankama u postupku.

(3) Pri razmatranju žalbe u skladu sa članom 100. st. (2) i (3) ovog zakona, ugovorni organ po prijemu žalbe putem portala javnih nabavki obavještava ponuđače o vođenju postupka po žalbi.

(4) Datum zaprimanja žalbe direktno kod ugovornog organa, odnosno datum zaprimanja žalbe elektronskim putem uz osiguranje dokaza o upućivanju, odnosno zaprimanju žalbe, ili datum predaje na poštu preporučene poštanske pošiljke smatra se danom uručivanja žalbe.

(5) U slučaju direktne predaje žalbe, ugovorni organ dužan je izdati žaliocu potvrdu o vremenu prijema žalbe.

(6) Ako ugovorni organ odbije izdati potvrdu o vremenu zaprimanja, smatrat će se da je žalba podnesena u roku, osim ako ugovorni organ ne dokaže suprotno.

Član 100. (Postupak ugovornog organa po žalbi)

(1) Ugovorni organ dužan je u roku od pet dana od dana zaprimanja žalbe utvrditi da li je žalba blagovremena, dopuštena, izjavljena od ovlaštenog lica i od lica koje ima aktivnu legitimaciju.

(2) Ako ugovorni organ utvrdi da je žalba neblagovremena, nedopuštena i izjavljena od neovlaštenog lica, od lica koje nema aktivnu legitimaciju, odbacit će je zaključkom. Protiv ovog zaključka žalilac ima mogućnost podnošenja žalbe URŽ-u i to u roku od pet dana od dana prijema zaključka.

(3) Ako je žalba blagovremena, dopuštena i izjavljena od ovlaštenog lica i lica koje ima aktivnu legitimaciju, ugovorni organ, razmatrajući žalbu, može utvrditi da je ona djelimično ili u cijelosti osnovana i svojim rješenjem ispraviti radnju, preuzeti činjenje, izmijeniti i/ili dopuniti tendersku dokumentaciju ili može postojeću odluku ili rješenje staviti van snage i zamijeniti je drugom odlukom ili rješenjem, ili poništiti postupak javne nabavke u slučaju da su ispunjeni uslovi iz člana 69. st. (2) i (3) ovog zakona, te o tome obavijestiti učesnike u postupku javne nabavke na način određen ovim zakonom, u roku od pet dana od dana prijema žalbe.

(4) Protiv rješenja ugovornog organa iz stava (3) ovog člana može se izjaviti žalba URŽ-u, putem ugovornog organa, u roku od deset dana od dana prijema rješenja. Ugovorni organ proslijedi žalbu URŽ-u sa svojim izjašnjenjem i dokumentacijom u roku od pet dana od datuma zaprimanja.

(5) Ako ugovorni organ postupajući po žalbi utvrdi da je žalba blagovremena, dopuštena, izjavljena od ovlaštenog lica i lica koje ima aktivnu legitimaciju, ali da je u cijelosti neosnovana, neće donositi odluku o tome, ali je dužan u roku od pet dana od datuma zaprimanja žalbu proslijediti URŽ-u, sa svojim izjašnjenjem na navode žalbe, kao i kompletnom dokumentacijom u vezi s postupkom protiv kojeg je izjavljena žalba.

Član 101.
(Rokovi izjavljivanja žalbe ugovornom organu)

(1) Žalba se izjavljuje:

- a) u roku od deset dana od dana objave obavještenja u odnosu na podatke iz obavještenja o nabavci, odnosno u roku od deset dana od dana preuzimanja tenderske dokumentacije na sadržaj tenderske dokumentacije;
- b) u roku od deset dana od dana objave izmjene i/ili dopune tenderske dokumentacije u odnosu na sadržaj izmjene i/ili dopune tenderske dokumentacije;
- c) u roku od pet dana po prijemu zapisnika o otvaranju ponuda, u odnosu na radnje, postupanja, nečinjenja ili propuštanja u postupku otvaranja ponuda;
- d) u roku od deset dana od prijema odluke o kvalifikovanosti kandidata ili odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača ili odluke o poništenju postupka;
- e) u roku od deset dana od dana kada je ugovorni organ trebao donijeti odluku iz postupka, a propustio je da je doneše.

(2) Žalba se izjavljuje najkasnije 30 dana po saznanju da je ugovor zaključen bez provedenog postupka javne nabavke u suprotnosti s ovim zakonom, a najkasnije u roku od jedne godine od dana zaključenja ugovora u tom postupku.

(3) U slučaju dodjele ugovora na osnovu okvirnog sporazuma iz člana 32. stav (5) tačka b) ovog zakona ili u okviru dinamičkog sistema kupovine iz člana 123. ovog zakona, žalba se izjavljuje u roku od deset dana nakon što ugovorni organ obavijesti ponuđače da je ugovor na osnovu okvirnog sporazuma ili dinamičkog sistema kupovine zaključen u odnosu na postupak dodjele ugovora u sklopu okvirnog sporazuma ili dinamičkog sistema kupovine.

(4) U slučaju pregovaračkog postupka bez objave obavještenja i postupka dodjele ugovora o nabavci usluga iz Aneksa II., žalba se izjavljuje najkasnije:

- a) 10 dana od dana objave dobrovoljnog *ex ante* obavještenja o transparentnosti, ako je ovo obavještenje objavljenlo;

b) 30 dana od dana objave obavještenja o dodjeli ugovora, ako dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti nije objavljen.

(5) U postupku nabavke koji se provodi putem konkurentskog zahtjeva žalba se izjavljuje u roku od pet dana od:

- a) preuzimanja konkurentskog zahtjeva;
- b) prijema zapisnika o otvaranju ponuda;
- c) prijema odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača ili prijema odluke o poništenju postupka nabavke.

(6) U postupku direktnog sporazuma žalba nije dopuštena.

(7) Žalilac koji je propustio izjaviti žalbu prema odredbama st. (1) do (5) ovog člana gubi pravo tražiti ispitivanje zakonitosti po istom osnovu, u kasnijoj fazi postupka.

Odjeljak C. Pravna zaštita pred URŽ-om

Član 102.

(Dokazivanje u postupku po žalbi)

(1) Stranke u postupku dužne su iznijeti sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve ili odluke, postupke, radnje ili nečinjenja, te predložiti dokaze kojima se te činjenice utvrđuju.

(2) U postupku pravne zaštite ugovorni organ dužan je dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovu kojih je donio odluku o pravima, preuzeo radnje ili propuštanja te proveo postupke, koji su predmet postupka po žalbi.

(3) U postupku pravne zaštite žalilac je dužan dokazati ili bar učiniti vjerovatnim postojanje činjenica i razloga koji se tiču pravnog interesa na podnošenje žalbe, povreda postupka ili povreda primjene materijalnog prava, koje su istaknute u žalbi, za koje zna ili bi trebalo da zna.

Član 103.

(Bitne povrede zakona)

(1) U postupcima javne nabavke apsolutno bitne povrede zakona su one povrede o kojima URŽ vodi računa po službenoj dužnosti i koje mogu dovesti do poništenja postupka u potpunosti ili djelimično, i to:

- a) neusklađenost tenderske dokumentacije s ovim zakonom ili podzakonskim aktima, koja je uslijed nedorečenosti, protivrječnosti ili nejasnosti dovela do nemogućnosti utvrđivanja osnovanosti žalbenih navoda ili koja je uslijed bitnih

- propusta dovela do narušavanja osnovnih principa ovog zakona, odnosno nezakonite dodjele ugovora;**
- b) povrede postupka prilikom otvaranja ponuda, zahtjeva za učešće;**
 - c) rok za dostavljanje ponuda ili zahtjeva za učešće nije produžen, a postojala je obaveza u skladu odredbama ovoga zakona;**
 - d) nakon isteka roka za dostavljanje ponuda u postupcima u kojima nije dozvoljeno pregovaranje ugovorni organ je vodio pregovore ili je ponuđač izmijenio svoju ponudu suprotno odredbama ovoga zakona.**

(2) Relativno bitne povrede zakona su povrede koje mogu dovesti do poništenja postupka javne nabavke, ako se uspostavi direktna veza između povrede i ishoda postupka.

Član 104.
(Ovlaštenja URŽ-a)

(1) URŽ u postupku pravne zaštite postupa u granicama zahtjeva iz žalbe, a po službenoj dužnosti u odnosu na povrede opisane u članu 103. stav (1) ovog zakona.

(2) URŽ nije dužan kontrolirati činjenično i pravno stanje koje je bilo predmet prethodne žalbe u istom postupku javne nabavke.

Odjeljak D. Žalba

Član 105.
(Sadržaj žalbe)

Žalba sadrži:

- a) ime ili naziv žalioca, prebivalište ili sjedište žalioca, ime zastupnika ili opunomoćenika žalioca ako ga ima;
 - b) naziv ugovornog organa protiv kojeg se podnosi žalba;
 - c) broj i datum postupka javne nabavke i podatke o objavljinjanju obavještenja o javnoj nabavci, ako je obavještenje objavljeno;
 - d) broj i datum odluke o izboru ponude, poništenju postupka ili druge odluke ugovornog organa;
 - e) druge podatke o radnji, propuštanju radnje ili postupcima ugovornog organa koji su predmet postupka ili o predmetu nabavke;
 - f) opis činjeničnog stanja;
 - g) opis povreda ovog zakona i podzakonskih akata i obrazloženje;
 - h) prijedlog dokaza;
- i) dokaz o plaćenoj naknadi za pokretanje žalbenog postupka, u iznosu propisanom članom 108. ovog zakona, na osnovu kojeg se može nesumnjivo utvrditi da je transakcija izvršena;**
- j) potpis žalioca ili potpis ovlaštenog lica odnosno opunomoćenika (ako ga žalilac ima) i pečat (ako ga žalilac ima).

Član 106.
(Postupak s neurednom žalbom)

(1) Ako dostavljena žalba ne sadrži podatke iz člana 105. ovog zakona, URŽ poziva žalioca da upotpuni žalbu u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva za dopunu.

(2) Ako žalilac ne postupi po zahtjevu URŽ-a u skladu sa stavom (1) ovog člana, žalba će biti odbačena kao neuredna, osim ako bi se iz njenog sadržaja moglo postupati i ako žalba ima postavljen žalbeni zahtjev i dokaz o plaćenoj **naknadi za pokretanje žalbenog postupka**.

Član 107.

Briše se.

Član 108.
(Naknada za pokretanje žalbenog postupka)

(1) Žalilac je obavezan platiti naknadu za pokretanje žalbenog postupka u iznosu od:

- a) 500,00 KM za procijenjenu vrijednost nabavke do 50.000,00 KM;**
- b) 800,00 KM za procijenjenu vrijednost nabavke od 50.001,00 KM do 80.000,00 KM;**
- c) 2.000,00 KM za procijenjenu vrijednost nabavke od 80.001,00 KM do 250.000,00 KM;**
- d) 3.500,00 KM za procijenjenu vrijednost nabavke od 250.001,00 KM do 400.000,00 KM;**
- e) 5.000,00 KM za procijenjenu vrijednost nabavke od 400.001,00 KM do 800.000,00 KM;**
- f) 7.500,00 KM za procijenjenu vrijednost nabavke od 800.001,00 KM do 9.000.000,00 KM;**
- g) 10.000,00 KM kada je vrijednost nabavke jednaka ili veća od 9.000.000,00 KM.**

(2) Žalilac uplaćuje odgovarajući iznos naknade iz stava (1) ovog člana na osnovu podataka o procijenjenoj vrijednosti nabavke iz tenderske dokumentacije.

(3) Žalilac uplaćuje odgovarajući iznos naknade iz stava (1) ovog člana na osnovu podatka iz tenderske dokumentacije o procijenjenoj vrijednosti lota na koji se žali, odnosno zbiru procijenjenih vrijednosti lotova na koje se žali, u slučaju kada se žalba ne odnosi na nabavku u cjelini nego na jedan ili više lotova.

(4) Prije razmatranja žalbi URŽ je dužan utvrditi da li je žalilac uplatio naknadu u skladu sa st. (1) i (2) ovog člana i člana 105. tačka (i) Zakona.

(5) Ako procijenjena vrijednost nabavke nije poznata u trenutku izjavljivanja žalbe URŽ-u ili nije objavljena, naknada za pokretanje žalbenog postupka plaća se u iznosu od 2.000,00 KM. URŽ će pozvati žalioca na plaćanje razlike naknade u određenom roku ako se tokom žalbenog postupka utvrdi da je naknada plaćena u nedovoljnem iznosu.

(6) Naknada se uplaćuje u korist budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine i ona je nepovratna u slučaju neosnovane žalbe.

(7) U slučaju osnovane žalbe, a i u slučaju neuredne žalbe za koju se naknadno utvrdi da je uplata izvršena izvan ostavljenog roka, URŽ u roku od sedam dana od dana donošenja odluke povodom žalbe donosi posebno rješenje o povratu naknade za pokretanje žalbenog postupka, koja se mora provesti u roku od 30 dana od dana zaprimanja rješenja o povratu naknade za pokretanje žalbenog postupka u skladu sa Instrukcijom o načinu uplate, kontrole i povrata taksi propisanih ovim članom.

Član 109.
(Postupanje URŽ-a po žalbi)

(1) URŽ po zaprimanju žalbe utvrđuje blagovremenost, dopuštenost te da li je žalba izjavljena od ovlaštenog lica **i od lica koje ima aktivnu legitimaciju.**

(2) Kada URŽ utvrdi da je žalba blagovremena, dopuštena i izjavljena od ovlaštenog lica **i od lica koje ima aktivnu legitimaciju, nastavit će razmatrati žalbene navode.**

Član 110.
(Suspenzivno djelovanje žalbe)

(1) Blagovremena, dopuštena, od ovlaštenog lica **i lica koje ima aktivnu legitimaciju izjavljena žalba odgađa nastavak postupka javne nabavke, zaključenje i/ili izvršenje ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma do donošenja odluke URŽ-a .**

(2) Ugovorni organ sve učesnike u postupku javne nabavke o izjavljenoj žalbi obavještava putem portala javnih nabavki.

Odjeljak E. Odlučivanje po žalbi

Član 111.
(Odluke po žalbi)

(1) U postupku pravne zaštite URŽ može:

- a) obustaviti postupak po žalbi zbog odustajanja od žalbe;
- b) odbaciti žalbu zaključkom zbog nenađežnosti, nedopuštenosti, neurednosti, neblagovremenosti i zbog toga što je izjavljena od lica koje nema aktivnu legitimaciju;
- c) odbiti žalbu zbog neosnovanosti;
- d) **usvojiti žalbu**, poništiti odluku, postupak ili radnju u dijelu u kojem je povrijeđen zakon ili podzakonski akti;
- e) **odlučiti o zahtjevu ugovornog organa za nastavak postupka javne nabavke u bilo kojem trenutku nakon prijema žalbe, a do donošenja odluke URŽ-a, po ispunjenju uslova u smislu da odluka o obustavi postupka ne prouzrokuje nesrazmjeru štetu na račun javnog interesa.** Zahtjev ugovornog organa za nastavak postupka mora biti obrazložen, a teret dokazivanja na postojanje okolnosti za nastavak postupka je na ugovornom organu. URŽ će donijeti odluku po zahtjevu za nastavak postupka javne nabavke u roku od pet dana od dana dostavljanja dokumentacije po žalbi od strane ugovornog organa, odnosno podnošenja zahtjeva, ako je zahtjev dostavljen nakon što je ugovorni organ dostavio žalbu s dokumentacijom;
- f) poništiti ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum u okolnostima iz stava (2) ovog člana.

(2) URŽ će poništiti ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum ako je ugovorni organ:

- a) primijenio pregovarački postupak bez objavljivanja obavještenja ili je postupak dodjele ugovora o nabavci usluga iz Aneksa II. u suprotnosti s odredbama ovog zakona;
- b) propustio objaviti obavještenje o nabavci na portalu javnih nabavki ako se to zahtijeva ovim zakonom;
- c) zaključio ugovor ili okvirni sporazum u suprotnosti s članom 98. ovog zakona ako to sprečava URŽ da razmotri žalbu prije zaključenja ugovora ili okvirnog sporazuma;
- d) zaključio ugovor ili okvirni sporazum bez primjene postupka javne nabavke, osim u slučajevima kada to ovaj zakon dopušta.

(3) Ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum neće biti predmet poništenja, ako je, u slučajevima iz stava (2) tač. a), b) i d) ovog člana, ugovorni organ imao opravdane razloge da smatra da postupa u skladu s ovim zakonom, ako je objavio dobrovoljno *ex ante* obavještenje o transparentnosti i ugovor ili okvirni sporazum nije zaključen prije isteka perioda od 15 dana nakon objave tog obavještenja.

(4) U opravdanim slučajevima navedenim u stavu (5) ovog člana, URŽ može ostaviti na snazi ugovor ili okvirni sporazum koji je predmet poništenja, u obimu u kojem je ugovor ili okvirni sporazum već izvršen. U tom slučaju URŽ će ugovornom organu odrediti novčanu kaznu u iznosu naznačenom u stavu (8) ovog člana.

(5) URŽ neće poništiti ugovor ili okvirni sporazum ako, nakon što je razmotrio sve relevantne okolnosti, utvrdi da prevladavajući razlozi u vezi s općim interesom zahtijevaju da ugovor treba ostati na snazi.

(6) Opći interes u smislu stava (5) ovog člana ne odnosi se na ekonomski interes u direktnoj vezi s ugovorom ili okvirnim sporazumom, što obuhvata posebno troškove koji mogu nastati zbog zakašnjenja u izvršenju ugovora ili okvirnog sporazuma, troškove koji proizilaze iz provođenja novog postupka javne nabavke, troškove koji mogu nastati zbog

promjene privrednog subjekta koji izvršava ugovor ili okvirni sporazum i troškove pravnih obaveza koje su rezultat poništenja ugovora ili okvirnog sporazuma. Ekonomski interes da ugovor ostane na snazi može se smatrati važnim općim interesom samo kada bi poništenje ugovora ili okvirnog sporazuma dovelo do nesrazmjernih posljedica.

(7) Poništenje ugovora ili okvirnog sporazuma ima učinak od momenta zaključenja ugovora.

(8) Novčane kazne iz stava (4) ovog člana nameću se ugovornom organu u iznosu do 5% vrijednosti ugovora, uzimajući u obzir vrstu i obim povrede kao i okolnosti pod kojima je povreda počinjena.

(9) Kazna određena prema odredbama ovog člana uplaćuje se u korist budžeta državnog, entitetskog ili lokalnog nivoa u kojem ugovorni organ ima sjedište.

(10) URŽ o glavnoj stvari odlučuje rješenjem, a u ostalim slučajevima zaključkom.

(11) URŽ je dužan donijeti zaključak ili rješenje po žalbi u roku od 15 dana od dana kada ugovorni organ kompletira žalbu, ali ne kasnije od 30 dana od dana kada primi žalbu od ugovornog organa.

(12) U izuzetno složenim slučajevima predsjedavajući URŽ-a zaključkom može produžiti rok iz stava (3) ovog člana, ali ne duže od 30 dana. Ovaj zaključak dostavlja se svim strankama u postupku.

(13) Rješenje ili zaključak URŽ-a iz ovog člana je konačno i izvršno.

Član 112.
(Spajanje postupaka)

(1) Ako postoji više žalbi, koje se odnose na isti postupak javne nabavke, predsjedavajući URŽ-a može donijeti zaključak o spajanju postupaka, bez utvrđivanja postojanja bilo kakvih drugih uslova za spajanje postupaka. U tom slučaju donosi se jedno rješenje po žalbama u tom postupku javne nabavke. Rokovi se računaju od datuma prijema posljednje žalbe.

(2) Protiv zaključka URŽ-a iz stava (1) ovog člana nije dopušteno izjaviti pravni lijek u skladu s ovim zakonom.

Član 113.
(Odlučivanje URŽ-a)

(1) URŽ u postupcima po žalbi odlučuje u vijećima sastavljenim od predsjednika vijeća i dva člana vijeća.

(2) U složenim slučajevima i slučajevima međunarodnih vrijednosnih razreda predsjedavajući vijeća predlaže da se slučaj rješava na plenarnoj sjednici.

(3) U plenumu se zasjeda u slučajevima kada se donosi novi stav u odnosu na ranije zauzete stavove.

(4) U slučajevima iz st. (2) i (3) ovog člana predsjedavajući vijeća donosi poseban zaključak.

(5) Članovi URŽ-a ne mogu se suzdržati od glasanja.

(6) Rješenje, odnosno zaključak iz člana 112. stav (2) ovog zakona potpisuje predsjednik vijeća i akt se ovjerava pečatom URŽ-a.

(7) Sastav vijeća za odlučivanje po žalbi utvrđuje predsjedavajući URŽ-a posebnim rješenjem. Predsjedavajući URŽ-a može predsjedavati vijećem za odlučivanje po žalbi.

(8) Zaključci i rješenja URŽ-a, te presude Suda Bosne i Hercegovine po njima, javno se objavljuju na portalu javnih nabavki.

Član 114.
(Izuzeće zbog sukoba interesa)

(1) Član URŽ-a ili drugo lice koje je uključeno u postupanje u određenom predmetu ne može donositi odluku o njemu ili biti uključeno u postupak odlučivanja ako je s ponuđačem ili ugovornim organom, pravnim predstavnikom ili licem koje su ovlastili ponuđač, ugovorni organ ili njihovi pravni predstavnici, članovi uprave ili odgovorni predstavnici: u poslovnoj vezi, u direktnoj ili indirektnoj (uključujući rodbinsku vezu zaključno sa četvrtim stepenom) rodbinskoj vezi, u bračnoj (čak i ako je došlo do razvoda braka) ili vanbračnoj zajednici ili u tazbinskoj vezi zaključno s trećim stepenom.

(2) Član URŽ-a, odnosno drugo lice koje je bilo u radnom odnosu, tj. zaposleno kod ponuđača ili ugovornog organa, a od prestanka radnog odnosa nisu protekle dvije godine u skladu sa stavom (1) ovog člana, ne može donositi odluke o određenom predmetu, niti biti uključen u postupak rješavanja istog predmeta URŽ-a.

(3) U slučaju postojanja razloga iz st. (1) i (2) ovog člana kao i drugih razloga za izuzeće, član URŽ-a mora bez odgađanja obavijestiti predsjedavajućeg URŽ-a, koji je dužan donijeti odluku o izuzeću člana URŽ-a. Protiv ove odluke nije dopuštena žalba u skladu s ovim zakonom. Odredbe ovog stava primjenjuju se i na drugo lice koje je uključeno u rješavanje određenog predmeta, ako po odredbama ovog člana ne može biti uključeno u postupak njegovog rješavanja.

(4) U slučaju da kod predsjedavajućeg URŽ-a postoje razlozi iz st. (1) i (2) ovog člana, predsjedavajući URŽ-a dužan je bez odgađanja o tome obavijestiti ostale članove URŽ-a, koji donose odluku o izuzeću.

(5) Protiv odluke iz st. (3) i (4) ovog člana nije dopušteno posebno izjavljivanje pravnog lijeka u skladu s ovim zakonom.

POGLAVLJE II. PRAVNA ZAŠTITA PROTIV ODLUKA URŽ-a

Odjeljak A. Sudska zaštita

Član 115. (Upravni spor)

(1) Protiv odluke URŽ-a ugovorni organ i učesnici u postupku mogu pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Sud BiH) u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

(2) Upravni spor po tužbi koju podnesu stranke u postupku javne nabavke vodi se po hitnom postupku, **a odluka po tužbi donosi se u roku 60 dana od dana prijema tužbe.**

(2) Ugovorni organ ili učesnik u postupku može podnijeti i zahtjev za odgađanje konačnog rješenja ili zaključka URŽ-a, zajedno s tužbom kojom se pokreće upravni spor u roku iz stava (1) ovog člana.

(3) Cijeneći javni interes i štetu koju bi odgađanje konačne odluke URŽ-a moglo izazvati, o zahtjevu iz stava (3) ovog člana rješava Sud BiH posebnim rješenjem, kojim odgađa izvršenje konačne odluke URŽ-a na određeno vrijeme ili do donošenja odluke suda po tužbi u upravnom sporu.

Član 116. (Prekršajne odredbe)

(1) URŽ podnosi **zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka kod nadležnog suda**, kada utvrdi da je bilo povreda postupka javne nabavke koje predstavljaju prekršaj u smislu odredbi ovog zakona. U slučajevima kada nije bilo postupka po žalbi, Agencija podnosi prekršajnu prijavu kod nadležnog suda za prekršaje, kada utvrdi povrede ovog zakona koje su u njenoj nadležnosti.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ugovorni organ:

- a) ako nabavi robu, radove ili usluge bez provođenja postupaka javne nabavke propisanih ovim zakonom osim u slučajevima kada to zakon dopušta;
- b) ako ne zaštiti podatke koje mu proslijedi privredni subjekat, označivši ih kao povjerljive, a koji prema odredbama ovog zakona mogu biti proglašeni povjerljivim;

- c) ako se ne pridržava uslova i načina javne nabavke prema procijenjenim vrijednostima i dijeli vrijednost nabavke s namjerom izbjegavanja primjene propisanog postupka nabavke;
- d) ako primjeni pregovarački postupak bez objave obavještenja suprotno odredbama čl. 21., 22., 23., 24. i 28. ovog zakona;
- e) ako ne stavi na raspolaganje tendersku dokumentaciju svim privrednim subjektima koji su je tražili, u skladu s obavještenjem o javnoj nabavci, odnosno ne omogući uvid u dokumentaciju;
- f) ako ne poštuje rokove za prijem zahtjeva za učešće i ponuda;
- g) ako pri pripremi tehničke specifikacije ne poštuje vaseće tehničke standarde, propise ili norme;
- h) ako ne dostavi odluke za koje je ovim zakonom propisana obaveza dostavljanja ponuđačima u postupku javne nabavke;
- i) ako ne završi postupak javne nabavke zaključivanjem ugovora o javnoj nabavci ili odlukom o poništenju;
- j) ako zaključi ugovor o javnoj nabavci koji nije u skladu s odabranom ponudom i uslovima određenima u tenderskoj dokumentaciji;
- k) ako ne čuva dokumentaciju o javnoj nabavci, u skladu s propisima o arhiviranju dokumenata;
- l) ako ustupi postupak nabavke ili za provođenje nabavke ovlasti treće lice ili lice koje nije ugovorni organ u smislu ovog zakona da bi na taj način izbjegao njegovu primjenu;
- m) ako na zahtjev URŽ-a ne dostavi traženu dokumentaciju ili onemogući uvid u dokumentaciju;
- n) ako ne izvrši rješenje URŽ-a;
- o) ako predmet ugovora, konkursne uslove, tehničke specifikacije ili druge elemente javnog poziva prilagodi konkretnom ponuđaču, ili ako dodijeli ugovor ponuđaču koji je učestvovao u pripremi konkursne dokumentacije ili nekog njenog dijela, a nije u postupku dokazao da nije bio u povoljnijem položaju;
- p) ako ne dostavi izvještaj o dodijeljenom ugovoru;
- r) ako ne donese plan nabavki i ne objavi ga na veb-stranici ugovornog organa;
- s) ako nastavi postupak javne nabavke, zaključi ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum u toku suspenzivnog dejstva žalbe suprotno članu 110. ovog zakona.**

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 3.000,00 KM kaznit će se odgovorno lice u ugovornom organu za prekršaj iz stava (2) ovog člana.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ponuđač ako je dao netačne podatke u dokumentima kojima dokazuje ličnu, poslovnu, finansijsku, tehničku i profesionalnu sposobnost.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 do 2.000,00 KM kaznit će se i odgovorno lice ponuđača za prekršaj iz stava (4) ovog člana;

(6) Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka URŽ podnosi nadležnom sudu prema sjedištu ugovornog organa.

(7) URŽ, rješavajući u postupku po žalbi, a na osnovu stanja u spisu, može podnijeti krivičnu prijavu.

Odjeljak B. Supsidijarna primjena

Član 117.

(Supsidijarna primjena pravila upravnog postupka)

Na postupak pred URŽ-om koji nije uređen odredbama ovog zakona primjenit će se odredbe Zakona o upravnom postupku.

Član 118.

(Odnos prema ostalim propisima)

Na odgovornost ugovornih strana za ispunjavanje obaveza iz ugovora o javnoj nabavci primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona o obligacionim odnosima.

Odjeljak C. Naknada troškova postupka

Član 119.

(Pravo na naknadu troškova u postupku javne nabavke)

(1) Ako ugovorni organ povrijedi odredbe ovog zakona ili podzakonskih akata, privredni subjekat ima pravo od ugovornog organa zahtijevati naknadu troškova za pripremu ponude i troškova učešća u postupku javne nabavke.

(2) Pravo iz odredbe stava (1) ovog člana ne postoji ako je, nakon donošenja odluke o izboru ili nakon odluke o poništenju postupka javne nabavke, URŽ utvrdio da kandidat/ponuđač čija ponuda nije razmatrana, ni uz poštivanje odredbi ovog zakona i podzakonskih akata, ne bi imao realne izglede za izbor njegove ponude, ili čija je žalba odbijena.

(3) U postupku pravne zaštite svaka stranka snosi troškove prouzrokovane postupkom, kao što su troškovi dolaženja, gubljenja vremena (neizvršavanja redovnih radnih obaveza) od redovnih poslova, za pravno zastupanje i stručno pomaganje. Troškovi za pravno zastupanje nadoknaduju se samo u slučajevima kad je takvo zastupanje bilo nužno i opravdano sa jasno preciziranim razlozima nužnosti.

(4) URŽ odlučuje o troškovima žalbenog postupka, određuje ko snosi troškove žalbenog postupka i njihov iznos te kome se i u kojem roku moraju platiti.

(5) Stranka na čiju je štetu žalbeni postupak okončan dužna je protivnoj stranci nadoknaditi jasno precizirane opravdane troškove koji su joj nastali učešćem u žalbenom postupku.

(6) U slučaju odustajanja od žalbe, odbijanja ili odbacivanja žalbe, žalilac nema pravo na naknadu troškova žalbenog postupka.

(7) U slučaju djelomičnog usvajanja žalbe, URŽ može odlučiti da svaka stranka snosi svoje troškove, da se troškovi žalbenog postupka podijele na jednake dijelove ili da se podijele razmjerno usvajanju žalbe.

(8) U slučaju usvajanja žalbe, URŽ svojom odlukom nalaže ugovornom organu plaćanje troškova žalbenog postupka žaliocu u roku od osam dana od dana prijema rješenja URŽ-a.

(9) Žalba može sadržavati zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka koji mora biti određen i dostavljen URŽ-u prije donošenja odluke.

(10) Na žalbene postupke za naknadu troškova pravnog zastupanja visina naknade određuje se prema visini naknade na koju advokati imaju pravo u upravnim postupcima u neprocjenjivim predmetima.

Član 120.

(Nadležnost u postupku naknade troškova)

(1) Za rješavanje zahtjeva za naknadu troškova u postupku javne nabavke iz člana 119. stava (1) ovog zakona nadležan je URŽ.

(2) Zahtjev za naknadu troškova dopušten je samo ako je URŽ utvrdio da:

a) zbog postupanja suprotno odredbama ovog zakona ili podzakonskih akata, odluka nije donesena prema navodima iz obaveštenja o nabavci za ponudu s najnižom cijenom ili za ekonomski najpovoljniju ponudu; ili

b) je izbor postupka javne nabavke bez objave obaveštenja bio suprotan ovom zakonu; ili

c) je odluka o poništenju postupka javne nabavke bila suprotna odredbama ovog zakona ili podzakonskih akata; ili

d) je odluka o izboru, koja je u korist jednog privrednog subjekta donesena bez učešća drugih subjekata u postupku, na osnovu odredbi ovog zakona ili podzakonskih akata bila nedopustiva; ili

e) ugovorni organ, nakon znatnog prekoračenja roka za donošenje odluke i suprotno zahtjevu ponuđača da se nastavi postupak javne nabavke, postupak nije nastavio, niti ga je okončao odlukom o izboru najpovoljnijeg ponuđača, odnosno odlukom o poništenju.

Član 121.
(Naknada štete)

Svaki od učesnika postupka javne nabavke koji je pretrpio štetu zbog povrede ovog zakona ima mogućnost pokrenuti postupak za ostvarivanje prava na naknadu štete zbog izmakle dobiti pred nadležnim sudom, prema općim propisima o naknadi štete.

Član 121a.
(Usklađivanje sa pravnom tečevinom Evropske unije)

Ovim zakonom se preuzimaju odredbe Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. februara 2014. o javnim nabavkama i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ, Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. februara 2014. o nabavkama subjekata koji djeluju u sektoru vodoprivrede, energetskom i saobraćajnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ, 2014/25, Direktive 2007/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. decembra 2007. o izmjeni direktiva Vijeća 89/665/EEZ i 92/13/EEZ u vezi s poboljšanjem učinkovitosti postupaka pravne zaštite koji se odnose na sklapanje ugovora o javnim nabavkama, i Direktive 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. jula 2009. o usklađivanju postupaka nabavke za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavci robe i ugovore o uslugama koje sklapaju ugovorni organi ili ugovorni organi u području odbrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ.

Član 122.
(Prijelazne odredbe)

- (1) Postupci javne nabavke pokrenuti do početka primjene ovog zakona u kojima nisu zaključeni ugovori o javnoj nabavci bit će okončani prema odredbama Zakona o javnim nabavkama koji je na snazi u vrijeme pokretanja postupka javne nabavke.
- (2) Ako se protiv odluke ugovornog organa koja je donesena u skladu sa stavom (1) ovog člana vodi postupak po žalbi, odluka URŽ-a je konačna i izvršna. Protiv odluke URŽ-a može se u roku od 30 dana pokrenuti upravni spor kod Suda BiH.
- (3) Postupci za naknadu štete pokrenuti prije početka primjene ovog zakona bit će okončani prema odredbama Zakona o javnim nabavkama koji je na snazi u vrijeme pokretanja postupka javne nabavke.
- (4) U slučaju da se različitim propisima u Bosni i Hercegovini uređuju ista pitanja kao ovim zakonom, primjena ovog zakona imat će prednost u odnosu na ostale propise.
- (5) Ako ovim zakonom nisu posebno definirani rokovi za podzakonske akte koje donosi Vijeće ministara BiH i Agencija, oni će biti doneseni u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.
- (6) Direktor Agencije čiji je mandat u toku ostaje na mjestu direktora do isteka mandata od pet godina, računajući od dana kada je imenovan. Članovi Odbora Agencije čiji je mandat

u toku ostaju na mjestu člana Odbora Agencije do isteka mandata od pet godina, računajući od dana kada su imenovani.

(7) Članovi URŽ-a koji su imenovani i čiji je mandat u toku ostaju na mjestu člana URŽ-a do isteka mandata od pet godina, računajući od dana kada su imenovani. Ako je protekao rok od pet godina od imenovanja, članovi URŽ-a dužni su da obavljaju poslove iz nadležnosti URŽ-a do izbora novih članova. PSBiH će raspisati konkurs najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(8) Do uspostavljanja i početka rada filijala sve žalbe rješava sjedište URŽ-a u Sarajevu. Vijeće ministara BiH dužno je osigurati finansijska sredstva i uslove za početak rada filijala najkasnije u roku od tri mjeseca od dana primjene ovog zakona.

Član 123.

(Elektronske nabavke, elektronske aukcije i dinamički sistem kupovine)

(1) Način objavljivanja obavještenja u postupcima javnih nabavki propisan je Uputstvom o načinu objavljivanja obavještenja u postupcima javnih nabavki.

(2) Elektronske nabavke, elektronska aukcija i dinamički sistem kupovine, način, rokovi i početak primjene bit će definirani podzakonskim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH, najkasnije u roku od jedne godine od početka primjene ovog zakona.

Član 124.

(Prestanak važenja)

„Službeni glasnik BiH“, broj 39/14

(1) Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09, 60/10 i 87/13).

(2) Danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona iz stava (1) ovog člana, i to:

a) Uputstvo o primjeni Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/05 i 24/09);

b) Uputstvo o načinu vođenja zapisnika o otvaranju ponuda ("Službeni glasnik BiH", br. 17/05 i 27/08);

c) Lista ugovornih organa, po kategorijama, koji su obavezni primjenjivati Zakon o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/05 i 86/06);

d) Pravilnik o postupku direktnog sporazuma ("Službeni glasnik BiH", br. 53/06 i 20/09);

e) Uputstvo o primjeni i korištenju modela standardne tenderske dokumentacije za postupke javne nabavke za robe, usluge i radove ("Službeni glasnik BiH", broj 56/07).

„Službeni glasnik BiH, broj 59/22

(2) Danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe:

- a) Uputstvo za objavu osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora („Službeni glasnik BiH“, broj 56/15);**
- b) Pravilnik o postupku direktnog sporazuma („Službeni glasnik BiH“, broj 90/14).**

Član 125.

(Završne odredbe)

„Službeni glasnik BiH“, broj 39/14

(1) Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se istekom šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Ovaj zakon objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

„Službeni glasnik BiH, broj 59/22

(3) Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“, a primjenjivat će se protekom tri mjeseca od dana njegovog stupanja na snagu, osim odredbi:

- a) novih čl. 4a i 4b. Zakona, koji se dodaju članom 3. ovog zakona, koji se primjenjuju od dana pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji;**
- b) novih st. (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12) i (13), kojim se, u skladu s članom 33. ovog zakona, dopunjava član 75. Zakona, koje se primjenjuju od dana stupanja na snagu ovog zakona.**

ANEKS I

LISTA RADOVA NA KOJE SE PRIMJENJUJE ZAKON O JAVNIM NABAVKAMA

Ovi radovi uključuju izgradnju novih objekata, rekonstrukciju postojećih objekata kao i uobičajene popravke i redovno održavanje:

Grupa	Klasa	Predmet	Opis radova
1		Priprema gradilišta	
	11	Rušenje zgrada, odvoz zemlje,	Ova klasa uključuje: - rušenje zgrada i drugih građevina; - raščišćavanje gradilišta;

		demontaža objekata	- izmještanje i prebacivanje zemlje: a) kopanje zemlje, b) punjenje zemljom, c) poravnanje i gradiranje gradilišta, d) kopanje rovova, kanala, e) razbijanje i uklanjanje stijena, f) rušenje eksplozivima itd. - priprema gradilišta za miniranje: a) uklanjanje viška tereta, naslaga minerala b) ostali radovi na razvoju i pripremi lokacije za izvođenje. - drenažu gradilišta; - drenaža poljoprivrednog i šumskog zemljišta.
	12	Bušenje burgijanje	i Ova klasa uključuje: - probno bušenje, probno burgijanje, uzimanje uzoraka jezgre u svrhu gradnje, te u geofizičke, geološke ili slične svrhe. Ova klasa isključuje: - bušenje izvora sirove nafte ili plina za proizvodnju (vidjeti klasu 25); - bušenje izvorišta vode (vidjeti klasu 25); - potapanje jama i okna; - kopanje okomitih rovova; - iskorištavanje naftnih i plinskih polja, geofizičko, geološko i seizmičko mjerjenje.
2		Izgradnja cijele građevine ili njenih dijelova, građevinarstvo	
	21	Izgradnja zgrada i građevinski radovi	Ova klasa uključuje: - gradnju svih tipova zgrada; - gradnju građevina u građevinarstvu i to: a) mostova, nadvožnjaka, podvožnjaka, b) vijadukte, c) tunele i metroe, d) dugačke cjevovode, e) komunikacijske i elektrovodove, f) gradske cjevovode, g) gradske komunikacijske i

			<p>elektrovodove;</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoćne gradske rade; - montažu i podizanje montažnih građevina na gradilištu; <p>Ova klasa isključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uslužne aktivnosti vezane za vađenje nafte i plina; - građevinske rade, osim zgrada, za stadione, bazene, sportske dvorane, teniske terene, golf terene i druge sportske objekte (vidjeti klasu 23); - instalacije u zgradama (vidjeti grupu 3); - završavanje zgrada (vidjeti grupu 4); - arhitektonske i inženjerske usluge za građenje; - vođenje građevinskog projekta.
	22	Podizanje krovnih pokrova i okvira	<p>Ova klasa uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podizanje krovova; - pokrivanje krovova; - hidroizolaciju.
	23	Gradnja autoputeva, cesta, aerodroma i sportskih objekata	<p>Ova klasa uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gradnju autoputeva, cesta, svih puteva za vozila i pješake, ulica; - gradnju željeznica; - gradnju aerodromskih pisti; - građevinske rade, izuzev zgrada, za stadione, bazene, sportske dvorane, teniske terene, golf terene i druge sportske objekte; - bojenje oznaka na autoputevima, cestama, ulicama, na površini i na parking prostorima. <p>Ova klasa isključuje prethodne zemljane rade.</p>
	24	Gradnja vodoprivrednih objekata	<p>Ova klasa uključuje gradnju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vodenih puteva; - luka i riječnih radeva; - marina; - gatova; - brana i nasipa; - bagerovanje; - rade ispod površine.
	25	Drugi građevinski rade koji	Ova klasa uključuje specifične građevinske poslove koji su

		uključuju posebne zanatske radove	<p>zajednički za različite vrste objekata, a koje zahtijevaju posebne vještine ili opremu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izgradnju temelja, uključujući i odvoz zemlje; - bušenje i gradnju vodenih izvorišta, potapanje jama i okna; - podizanje gotovih čeličnih elemenata; - savijanje čelika; - polaganje cigle i kamena ili drugih materijala; - podizanje i skidanje skela i radnih platformi, uključujući najam skela i radnih platformi; - podizanje dimnjaka i industrijskih peći; <p>Ova klasa isključuje najam skele bez podizanja i demontaže (skidanja).</p>
3		Gradevinske instalacije	
	31	Instaliranje električnih instalacija priključaka (sklopova)	<p>Ova klasa uključuje instalacije u zgradama ili drugim građevinskim objektima i projektima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - električnih žica i sklopova; - telekomunikacijskih sistema; - električnih grijnih sistema; - rezidencijalnih antena; - protupožarnih sistema i alarma; - alarmnih protuprovalnih sistema; - liftova i eskalatora; - gromobrana i sl.
	32	Aktivnosti izolacionih radova	<p>Ova klasa uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toplotne instalacije; - zvučne ili vibracione izolacije u zgradama i drugim građevinskim projektima. <p>Ova klasa isključuje hidroizolaciju (vidjeti klasu 22.).</p>
	33	Vodovodne instalacije	<p>Ova klasa uključuje instalacije u zgradama ili drugim građevinskim projektima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vodovodne instalacije i sanitarnu opremu; - plinske instalacije i priključke; - opremu za grijanje, ventilaciju,

			<p>hlađenje ili klimu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - sisteme za prskanje. <p>Ova klasa isključuje instalaciju električnih sistema za grijanje (vidjeti klasu 31.).</p>
	34	Druge instalacije u zgradama	<p>Ova klasa uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalaciju rasvjete i signalnih sistema na cestama, željeznicama, aerodromima i lukama; - instalaciju u zgradama ili drugim građevinskim projektima ostalih instalacija, kablova i vodova.
4		Završni građevinski radovi	
	41	Gipsani radovi	<p>Ova klasa uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavljanje u zgradama ili drugim građevinskim projektima unutrašnjeg ili vanjskog gipsa ili štukature, malterisanje uključujući slične materijale.
	42	Vrata i prozore (stolariju)	<p>Ova klasa uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - montažu gotovih vrata, prozora, te okvira za vrata i prozore, ugradbene kuhinje, stepenice, opremu za prodavnice i prodajne objekte, kao i slične elemente od drveta ili drugih materijala; - unutrašnje završne radove (npr. stropove, oblaganje površina lamperijom, montažu pokretnih pregrada i dr.). <p>Ova klasa isključuje postavljanje parketa i drugih drvenih podloga (vidjeti klasu 43.).</p>
	43	Podne i zidne obloge	<p>Ova klasa uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavljanje, polaganje, vješanje ili uklapanje u zgradama ili drugim građevinskim projektima; - zidova ili podnih ploča od keramike ili rezanog kamena; - parketa ili drugih drvenih podnih podloga; - tepiha ili linoleumskih podnih obloga, uključujući i gumene i plastične obloge;

			- teraco, mramorne, granitne ili škriljčane podne ili zidne obloge; - tapete.
	44	Bojenje i ustakljivanje	Ova klasa uključuje: - unutrašnje ili vanjsko bojenje zgrada; - bojenje građevina; - montaža stakla, ogledala i drugih staklenih površina; Ova klasa isključuje montažu prozora (vidjeti klasu 42.).
	45	Ostali radovi za dovršetak gradnje	Ova klasa uključuje: - instalaciju privatnih bazena; - instalaciju parnih praonica; - razbijanje pijeska i slične aktivnosti za gradnju eksterijera; - druge radove završavanja gradnje i završne radove. Ova klasa isključuje čišćenje zgrada i drugih građevina.
5		Najam opreme	
	50	Najam opreme za gradnju ili rušenje s radnikom koji upravlja opremom	Ova klasa isključuje najam mašina i opreme za gradnju ili rušenje bez radnika koji upravljuju opremom.

ANEKS II.

DRUŠTVENE I DRUGE POSEBNE USLUGE

Oznaka JRJN	Opis
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [usluge pribavljanja osoba za pomoć u domaćinstvu]; 79624000-4 [usluge pribavljanja osoblja za medicinsku njegu] i 79625000-1 [usluge pribavljanja medicinskog osoblja] od 85000000-9 do 85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 [privatna domaćinstva sa zaposlenim osobljem] i od 98513000-2 do 98514000-9 [usluge posredovanja za radnu snagu za	Zdravstvene, društvene i povezane usluge

domaćinstva, usluge agencijskog osoblja za domaćinstva, usluge uredskog osoblja za domaćinstva, osoblje za rad na određeno vrijeme za domaćinstva, usluge pomoći u kući i usluge domaćinstva]	
85321000-5 i 85322000-2, 75000000-6 [usluge uprave, odbrane i socijalnog osiguranja], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; od 79995000-5 do 79995200-7; od 80000000-4 usluge obrazovanja i stručnog osposobljavanja do 80660000-8; od 92000000-1 do 92700000- 879950000-8 [usluge organiziranja izložbi, sajmova i kongresa],	Administrativne, društvene, obrazovne, zdravstvene usluge i usluge vezane uz kulturu
79951000-5 [usluge organiziranja seminara], 79952000-2 [usluge organiziranja raznih dogadanja], 79952100-3 [usluge organiziranja kulturnih dogadanja], 79953000-9 [usluge organiziranja festivala], 79954000-6 [usluge organiziranja proslava], 79955000-3 [usluge organiziranja modnih revija], 79956000-0 [usluge organiziranja sajmova i izložbi]	
75300000-9	Usluge obveznog socijalnog osiguranja, osim ako se radi o neprivrednim uslugama od općeg interesa
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Usluge u vezi s naknadama
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 i 98130000-3	Druge usluge zajednice, društvene i lične usluge, uključujući usluge sindikata, političkih organizacija, udruženja mladih i drugih organizacija s članstvom
98131000-0	Vjerske usluge
55100000-1 do 55410000-7; 55521000-8 do 55521200-0 [55521000-8 usluge dostavljanja pripremljene hrane u privatna domaćinstva, 55521100-9 usluge redovnog dovoženja hrane, 55521200-0 usluge dostave hrane]	Hotelijerske i ugostiteljske usluge

	<p>55520000-1 usluge dostavljanja pripremljene hrane, 55522000-5 usluge dostavljanja pripremljene hrane za prijevozna poduzeća, 55523000-2 usluge dostavljanja pripremljene hrane za ostala poduzeća ili ustanove,</p> <p>55524000-9 usluge dostavljanja pripremljene hrane u škole</p> <p>55510000-8 usluge menze, 55511000-5 usluge menze i druge usluge restorana sa samoposluživanjem zatvorenog tipa, 55512000-2 usluge vođenja menze, 55523100-3 usluge školskih obroka</p>	
79100000-5 do 79140000-7; 75231100-5;	Pravne usluge, u mjeri u kojoj one nisu isključene na osnovu člana 10a. stava (1) tačke d)	
75100000-7 do 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 do 75131000-3	Druge administrativne usluge i državne usluge	
75200000-8 do 75231000-4	Pružanje usluga za zajednicu	
75231210-9 do 75231230-5; 75240000-0 do 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Zatvorske usluge, usluge javne sigurnosti i spasilačke usluge u mjeri u kojoj one nisu isključene na osnovu člana 10a. stava (1) tačka h)	
79700000-1 do 79721000-4 [istražiteljske usluge i usluge u području sigurnosti, usluge u području sigurnosti, usluge nadzora alarmnih uređaja, čuvarske službe, usluge nadzora, usluge sistema praćenja, usluge potrage za bjeguncima, usluge patrolnih službi, usluge izdavanja identifikacijskih znački, istražiteljske usluge i usluge detektivskih agencija] 79722000-1 [grafološke usluge], 79723000-8 [usluge analize otpada]	Istražiteljske usluge i usluge u području sigurnosti	
98900000-2 [usluge koje pružaju ekstrateritorijalne organizacije i organi] i 98910000-5 [usluge koje su svojstvene međunarodnim organizacijama i organima]	Međunarodne usluge	

64000000-6 [poštanske i telekomunikacijske usluge], 64100000-7 [poštanske i kurirske usluge], 64110000-0 [poštanske usluge], 64111000-7 [poštanske usluge u vezi s dnevnom štampom i časopisima], 64112000-4 [poštanske usluge u vezi s pismima], 64113000-1 [poštanske usluge u vezi s paketima], 64114000-8 [poštanske šalterske usluge], 64115000-5 [iznajmljivanje poštanskog sandučića], 64116000-2 [usluge podizanja na pošti], 64122000-7 [unutrašnje kancelarijske poštanske i dostavljačke usluge]	Poštanske usluge
50116510-9 [usluge protektiranja guma], 71550000-8 [kovačke usluge]	Razne usluge